

CIVITTA

Investicijų projektas

Studijų infrastruktūros modernizavimas VDA Kauno
fakultete

2016 m. gruodis,
2020 m. IP korekcija

Vartojami terminai ir santrumpos

BA	Bakalauro studijų programa
DU	Darbo užmokestis
ILK	Šv. Ignaco Lojolos kolegija
IP	Investicijų projektas
KI	Kūrybinės industrijos
KK	Kauno kolegija
KTU	Kauno Technologijos Universitetas
MA	Magistro studijų programa
Metodika	Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir / ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodika
SMK	Socialinių mokslų kolegija
VDA KF	Vilniaus dailės akademijos Kauno fakultetas
VDU	Vytauto Didžiojo universitetas
VG TU	Vilniaus Gedimino technikos universitetas

Turinys

Turinys

VARTOJAMI TERMINAI IR SANTRUMPOS	2
TURINYS	3
LENTELIŲ SĄRAŠAS	6
PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS	7
ĮVADAS	8
1. PROJEKTO KONTEKSTAS.....	10
1.1. Socialinė-ekonominė aplinka	10
1.1.1. Aukštojo meno srities išsilavinimo, kuriam skirtas Projektas, svarba, paskirtis ir tikslai	10
1.1.2. Esamas aukštojo meno srities išsilavinimo teikimo būdas.....	11
1.1.3. Pagrindinės institucijos, teikiančios aukštąjį meno srities išsilavinimą.....	12
1.1.4. Dailės ir architektūros studijų teikimo principinė schema	13
1.1.5. Bendrosios poreikių tendencijos.....	13
1.1.6. Aukštojo meno srities išsilavinimo teikimo strateginės ir perspektyvinės kryptys	19
1.1.7. Įtaka aukštojo meno srities išsilavinimo teikimo mastui, sąsaja su makroekonominiais rodikliais	20
1.1.8. Bendrosios kūrybinių industrijų pasaulinės ir ES tendencijos	23
1.2. Teisinė aplinka	24
1.3. Sprendžiamos problemos	26
1.4. Tikslinių grupių poreikiai	27
1 SKYRIAUS APIBENDRINIMAS.....	29
2. PROJEKTO TURINYS	30
2.1. Projekto tikslas.....	30
2.2. Projekto sąsajos su kitais projektais	30
2.3. Projekto ribos.....	32
2.4. Projekto tikslinės grupės.....	32
2.5. Projekto uždaviniai.....	35
2.6. Projekto organizacija.....	36
2.7. Projekto siekiami rezultatai	36
2 SKYRIAUS APIBENDRINIMAS.....	38
3. GALIMYBĖS IR ALTERNATYVOS	39
3.1. Esama situacija.....	39
3.1.1. Infrastruktūros būklė.....	39
3.1.2. Infrastruktūros palaikymo išlaidos	41

3.2. Galimos Projekto veiklos.....	42
3.3. Veiklų vertinimo kriterijai	44
3.4. Trumpasis veiklų sąrašas ir Projekto įgyvendinimo alternatyvos	47
3 SKYRIAUS APIBENDRINIMAS.....	49
4. FINANSINĖ ANALIZĖ	50
4.1. Projekto ataskaitinis laikotarpis.....	50
4.2. Finansinė diskonto norma.....	50
4.3. Projekto lėšų sratai	50
4.3.1. Investicijų išlaidos.....	50
4.3.2. Investicijų likutinė vertė	61
4.3.3. Veiklos pajamos.....	62
4.3.4. Veiklos išlaidos	62
4.3.5. Mokesčiai	63
4.3.6. Finansavimas	63
4.4. Finansiniai rodikliai	65
4.4.1. Investicijų finansiniai rodikliai	65
4.4.2. Išvada dėl finansinio gyvybingumo	65
4.4.3. Kapitalo finansiniai rodikliai	65
4.4.4. Rodiklių palyginimas.....	65
4 SKYRIAUS APIBENDRINIMAS.....	67
5. EKONOMINĖ ANALIZĖ	69
5.1. Rinkos kainų pavertimas į ekonomines.....	69
5.2. Socialinė diskonto norma.....	69
5.3. Išorinio poveikio įvertinimas.....	69
5.3.1. Poveikio komponentai.....	70
5.3.2. Poveikio mastas.....	70
5.4. Remiantis pateiktomis Projekto prielaidomis, prognozuojama socialinė-ekonominė nauda tikslinėms Projekto grupėms (EGDV) viso Projekto ataskaitinio laikotarpio metu, abiejų alternatyvų atveju yra 2 637 819 Eur. Ekonominiai rodikliai	76
5.4.1. EGDV rodiklis.....	76
5.4.2. EVGN rodiklis.....	76
5.4.3. ENIS rodiklis.....	77
5.5. Optimalios alternatyvos pasirinkimas.....	77
5 SKYRIAUS APIBENDRINIMAS.....	79
6. JAUTRUMAS IR RIZIKOS	80
6.1. Jautrumo analizė.....	80
6.1.1. Kintamųjų nustatymas	80

6.1.2. Tarpusavio priklausomybės įvertinimas.....	80
6.1.3. Elastingumo analizė.....	80
6.1.4. Kritiniai kintamieji	80
6.2. Scenarijų analizė	81
6.3. Kintamųjų tikimybės	82
6.4. Rizikų vertinimas.....	82
6.4.1. Kintamųjų rizikos įverčiai.....	83
6.4.2. Rizikos grupės.....	83
6.4.3. Vertė rizikos grupėse.....	84
6.4.4. Rizikos grupių vertės laike	84
6.5. Rizikos priimtumas.....	84
6.6. Rizikos valdymo veiksniai.....	85
6 SKYRIAUS APIBENDRINIMAS.....	91
7. PROJEKTO VYKDYMO PLANAS	93
7.1. Projekto trukmė ir etapai.....	93
7.2. Projekto vieta	94
7.3. Projekto komanda.....	95
7.4. Projekto prielaidos ir tęstinumas.....	97
7.5. Kitos išvados.....	97
7.6. Projekto santrauka.....	97

Lentelių sąrašas

Lent. 1: Studijuojančių VDA KF skaičius pagal studijų programas, 2011–2017 m.	16
Lent. 2: Vidaus ir tarptautinės gyventojų migracijos LR ir Kauno apskrities teritorijose rodikliai 2010–2015 m.	21
Lent. 3: Projektu sprendžiamos problemos	26
Lent. 4: Tikslinių grupių poreikiai ir jų prielaidos	27
Lent. 5: Su VDA KF infrastruktūros atnaujinimo Projektu susiję projektai	30
Lent. 6: Projekto tikslinės grupės.....	32
Lent. 7: Loginis projekto pagrindimas.....	35
Lent. 8: Kiekybiniai ir kokybiniai Projekto rezultatai.....	36
Lent. 9: Ilgasis Projekto veiklų sąrašas	42
Lent. 10: Projekto veiklų vertinimo kriterijai ir jų aprašymas	44
Lent. 11: Projekto veiklų vertinimas	46
Lent. 12: Trumpasis veiklų sąrašas.....	47
Lent. 13: Projekto įgyvendinimo alternatyvų įgyvendinamumas	48
Lent. 14: Investicijų išlaidos prieš papildomo finansavimo poreikio įvertinimą.....	51
Lent. 15: Investicijų išlaidos įvertinus papildomo finansavimo poreikį (aktualus projekto biudžetas)	53
Lent. 16: Aktualus projekto investicijų išlaidų poreikio ir pokyčio santykis.....	59
Lent. 17: Projekto investicijų paskirstymas Projekto įgyvendinimo laikotarpiu (patikslinta pagal faktinį lėšų poreikį)	60
Lent. 18: Investicijų objektų likutinė vertė	62
Lent. 19: Projekto investicijų finansavimo šaltiniai įvertinus pritaikytą sankciją, bet nevertinant papildomo finansavimo poreikio.....	64
Lent. 20: Socialinio-ekonominio Projekto poveikio masto apskaičiavimas. Poveikio komponentas: pagerintų įgūdžių dėka pasiektas darbo užmokesčio padidėjimas	70
Lent. 21: Socialinio-ekonominio Projekto poveikio masto apskaičiavimas. Poveikio komponentas: žinių kūrimo vertė (mokslinių publikacijų rengimo nauda).....	72
Lent. 22: Socialinio-ekonominio Projekto poveikio masto apskaičiavimas. Poveikio komponentas: žinių kūrimo vertė (mokslinių publikacijų citavimo nauda)	73
Lent. 23: Projekto įgyvendinimo alternatyvų ekonominiai rodikliai.....	77
Lent. 24: Projekto įgyvendinimo alternatyvų ekonominiai rodikliai.....	79
Lent. 25: Scenarijų analizės rezultatai.....	81
Lent. 26: Rizikos grupių galimų rizikų vertės.....	91
Lent. 27: Rizikos priimtinumui rodikliai	92
Lent. 28: Projekto esminiai finansiniai rodikliai	97

Paveikslų sąrašas

Pav. 1: Sąveika tarp meno bei verslumo	11
Pav. 2: Edukacijos tęstinumą bei raidą užtikrinančios aukštosios mokyklos pagal regionus.....	11
Pav. 3: Dailės studijų programos Lietuvos aukštosiose mokyklose (2016 m.)	12
Pav. 4: Menų krypties studijų teikimo schema bei atsakingos institucijos Lietuvoje	13
Pav. 5: Įstojusių ir neįstojusių bakalauro studijų studentų skaičiai pagal finansavimo šaltinius, 2011–2015 m.	14
Pav. 6: VDA KF studijuojančiųjų skaičius 2011–2015 m.....	14
Pav. 7: V. Sladkevičiaus g. 6 korpuse studijuojančiųjų skaičius, vnt.	15
Pav. 8: VDA VF studijuojančių skaičius 2011 – 2015 m.....	15
Pav. 9: Bakalauro studentų skaičius VDA KF pagal finansavimo šaltinius, 2011–2015 m.	16
Pav. 10: VDA KF vidutinė įstojusiujų į norimą bakalauro studijų programą dalis procentais nuo visų stojusiųjų, 2011–2015 m.	17
Pav. 11: Absolventų užimtumas procentais ir respondentų, pateikusių duomenis apie užimtumą, skaičius pagal studijų programą	18
Pav. 12: Absolventų patekimo į darbo rinką pagal specialybę laikotarpis procentais.....	18
Pav. 13: 3D įtvapai, kėdė „Spina“, kėdė „Adomas“	19
Pav. 14: Lietuvos ir Kauno apskrities gyventojų skaičius metų pradžioje 2010 – 2016 m., mln.....	20
Pav. 15: Specializuotos projektavimo veiklos ir meninės kūrybos vidutinio mėnesinio DU 2011–2015 m. duomenys, Eur	22
Pav. 16: Lietuvos visų ekonominių veiklų, meninės kūrybos ir specializuoto projektavimo vidutinių DU 2013–2015 m. palyginimas	22
Pav. 17: Nedarbas Lietuvoje pagal amžiaus grupes, 2011–2015 m.....	23
Pav. 18: Dabartinė VDA KF infrastruktūros būklė	40
Pav. 19: VDA KF infrastruktūros palaikymo išlaidos 2016 m., EUR.....	41
Pav. 20: Projektų rizikų valdymas	83
Pav. 21: Projekto įgyvendinimo grafikas.....	93
Pav. 22: Projekto įgyvendinimo vieta	95

Ivadas

Vilniaus dailės akademijos Kauno fakultetas (VDA KF) yra Vilniaus dailės akademijos padalinys, kuriame yra siūlomos architektūros, dizaino, grafinio dizaino, interjero dizaino, skulptūros, stiklo, taikomosios grafikos, taikomosios keramikos, taikomosios tekstilės, tapybos bakalauro ir magistro studijų programos bei architektūros vientisoji studijų programa. Tęsdamas prieškarinės Kauno meno mokyklos tradicijas, VDA Kauno fakultetas yra pagrindinis vidurio Lietuvos regiono dailės edukacijos centras, ruošiantis kvalifikuotus specialistus darbui kūrybinėse industrijose ir sutraukiantis studentus iš beveik 30 šalies rajonų. Fakultete yra 7 katedros, 10 studijų programų. VDA Kauno fakulteto pagrindinis tikslas yra ruošti kūrybiškai ir techniškai kompetentingus specialistus. Studentai įgyja aukštą profesinių įgūdžių lygį dirbdami studijose, laboratorijose bei vykdydami praktines užduotis, o kritinis ir koncepcinis mąstymas lavinamas studijuojant socialines-humanitarines disciplinas bei vykdant savarankiškus meninius projektus.

Remiantis moksliniais tyrimais, kūrybinės industrijos yra svari pasaulio ekonomikos dalis ir 2005 m. sudarė 6 % visos pasaulio ekonomikos¹. Kaip minėta aukščiau, VDA yra pagrindinė institucija, Lietuvoje ruošianti kvalifikuotus specialistus darbui kūrybinėse industrijose, tačiau dėmesys šios specializuotos aukštosios mokyklos skirtingiems fakultetams praėjusiam Europos Sąjungos struktūrinių fondų laikotarpyje buvo netolygus: Vilniuje esanti kūrybinių ir kultūrinių industrijų studijoms, MTEP ir meninei praktikai skirta technologinė ir informacinė infrastruktūra buvo atnaujinta, dabar sudaranti puikias galimybes plėtoti dizaino inovacijas ir rodyti gerus šios veiklos komercinimo rezultatus, o Kaune esančiam fakultetui, nepaisant gausaus studijuojančiųjų skaičiaus ir didelio studijų infrastruktūros atnaujinimo poreikio, buvo skirta nepakankama lėšų dalis.

Dėl skirto nepakankamo lėšų kiekio, VDA KF infrastruktūros būklė yra prasta: patalpos nėra tinkamos studijų procesui, esama įranga yra nusidėvėjusi, morališkai pasenusi arba jos apskritai nėra. Dėl šių priežasčių, nėra užtikrinama aukšta VDA KF studijų kokybė.

Siekiant šią problemą išspręsti ir užtikrinti stabilų kvalifikuotų kūrybinių industrijų specialistų ruošimą, 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansavimo laikotarpiu būtina toliau gerinti VDA studijų infrastruktūrą, atnaujinant Kaune esantį padalinį, tokiu būdu stiprinant kūrybinių bei kultūrinių industrijų centrus dviejuose didžiausiuose Lietuvos miestuose. Šiam tikslui pasiekti yra numatyta Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansavimo priemonė „Studijų aplinkos ir infrastruktūros koncentravimas, tobulinimas ir informacinių sistemų plėtra“ Nr. 09.1.1-CPVA-V-720. Ji glaudžiai siejasi ir su 2014–2020 m. Nacionalinės pažangos programos 1 prioriteto „Visuomenės ugdymas, mokslas ir kultūra“ 3 tikslu „Skatinti kūrybiškumą, verslumą ir lyderystę“, susidedantį iš kūrybiškumo, dalyvavimo kultūrinėje veikloje ir lyderystės, vaikų ir jaunimo verslumo ir pasirengimo darbo rinkai skatinimo uždavinių bei 4 tikslo „Skatinti žinių kūrimą, sklaidą ir naudojimą“ 2 uždaviniu – MTEP infrastruktūros ir žmogiškojo kapitalo stiprinimas.

Siekiant užtikrinti aukštą VDA KF studijų kokybę, yra numatytas Projektas, kurio metu fakultete esanti infrastruktūra bus modernizuota, planuojama įsigyti studijų procesui būtiną įrangą. Projektas svariai prisidės prie esamos VDA KF studijų aplinkos būklės gerinimo bei infrastruktūros koncentravimo ir jos tobulinimo. Atnaujinta infrastruktūra yra aktualiausia studijuojantiems ir būsiamiems VDA KF studentams bei kūrybinių industrijų įmonėms.

Šio Projekto tikslas – gerinti aukštojo meninio išsilavinimo kokybę bei plėsti šios srities studijų programų įvairovę. Šiam tikslui pasiekti investicijų Projekte aprašomas ir toliau detalizuojamas 6,42 mln. Eur biudžetas infrastruktūros tobulinimui.

Toliau pateikiamas Projekto konteksto apibūdinimas (skyrius 1), pristatomas jo turinys (skyrius 2), aptariamos galimybės ir alternatyvos (skyrius 3), pateikiama finansinė (skyrius 4) ir ekonominė (skyrius 5)

¹ Howkins, J. *The Creative Economy: How People Make Money from Ideas*. Penguin Books, 2007.

analizės, įvertinamas jautrumas, susijusios rizikos (skyrius 6) bei pateikiamas Projekto vykdymo planas (skyrius 7).

1. Projekto kontekstas

Šio investicijų Projekto skyriaus tikslas – apibūdinti socialinę-ekonominę, teisinę Projekto aplinką, išskirti Projektu sprendžiamas problemas ir tikslinių grupių, kurioms bus skiriama Projekto infrastruktūros kuriama socialinė-ekonominė nauda, poreikiai. Pagrindinė Projektu sprendžiama problema – nepakankamai aukšta VDA KF studijuojančiųjų ir ketinančių studijuoti studijų kokybė. Toliau pateikiamame investicijų Projekte apibūdinama vidinė ir išorinė Projekto aplinka ir šios problemos sprendimo kontekstas.

1.1. Socialinė-ekonominė aplinka

1.1.1. Aukštojo meno srities išsilavinimo, kuriam skirtas Projektas, svarba, paskirtis ir tikslai

Meno kryptų vystymas yra būtinas, norint užtikrinti šalies kultūrinį ir ekonominį gyvybingumą. Atitinkamų specialistų poreikis bei svarba pastaraisiais metais tiek Lietuvos, tiek Europos Sąjungos kontekste augo. Kūrybinių industrijų (*angl.* creative industries) samprata yra plačiai naudojama užsienio akademiniam diskurse bei publicistikoje, pastaruoju metu vis dažniau analizuojama ir Lietuvoje, tačiau atlikta mokslinės literatūros analizė parodė, kad šiuo metu vis dar nėra vieno bendro kūrybinių industrijų apibrėžimo, todėl dažniausiai vadovaujamosi D. Britanijoje sukurtu ir išpopuliarintu apibrėžimu – akcentuojama, kad kūrybinės industrijos yra sudarytos iš ekonominių vienetų, kurie individualiam kūrybingumui, gebėjimams ir talentui suteikia turto ir darbo vietų kūrimo potencialą². Remiantis moksliniais tyrimais³, kūrybinėms industrijoms galima priskirti reklamos, meno ir antikvarinių daiktų, dizaino, filmų, muzikos, leidybos, televizijos, architektūros, amatų, aukštosios mados, interaktyvios, laisvalaikui skirtos programinės įrangos, scenos meno ir radijo sritis.

Meno, kultūros, verslo bei technologijų sankirta sukuria kūrybiškumo ciklą, kūrybos pramonę – kūrybiškos ekonomikos centrą. Inžinerija, architektūra, dizainas, menai bei muzika yra tos sritys, kurios sudaro sąlygas naujų idėjų bei technologijų atsiradimui. Meno bei kūrybingumo skatinimas padeda gerinti ekonominį, tarptautinį visos Lietuvos ir Lietuvos regionų konkurencingumą, visuomenės sanglaudą, tvarią plėtrą. Kūrybiškumo ir menų puoselėjimas visuomenėje turi teigiamos įtakos ir jos narių verslumui, ekonominei raidai⁴. Meno bei verslumo sąveika bei sinergija detalizuojama žemiau esančiame paveiksle (žr. Pav. 1).

² Nacionalinė kūrybinių ir kultūrinių industrijų asociacija. *Lietuvos kūrybinių industrijų sektoriaus konkurencingumo tyrimas*. Vilnius, 2014.

³ DCMS, Film Policy Review Group. *A Bigger Picture*. London, 1998.

⁴ Laužikas, Mokseckienė, *The role of culture on entrepreneurship in Lithuania*. Socialiniai tyrimai Nr. 2 (31). Vilnius, 2013.

Pav. 1: Sąveika tarp meno bei verslumo

Šaltinis: Laužikas, Mokseckienė, 2013 m., sudaryta autorių

Be kitų, meno ir verslumo sąveikai svarbių faktorių, didelę įtaką šiam sąryšiui daro moksliniai tyrimai, švietimo institucijos, mokslo ir verslo partnerystės, inovacijų sklaidos įrankiai, skaitmeninės technologijos ir gebėjimas jomis naudotis. Šiuos aspektus tiesiogiai teigiamai veikia universitetų vykdoma veikla, todėl svarbu užtikrinti universitetų veiklos tęstinumą, siekiant sudaryti palankias sąlygas kūrybinių industrijų vystymuisi.

1.1.2. Esamas aukštojo meno srities išsilavinimo teikimo būdas

Lietuvoje menų – dailės, dizaino, architektūros sričių – edukacijos tęstinumą ir raidą užtikrina atitinkamos krypties studijų programos Lietuvos aukštosiose mokyklose (žr. Pav. 2).

Pav. 2: Edukacijos tęstinumą bei raidą užtikrinančios aukštosios mokyklos pagal regionus

Edukacijos tęstinumą ir raidą užtikrinančios aukštosios mokyklos	
Kaunas	Kiti Lietuvos regionai
Vilniaus dailės akademijos Kauno fakultetas (VDA KF)	Vilniaus dailės akademija (VDA)
Kauno technologijos universitetas (KTU)	Vilniaus Gedimino technikos universitetas (VGTU)
Kauno kolegija (KK)	Vilniaus dizaino kolegija (VDK)
Vytauto Didžiojo universitetas (VDU)	Vilniaus technologijų ir dizaino kolegija (VTDK)
	Šiaulių universitetas (ŠU)
	Socialinių mokslų kolegija (SMK)
	Šv. Ignaco Lojolos kolegija (ILK)
	Vilniaus kolegija (VK)

Šaltinis: sudaryta autorių

Auksčiau pateiktame paveiksle matoma, kad menų srityje studijų programas siūlo pakankamai daug Lietuvos aukštųjų įstaigų, tačiau pažymėtina, Vilniaus dailės akademija 2016 m. duomenimis buvo daugiausiai skirtingų studijų programų dailės srityje bei vienintelė, siūlanti tiek bakalauro, tiek magistro

studijas, institucija. Analizuojant Lietuvoje esančias aukštąsias mokyklas ir jų siūlomas studijų kryptis menų srityse, matyti, kad VDA teikia specializuotas paslaugas, kurios praktiškai nėra dubliuojamos kitų aukštųjų mokyklų.

1.1.3. Pagrindinės institucijos, teikiančios aukštąjį meno srities išsilavinimą

Nors panašios menų srities studijų programos yra siūlomos kitų aukštųjų Lietuvos mokyklų, Lietuvos mastu tai nėra problema, kadangi didžioji dalis mokslo įstaigų, teikiančių šios krypties išsilavinimą, yra išsidėstę Vilniaus ir Kauno mieste ir atskiruose regionuose VDA bei kitų aukštųjų mokyklų studijų programos skiriasi (žr. Pav. 3).

Pav. 3: Dailės studijų programos Lietuvos aukštosiose mokyklose (2016 m.)

	VDA VF	VDA KF	VDA Telšių fakultetas	VDA Klaipėdos fakultetas	VDK	VTDK	KK	ŠU	VDU	SMK	VK	ILK	VGTU	KTU
Animacija	BA									BA				
Architektūra	V	V/MA											BA	BA/MA
Dailės ir interjero restauravimas	BA/MA													
Dailėtyra	BA													
Dizainas	BA/MA	BA/MA	BA					BA/MA						
Dailės terapija		MA												
Dizaino vadyba (nebevykdoma VDA)														
Fotografija ir medijos menas	BA/MA				BA	BA	BA							
Grafika	BA/MA							MA						
Grafinis dizainas	BA	BA/MA		BA	BA	BA								
Interjero dizainas	BA	BA		BA	BA	BA								
Keramika	BA													
Kostiumo dizainas	BA/MA		BA		BA		BA		BA		BA	BA		
Kultūros paveldas ir turizmas									MA					
Kultūros vadyba ir kultūros politika	MA										BA			
Kūrybinės industrijos									BA/MA	BA				
Meno kuratorystė									MA					
Metalo menas ir juvelyrika			BA											
Monumentalią dailę	BA/MA													
Multimedijos dizainas						BA		BA	BA	BA				
Pastatų architektūra	MA												MA	
Reklamos kūrimas										BA				
Scenografija	BA/MA													
Šiuolaikinis menas ir medijos (nebevykdoma VDA)														
Skulptūra	BA/MA	BA/MA	BA											
Statinių architektūra														
Stiklo menas ir dizainas		BA/MA					BA							
Taikomoji grafika		BA/MA												
Taikomoji keramika	MA	BA/MA					BA							
Taikomoji tekstilė		BA/MA					BA							
Tapyba	BA/MA	BA/MA						MA						
Tekstilės menas ir dizainas	BA/MA						BA							
Urbanistinių kompleksų architektūra				V									MA	
Vizualinis dizainas				MA										
Vizualinių komunikacijų dizainas	MA													
V - vientisosios studijos														

Šaltinis: sudaryta autorių, remiantis duomenimis, pateikiamais aukštųjų mokyklų internetiniuose portaluose

Vilnius ir Kaunas yra didžiausi traukos centrai Lietuvoje, todėl meno šakų plėtojimas abiejuose regionuose, įskaitant ir švietimą, yra naudingas ir teigiamai veikia kūrybines industrijas. VDA VF yra pagrindinė ir didžiausia švietimo įstaiga šalyje, ruošianti įvairių specializacijų meno srities specialistus, tuo tarpu VDA KF studijų programos yra orientuotos į pramonės ir gamybos aptarnavimą, atsižvelgiant į Kauno miesto

specifiką. Taip pat šiuo metu didelis dėmesys yra skiriamas tarpdisciplininių studijų kryptių vystymui bendradarbiaujant su kitais Kaune įsikūrusiais universitetais – kartu su LSMU specialistais sukurta dailės terapijos studijų programa, planuojama ieškoti kitų tarpdisciplininių studijų galimybių.

1.1.4. Dailės ir architektūros studijų teikimo principinė schema

Menai ir architektūra, kaip veiklos sritys, Lietuvoje patenka į keleto ministerijų atsakomybės sritis: Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos bei Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (žr. Pav. 4).

Pav. 4: Menų krypties studijų teikimo schema bei atsakingos institucijos Lietuvoje

Šaltinis: sudaryta autorių

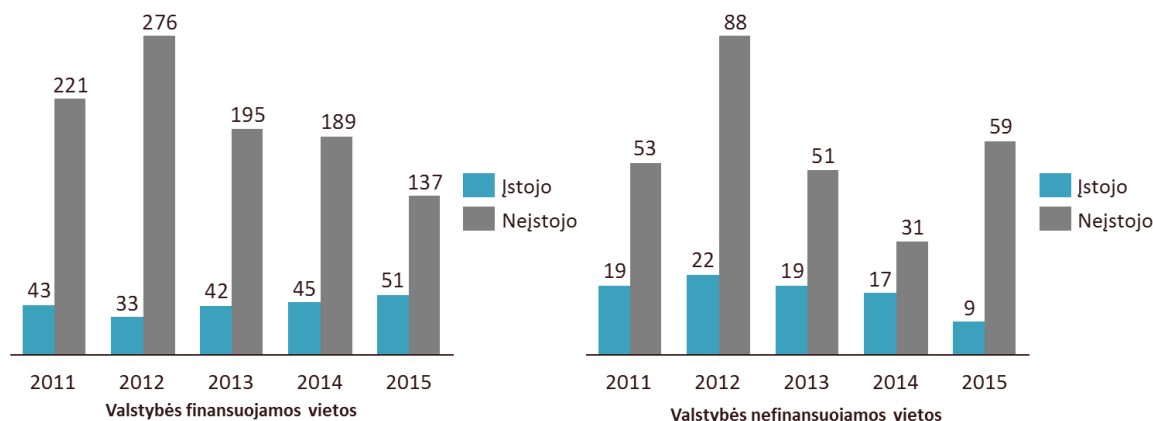
Pažymėtina, kad tik **VDA**, edukacijos tęstinumo ir dailės srities raidoje, **yra pagrindinė aukštoji dailės studijų mokykla Lietuvoje**. Kitos aukštosios ar aukštosios neuniversitetinės mokyklos turi tik kai kurias dailės studijų krypties programas.

1.1.5. Bendrosios poreikių tendencijos

Atsižvelgiant į kūrybinių industrijų svarbą ekonomikai ir kultūrai, galime teigti, jog aukštasis meninis išsilavinimas yra svarbi ir būtina sąlyga sklandaus regiono ir šalies vystymuisi. Tačiau, būtina įvertinti ir pačios aukštojo meninės krypties mokslo paklausą, siekiant išsiaiškinti, ar egzistuoja tiesioginė šių studijų paklausa ir jos tendencijos (kaip dažnai asmenys renkasi menų krypties studijas ir kaip pasirinkimas kinta).

Analizuojant duomenis, matyti, kad VDA KF bakalauro studijų programos yra paklausios pagal abu finansavimo šaltinius, tačiau konkursas dėl valstybės finansuojamų vietų mažėja dėl kasmet didesnio įstojusiujų skaičiaus bei mažesnio kandidatų skaičiaus (į vieną valstybės finansuojamą studijų vietą nuo 9,4 iki 3,7 (žr. Pav. 5).

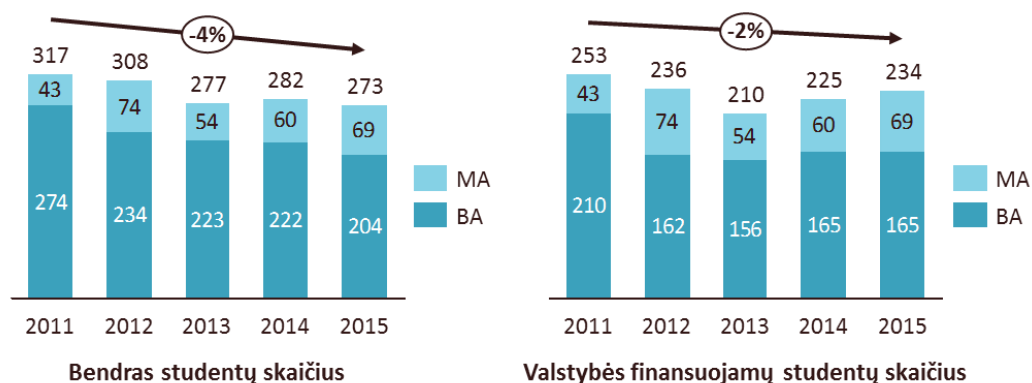
Pav. 5: Įstojusių ir neįstojusių bakalauro studijų studentų skaičiai pagal finansavimo šaltinius, 2011–2015 m.

Šaltinis: VDA KF

Žvelgiant į bendrą esamų studentų skaičių VDA KF (žr. Pav. 6), galime matyti, jog 2011–2015 m. bendras studentų skaičius sumažėjo 44 studentais (nuo 317 iki 273), kas vidutiniškai sudarė 4 % kasmet.

Pav. 6: VDA KF studijuojančiųjų skaičius 2011–2015 m.

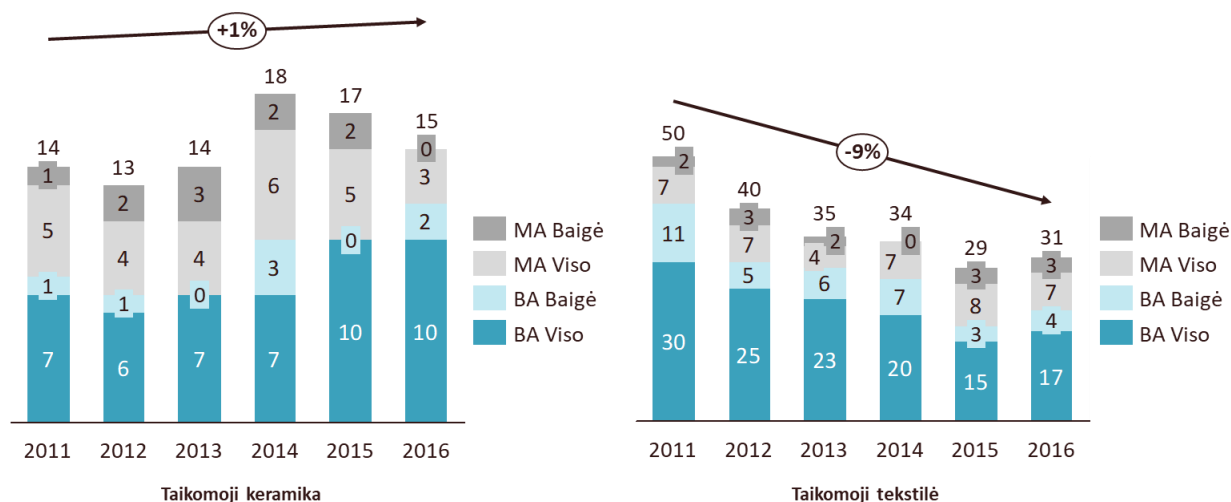

Šaltinis: VDA KF

Tačiau, tuo pačiu laikotarpiu, valstybės finansavimas šioms programoms mažėjo vidutiniškai 2 % – tai reiškia, jog valstybės finansuojamų studentų kiekis mažėjo lėčiau, nei bendras studentų kiekis, kas leidžia daryti išvadą, jog studentų mažėjimas didžiąja dalimi buvo nulemtas valstybės nefinansuojamų studentų kiekio mažėjimu. Taip pat, Pav. 6 galime matyti, jog visus valstybės nefinansuojamus studentus sudarė bakalauro studijų (I pakopos) studentai, nes magistro studijų programoje studijavo tik valstybės finansuojami studentai.

Igyvendinus projektą, siekiant optimizuoti esamas infrastruktūros išlaidas (žr. skyrių 3.1.2), iš V. Sladkevičiaus g. 6, kuriame yra teikiamos taikomosios keramikos ir taikomosios tekstilės I ir II studijų pakopos studijų paslaugos, studentai būtų perkeltami į Muitinės g. 2 esančią atnaujintą infrastruktūrą.

Pav. 7: V. Sladkevičiaus g. 6 korpuse studijuojančiųjų skaičius, vnt.

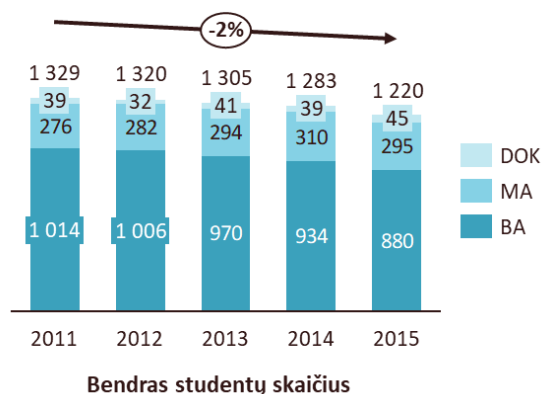

Šaltinis: VDA KF

Perkėlus studijuojančiuosius V. Sladkevičiaus g. 6 korpuso patalpose į Muitinės g. 2, būtų atsisakyta nusidėvėjusios infrastruktūros, sukoncentruota studijuojančiųjų bazė Muitinės g. studijų komplekse, būtų sutaupoma apytiksliai 26 371,80 Eur kasmet (remiantis 2016 m. duomenimis) eksploatacinėms išlaidoms.

VDA Viniaus ir Kauno fakultetuose 2011–2015 m. buvo stebima panaši studentų mažėjimo tendencija, kuri priklauso nuo valstybės finansuojamų vietų mažėjimo ir demografinių šalies pokyčių. 2011–2015 m. VDA Vilniaus fakultete studijavusių studentų skaičius ir dinamika pateikti Pav. 8.

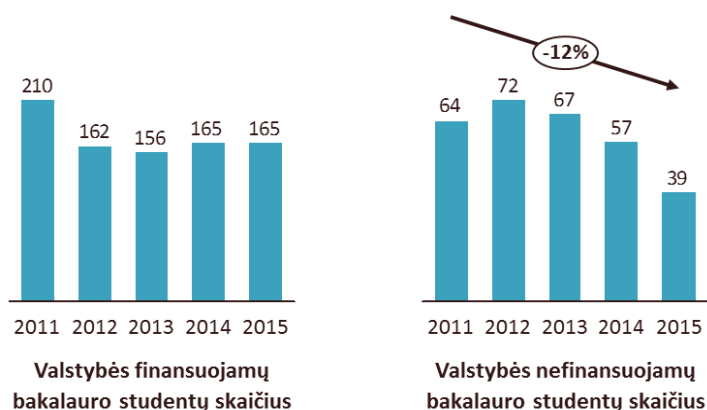
Pav. 8: VDA VF studijuojančių skaičius 2011 – 2015 m.

Šaltinis: VDA metinės veiklos ataskaita 2015

Bendras Vilniaus fakultete studijuojančių skaičius 2011 – 2015 m. mažėjo vidutiniškai 2% kasmet. Studentų skaičiaus mažėjimui įtaką darė bakalauro studijų (I pakopos) studentų mažėjimas (2011 – 2015 m., bakalauro studentų sumažėjo nuo 1 014 iki 880). Tuo pačiu laikotarpiu, magistro studijų (II pakopos) studentų daugėjo nuo 276 iki 295, o doktorantūros studijų (III pakopos) studentų daugėjo nuo 39 iki 45.

Pav. 9: Bakalauro studentų skaičius VDA KF pagal finansavimo šaltinius, 2011–2015 m.

Šaltinis: VDA KF

Bendras bakalauro studijų (o taip pat ir bendras VDA KF) studentų skaičius yra nulemtas valstybės nefinansuojamų bakalauro studentų skaičiaus mažėjimo (žr. Pav. 9). Taip pat matyti, jog valstybės finansuojamų bakalauro studentų skaičius beveik nekito nuo 2012 m.

Lent. 1: Studijuojančių VDA KF skaičius pagal studijų programas, 2011–2017 m.

Studijų programa	Bakalauro							Magistro						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Architektūra	80	72	63	49	28	20	15	7	15	13	11	12	10	7
Dizainas	13	4	9	27	15	14	12	-	-	2	5	6	10	10
Grafinis dizainas	52	54	47	30	41	40	41	8	16	8	12	11	11	10
Interjero dizainas	-	-	-	-	7	15	26	-	-	-	-	-	-	-
Skulptūra	8	1	7	9	8	10	7	2	2	4	4	1	1	1
Stiklas	19	17	14	13	8	5	9	5	8	5	2	3	7	10
Taikomoji grafika	41	37	38	39	43	43	43	4	6	5	5	16	16	11
Taikomoji keramika	8	6	7	7	10	10	8	2	6	4	6	5	3	4
Taikomoji tekstilė	30	25	23	20	15	17	17	5	8	4	7	8	7	7
Tapyba	23	18	15	28	29	31	28	10	13	9	8	7	7	7
Iš viso	274	234	223	222	204	205	206	43	74	54	60	69	72	67

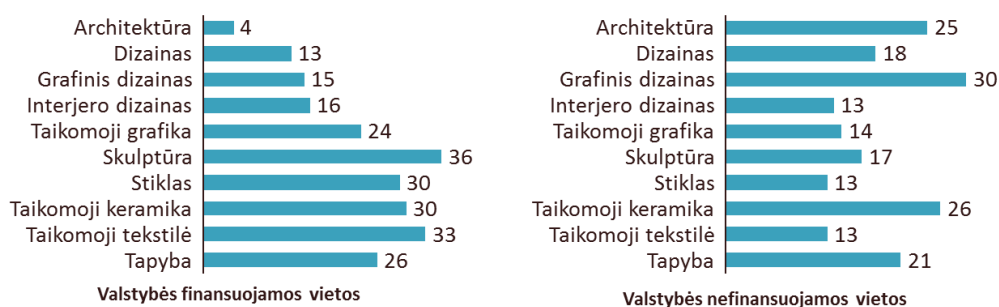
Šaltinis: VDA KF

Analizuojant studijuojančių skaičius pagal studijų programas (žr. Lent. 1) matyti, kad grafinio dizaino ir taikomosios grafikos studijų programos abejose pakopose yra populiariausios (didžiausias studijavusiųjų skaičius 2017 m.). 2015 m. pradėta bakalauro interjero dizaino studijų programa taip pat populiarėja.

Architektūros, stiklo bei taikomosios tekstilės bakalauro studijose studentų skaičius kiekvienais metais mažėjo sparčiausiai (visų trijų studijų programų vidutinis studentų skaičiaus mažėjimas – 21 % kasmet). Architektūros studijų programa 2011–2015 m. buvo populiariausia, tačiau dėl spartaus studentų skaičiaus mažėjimo, 2015 m., populiarumu ją aplenkė taikomosios grafikos, grafinio dizaino bei tapybos studijų programos.

Vertinant konkurenciją tarp norinčiųjų studijuoti (žr. Pav. 10), galima teigti, kad didžiausia konkurencija valstybės finansuojamų studijų yra architektūros, dizaino, grafinio dizaino bei interjero dizaino programose, o valstybės nefinansuojamų – taikomosios tekstilės, stiklo, interjero dizaino bei taikomosios grafikos.

Pav. 10: VDA KF vidutinė įstojusiųjų į norimą bakalauro studijų programą dalis procentais nuo visų stojusiųjų, 2011–2015 m.

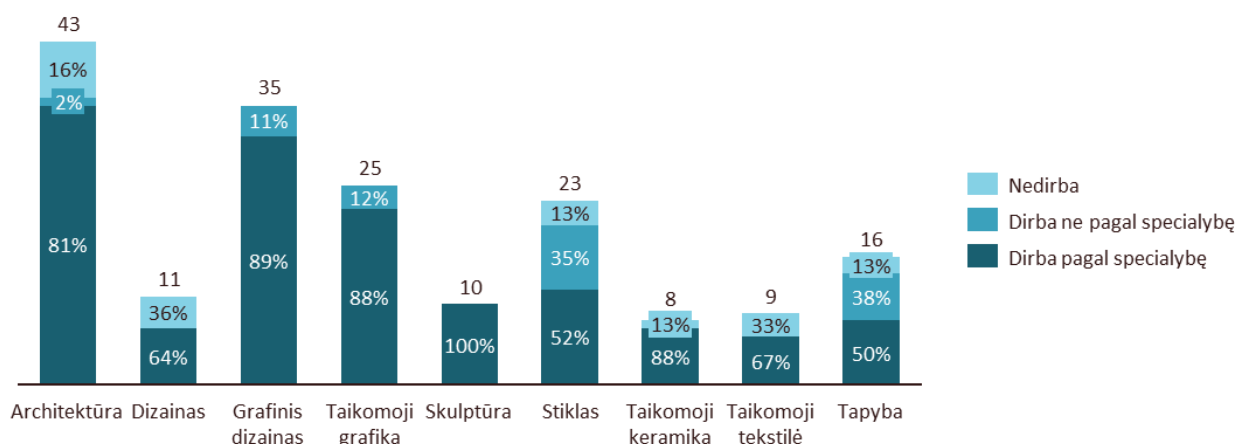
Šaltinis: VDA KF

Mažiausia konkurencija valstybės finansuojamų bakalauro studijų yra skulptūros, taikomosios tekstilės, taikomosios keramikos ir stiklo programose, o valstybės nefinansuojamų – grafinio dizaino, taikomosios keramikos ir architektūros.

2016 m. spalio 24 – lapkričio 25 d. VDA KF buvo atlikta paskutinių 5 metų (2012–2016 m.) absolventų apklausa, siekiant išsiaiškinti jų užimtumą. Per šį laikotarpį VDA KF studijas baigė 390 absolventų, iš kurių apklausoje sudalyvavo 189 (anketų grįžtamumas – 48,46 %), kurių didžioji dalis (88 %) buvo 23–30 m. amžiaus. 81 % absolventų sudarė moterys.

Išanalizavus absolventų užimtumą (žr. Pav. 11), galima teigti, jog pagal specialybę dirbančių studentų skaičius skiriasi, priklausomai nuo studijų programos: didžiausi dirbančiųjų pagal specialybę skaičiai yra skulptūros (100 %), grafinio dizaino (89 %) ir taikomosios grafikos (88 %) absolventų, o mažiausi – tapybos (50 %) ir stiklo (52 %). Stiklo ir tapybos absolventai, nedirbantys pagal specialybę, sudaro didžiausias dalis dirbančiųjų ne pagal specialybę (atitinkamai 35 % ir 38 %), o dizaino ir taikomosios tekstilės absolventai sudaro didžiausias nedirbančiųjų dalis (atitinkamai 36% ir 33%). Bendras studentų įsidarbinamumas pagal specialybę yra aukštas ir sudaro 73 %; dirbančiųjų ne pagal specialybę – 12 %; nedirbančiųjų – 11 %. Galima teigti, kad didžioji dauguma – 78 % – absolventų įsidarbino pagal specialybę dar bakalauro studijų metu (49 %) arba iš karto po jų baigimo (29 %), kas atskleidžia, kad specialistų pasirengimas darbo rinkai yra pakankamas ir tinkamas.

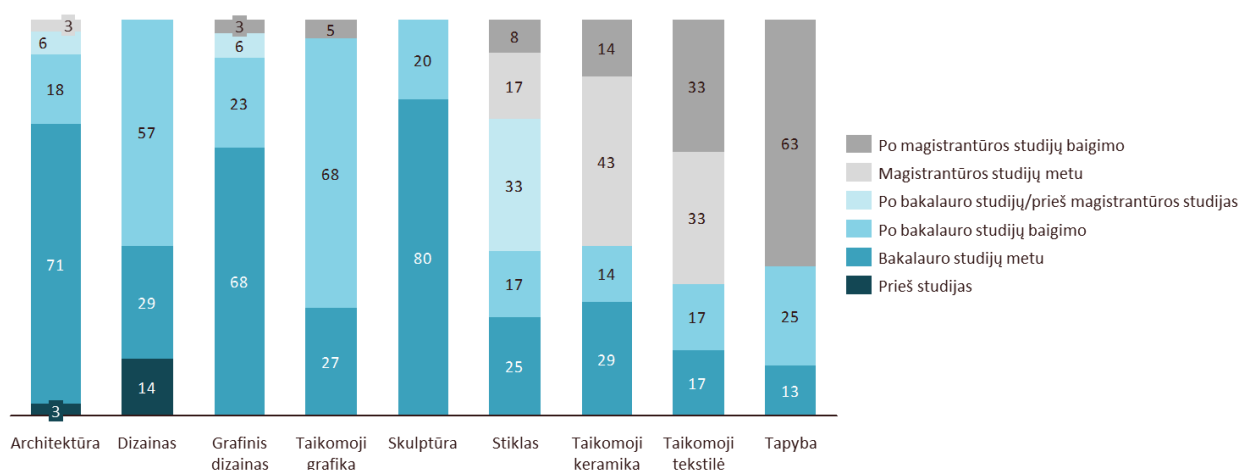
Pav. 11: Absolventų užimtumas procentais ir respondentų, pateikusių duomenis apie užimtumą, skaičius pagal studijų programą

Šaltinis: VDA KF absolventų apklausa

Išanalizavus duomenis apie absolventų patekimo į darbo rinką pagal specialybę laikotarpius (žr. Pav. 12), galima teigti, kad absolventų įsidarbinimo laikotarpiai, priklausomai nuo pasirinktos studijų programos, ženkliai skiriasi: architektūros ir dizaino studijų absolventai buvo vieninteliai, įsidarbinę prieš pradėdami studijas, architektūros, grafinio dizaino bei skulptūros absolventai sudarė didžiausią dalį įsidarbinusių bakalauro studijų metu, po bakalauro studijų daugiausiai įsidarbino dizaino ir taikomosios grafikos absolventai, o didžioji dalis tapybos absolventų įsidarbino po magistrantūros studijų baigimo.

Pav. 12: Absolventų patekimo į darbo rinką pagal specialybę laikotarpis procentais

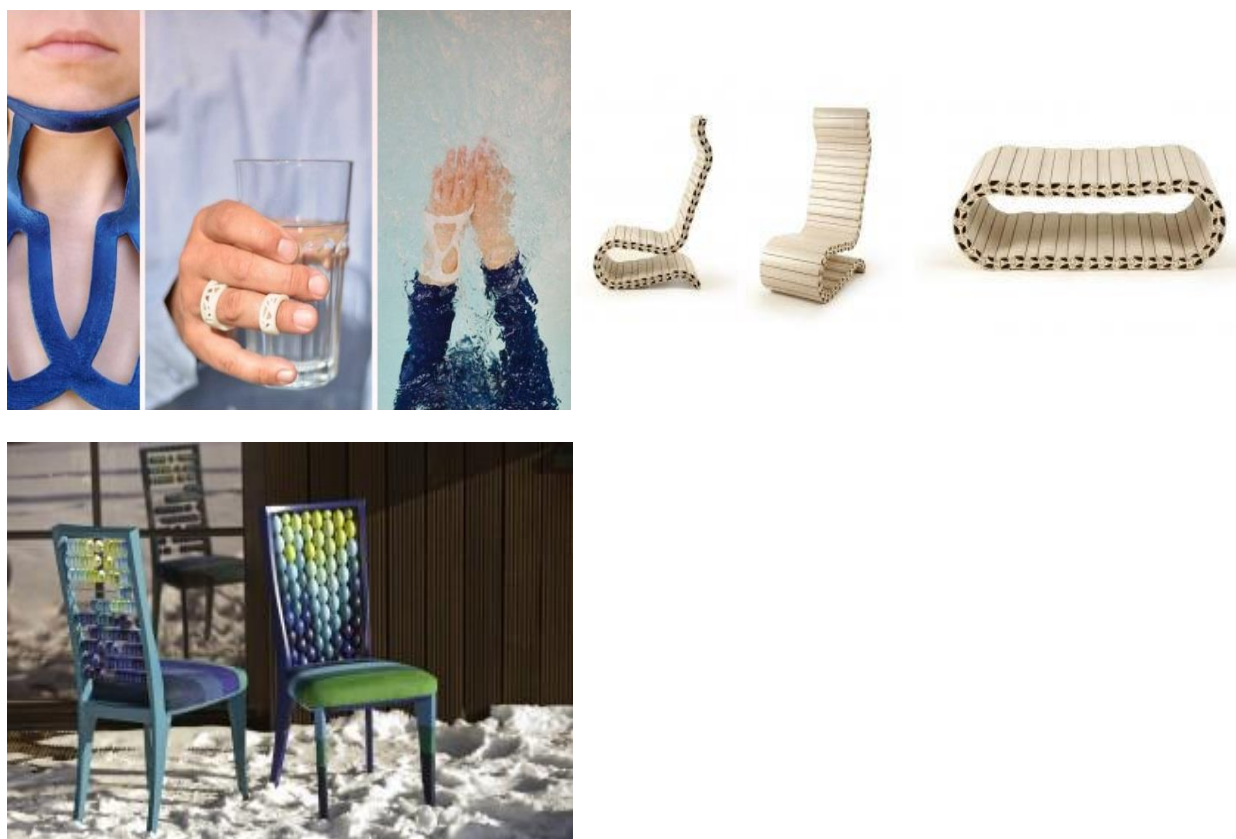
Šaltinis: VDA KF absolventų apklausa

Apibendrinant visus turimus duomenis apie VDA KF teikiamų paslaugų paklausą, galima teigti, kad studijų paklausa tiesiogine prasme (teikiančiųjų paraiškas studijoms ir esamų studentų skaičiai) yra aukšta (kiekvienais metais norinčiųjų studijuoti ženkliai viršija studijuojančiųjų skaičių), tačiau yra linkusi mažėti. Absolventų aukšti įsidarbinamumo rodikliai rodo, jog paklausa aukštojo meno srities mokslo absolventų yra aukšta.

1.1.6. Aukštojo meno srities išsilavinimo teikimo strateginės ir perspektyvinės kryptys

VDA KF studijos sudaro galimybę meninę veiklą komercializuoti, tiesiogiai prisidedamos prie kūrybinių industrijų plėtros. Tai įrodo jau sukurti inovatyvūs produktai: VDA doktorantės Gintarės Černiauskaitės sukurti lengvi, leidžiantys odai kvėpuoti, 3D įtvarai⁵, M. Žilionio sukurta transformuojamoji kėdė „Spina“⁶ ar I. Marcinkevičienės ir M. Žilionio sukurta kėdė „Adomas“, 2012 m. gavusi „Gero dizaino“ prizą⁷.

Pav. 13: 3D įtvarai, kėdė „Spina“, kėdė „Adomas“

Šaltinis: Verslo žinios, IQ, Dizainovacija

Meno bei mokslo įstaigų koncentracija vienoje Lietuvos zonoje leidžia efektyviau pasiekti bei įgyvendinti svarbias inovacijas tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygmeniu. Pagrindinio vidurio Lietuvos regiono (Kauno) dailės edukacijos centro, KTU, „Santakos slėnio“ bei LSMU strategiškai patogi lokacija leidžia sinergizuoti meno bei mokslo teikiamą naudą: šiuo metu LSMU yra siūloma dailės terapijos studijų programa, kuri yra įgyvendinama kartu su VDA KF. Šių, antrosios pakopos, studijų programos tikslas – parengti medicinos ir sveikatos mokslų magistrus, pasižyminčius moksliniu įžvalgumu ir poreikiu tobulėti, kompetentingus, tarptautinius reikalavimus atitinkančius dailės terapijos specialistus, turinčius tvirtus mokslinius dailės terapijos žinių pagrindus ir gebančius juos profesionaliai taikyti asmens sveikatos ir gerovės srityje. Sisteminė dailės terapijos mokslinių tyrimų apžvalga pabrėžia dailės terapijos naudą suaugusiems onkologiniams pacientams, turintiems ribinės asmenybės sutrikimą, porų psichoterapijoje, sergančiųjų raudonąja vilklige, sergantiems astma, tobulinant vaikų su cerebriniu paralyžiumi kalbos

⁵ Verslo žinios. <http://vz.lt/laisvalaikis/akiraciai/2016/11/19/lietuves-sukurti-3d-itvarai-vieninteliai-pasaulyje> Žiūrėta 2016 11 29.

⁶ IQ. <http://iq.lt/namai/kedziu-dizaino-kalba-pagal-m-zilioni> Žiūrėta 2016 11 29.

⁷ Dizainovacija. <http://www.dizainovacija.lt/d/peace-and-love/> Žiūrėta 2016 11 29.

suprantamumą, padedant suprasti vaikų patiriamą nerimą ir jausmus. Vystant šią mokslo kryptį, planuojama, kad dailės terapijos teigiamas poveikis įvairiomis ligomis sergantiems asmenims tik didės.

Remiantis nacionalinės kūrybinių ir kultūrinių industrijų asociacijos atliktu Lietuvos kūrybinių industrijų sektoriaus konkurencingumo tyrimu⁸, geriausiai vertinami dabartiniai rezultatai ir ateities perspektyvos yra įmonių, užsiimančių kompiuterių programavimo, ekskursijų organizavimo veiklomis, papuošalų, juvelyrinių ir panašių dirbinių gamyba, kitų pramogų ir poilsio organizavimu, atstovavimu žiniasklaidai, reklamos agentūrų veikla, kraštovaizdžio tvarkymu bei kino filmų rodymu.

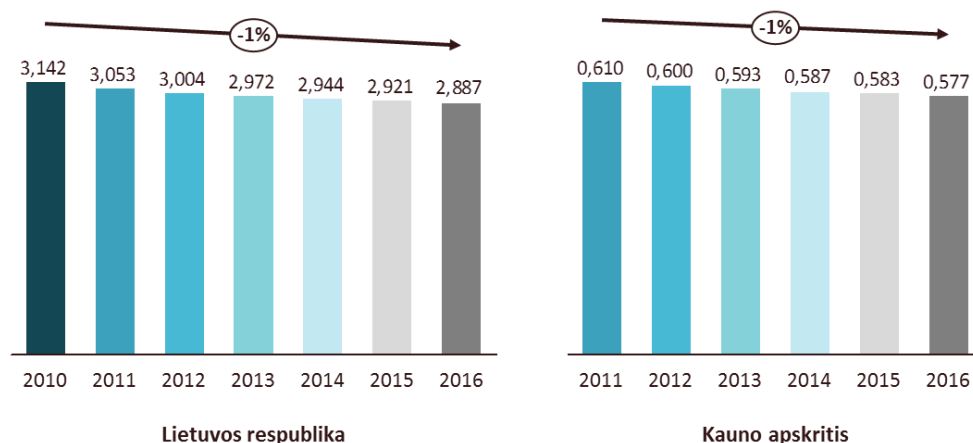
Šis projektas tiesiogiai prisidės prie papuošalų ir juvelyrinių dirbinių gamybos plėtros, kadangi įgyvendinus projektą, bus galimybė išplėsti siūlomą studijų programų skaičių, įtraukiant juvelyrikos ir mažosios plastikos studijas. Taip pat, reklamos agentūrų veiklos plėtros galimybės bus padidintos, nes pagerės VDA KF studijuojančiųjų dizainą, grafinį dizainą, taikomąją grafiką ir kt. programas studijų kokybė.

1.1.7. Įtaka aukštojo meno srities išsilavinimo teikimo mastui, sąsaja su makroekonominiais rodikliais

Pastaraisiais metais išleistose akademinėse publikacijose ir strateginiuose viešojo valdymo dokumentuose kultūra yra laikoma integralia ekonominės plėtros dalimi. Aukšto lygio kultūrinės paslaugos kuria patrauklią aplinką vietinio ir tarptautinio kapitalo investicijoms, yra bendruomenę telkiantis dėmuo ir viena efektyviausių socialinės rizikos prevencijos priemonių. Ryšys tarp menų aukštojo išsilavinimo ir regiono / šalies ūkio augimo yra dvipusis – išsilavinimas padeda kurti pridėtinę vertę, o viešųjų išteklių gausa padeda šias veiklas vykdyti įvairesnes ir labiau pritaikytas prie tikslinių grupių poreikių.

Vienas svarbiausių KI išteklių ir rinkai darančių įtaką faktorių yra žmonės, todėl demografinės regiono ir šalies tendencijos daro tiesioginę įtaką tiek esamų ir būsimų specialistų gausai, tiek jų kuriamų produktų ar paslaugų paklausai. Šiuo metu, Lietuvos ir Kauno apskrities demografinė padėtis ir jos tendencija yra blogėjanti, nes kasmet gyventojų skaičius sumažėja vidutiniškai 1 % (žr. Pav. 14).

Pav. 14: Lietuvos ir Kauno apskrities gyventojų skaičius metų pradžioje 2010 – 2016 m., mln.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Gyventojų skaičiaus mažėjimas taip pat yra vienas iš faktorių, darančių įtaką studentų kiekio mažėjimui universitetuose – mažėja studijų programų paklausa, ko pasekoje, mažėja meno srities specialistų gausa ir jų įgūdžių įvairovė.

⁸ Nacionalinė kūrybinių ir kultūrinių industrijų asociacija. *Lietuvos kūrybinių industrijų sektoriaus konkurencingumo tyrimas*. Vilnius, 2014.

Vienas iš didžiausių įtaką gyventojų skaičiaus mažėjimui darančių veiksnių yra gyventojų migracija (žr. Lent. 2).

Lent. 2: Vidaus ir tarptautinės gyventojų migracijos LR ir Kauno apskrities teritorijose rodikliai 2010–2015 m.

Vidaus ir tarptautinė migracija	2011	2012	2013	2014	2015	Pokytis
Lietuvos Respublika						
Atvyko	67 884	79 896	79 254	85 709	83 556	+23 %
Išvyko	106 062	101 153	96 061	98 036	105 959	~0 %
+ / -	-38 178	-21 257	-16 807	-12 327	-22 403	
Kauno apskritis						
Atvyko	13 194	15 373	15 971	17 505	16 975	+29 %
Išvyko	21 815	20 157	19 296	19 806	20 313	-7 %
+ / -	-8 621	-4 784	-3 325	-2 301	-3 338	

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Kauno apskrityje gyventojų migracijos įtaka gyventojų skaičiaus mažėjimui slopsta dėl didėjančio atvykstančiųjų skaičiaus. Visos Lietuvos mastu, 2011–2014 m. gyventojų atvykstančiųjų gyventojų skaičius augo, o išvykstančiųjų skaičius mažėjo, tačiau 2015 m. išvykstančiųjų skaičius vėl išaugo į 2011 m. lygį, kas lėmė bendrą migracijos padidėjimą.

Vertinant makroekonominių rodiklių sąsają su Projektu, vienas iš svarbiausių analizuojamų makroekonominių rodiklių yra darbo užmokestis, nes tai padeda įvertinti studijose įgytų kompetencijų vertę. Siekiant įvertinti VDA KF absolventų potencialius DU, svarbu apibrėžti ekonomines veiklas, kuriose, tikėtina, absolventai įsidarbins. Atsižvelgiant į VDA KF teikiamas studijų programas, remiantis EVRK 2 red.⁹ metodika, absolventų potencialios darbovietės buvo priskirtos meninės kūrybos arba specializuoto projektavimo veikloms.

Meninės kūrybos veikloje dirbantys asmenys uždirba vieną mažiausių vidutinių DU Lietuvoje, kuris per 2011–2015 m. augo vidutiniškai 3 % kasmet, tačiau išlieka viena iš žemiausiai apmokamų ekonominių sričių. Pagal EVRK 2 red., veikla, susijusi su menine kūryba, kurios rezultatas yra originalūs, vienetiniai tapytojų, grafikų, skulptorių ir kitų menininkų darbai ir kurie gali būti autorių teisių objektu, klasifikuojama 90.03 „Meninė kūryba“ klasėje. Ši klasė įeina į R „Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla“ sekcijos 90 „Kūrybinė, meninė ir pramogų organizavimo veikla“ skyrių. EVRK 2 red. 90.03 klasei nėra priskiriama gamyba gaminių, kuriuose atkartojami tie patys motyvai arba naudojami panašūs, mažai pakitę elementai. Tokios masinės gamybos kopijos ir įprastiniai komercinio pobūdžio amatininkų dirbiniai, net jeigu šie dirbiniai arba jų modeliai sukurti menininkų, klasifikuojami apdirbamosios gamybos klasėse.

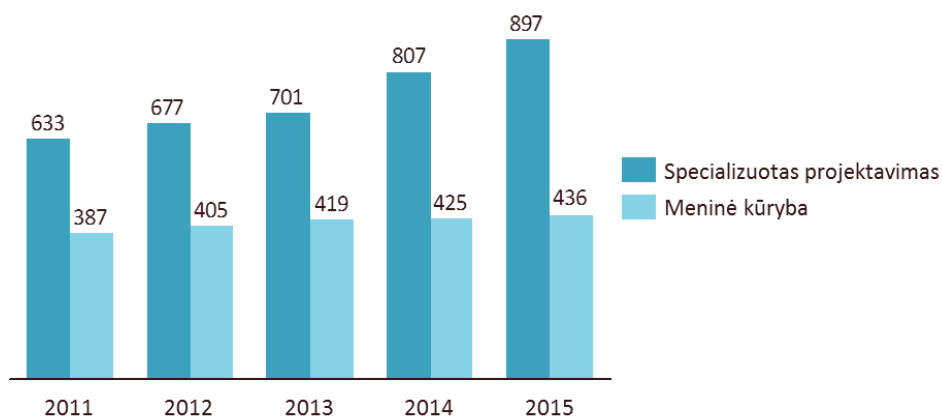
Kita vertus, specializuotos projektavimo veiklos darbuotojai gauna ženkliai aukštesnį DU, lyginant su meninės kūrybos veiklos darbuotojais (2011–2015 m. specializuotos projektavimo veiklos darbuotojai gavo vidutiniškai 79 % didesnį mėnesinį DU nei meninės kūrybos veiklos darbuotojai). Taip pat, šios veiklos darbuotojų DU augo sparčiau (vidutiniškai 9 % kasmet). Pagal EVRK 2 red.⁸, veikla, susijusi su tekstilės dirbinių, drabužių, avalynės, juvelyrinių dirbinių, baldų, kitų madingų daiktų, taip pat asmeninių ar namų ūkio reikmenų modeliavimu (dizainu), dailininkų-apipavidalinimo specialistų (grafikos dizainerių), įskaitant grafinio dizaino kūrimu reklamos tikslais, meninio patalpų vidaus įrengimo (interjero) specialistų paslaugų

⁹ Lietuvos statistikos departamentas. *Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius*.

http://osp.stat.gov.lt/documents/10180/24308/EVRK2red_klasif_leidiny.pdf Žiūrėta 2016 12 02.

teikimu, klasifikuojama 74.10 „Specializuota projektavimo veikla“ klasėje. Ši klasė įeina į M „Profesinė, mokslinė ir techninė veikla“ sekcijos 74 „Kita profesinė, mokslinė ir techninė veikla“ skyrių.

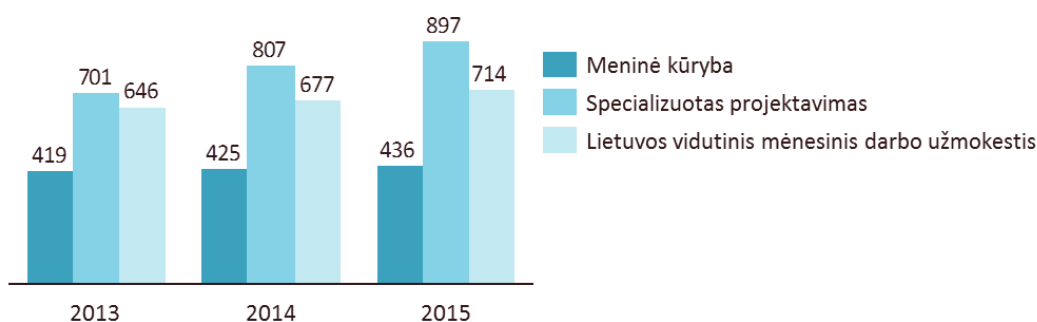
Pav. 15: Specializuotos projektavimo veiklos ir meninės kūrybos vidutinio mėnesinio DU 2011–2015 m. duomenys, Eur

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Lyginant visose Lietuvos ūkio šakose gaunamą vidutinį DU su meninės kūrybos ir specializuoto projektavimo veiklose gaunamais vidutiniais DU, galima teigti, kad skirtumai 2013–2015 m. buvo ženkliūs: meninės kūrybos vidutinis DU buvo vidutiniškai 427 Eur ir buvo 59 % mažesnis nei Lietuvos vidutinis mėnesinis DU (žr. Pav. 16). Kita vertus, specializuotos projektavimo veiklos vidutinis mėnesinis DU buvo vidutiniškai 802 Eur ir buvo vidutiniškai 18 % didesnis nei vidutinis Lietuvos mėnesinis DU.

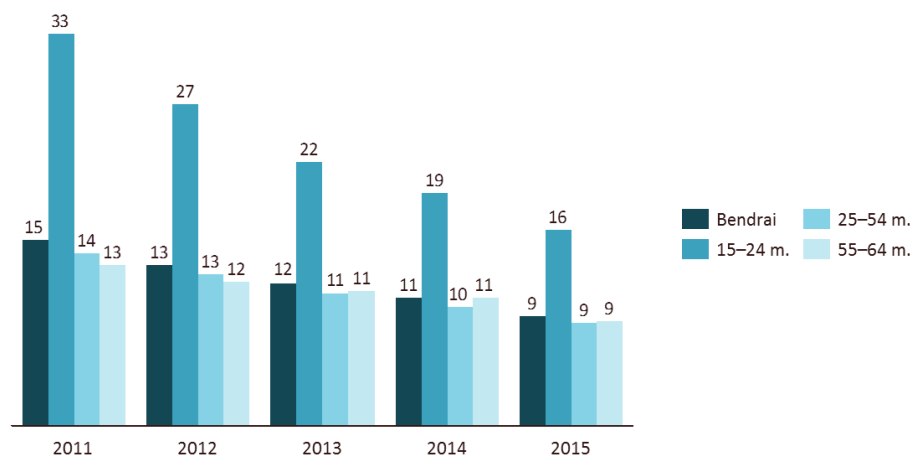
Pav. 16: Lietuvos visų ekonominių veiklų, meninės kūrybos ir specializuoto projektavimo vidutinių DU 2013–2015 m. palyginimas

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Dar vienas svarbus makroekonominis rodiklis, parodantis gyventojų užimtumą ir potencialią konkurenciją darbo rinkoje yra nedarbo lygis. Vidutinis nedarbo lygis Lietuvoje 2011–2015 m. mažėjo nuo 15 iki 9 %, tačiau jaunimo nedarbo lygis šiuo laikotarpiu buvo ženkliai aukštesnis, bet mažėjo nuo 33 % iki 16 %.

Pav. 17: Nedarbas Lietuvoje pagal amžiaus grupes, 2011–2015 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Universitetai tiesiogiai prisideda prie nedarbo mažinimo – asmuo gali siekti aukštojo išsilavinimo, tapdamas studentu bei jį įgijęs, padidinti savo įsidarbinimo galimybes. VDA KF įsidarbinamumo rodikliai tai tiesiogiai iliustruoja – remiantis VDA KF atlikta apklausa, vidutinis absolventų nedarbo lygis 2012–2016 m. buvo 11 %, kuris yra žemesnis, nei šalies vidurkis. Žemesnis VDA KF absolventų nedarbo lygis nei vidutinis šalies nedarbo lygis rodo, kad asmenys, turintys aukštąjį meninės srities išsilavinimą, yra paklausūs rinkoje ir įsidarbina lengviau, nei vidutiniai šalies gyventojai.

1.1.8. Bendrosios kūrybinių industrijų pasaulinės ir ES tendencijos

Pasak J. Howkins, kūrybinė ekonomika 2000 m. pasaulyje sudarė 2,2 trilijono JAV dolerių ir augo 5 % kasmet, 2005 m. ji sudarė 6 % visos pasaulio ekonomikos¹⁰. 2010 m. šiame sektoriuje visoje ES veikė apytiksliai 956 tūkst. įmonių (4,4 % visų veikusių įmonių), kurių maždaug 50 % turėjo nuo 1 iki 3 darbuotojų, o 1-4 % sektoriaus įmonių turi daugiau nei 50 darbuotojų ir uždirbo maždaug 50 % viso sektoriaus pajamų.

Remiantis Europos Komisijos užsakyto tyrimo rezultatais, 2010 metais maždaug 1 milijonas KI įmonių visoje Europoje sugeneravo 402,2 mlrd. Eur apyvartą, kurios 38 %, 153,7 mln. Eur sudarė pridėtinė vertė¹¹. Didžiausi subsektoriai, kuriems priklausančios įmonės generuoja apie 60 % visų KI pajamų, yra televizijos programų kūrimas ir transliavimas, reklamos agentūrų paslaugos, laikraščių leidyba, architektūros paslaugos bei žurnalų ir kitos periodinės spaudos leidyba.

Aukščiau paminėti ekonominiai kūrybinių industrijų rodikliai rodo, jog pasauliniu ir ES mastu, kūrybinės industrijos yra svari ekonomikos dalis. Menų srities aukštasis mokslas yra tiesiogiai glaudžiai susijęs su šiuo sektoriumi: asmenys, turintys menų srities išsilavinimą, yra geriausi kandidatai įsidarbinti kūrybinių industrijų sektoriuje, nes įgytos kompetencijos aukštojo mokslo įstaigoje geriausiai patenkina darbo rinkos poreikius (kūrybiškumas, inovatyvumas, jautrumas, pastabumas). Kita vertus, kūrybinių industrijų plėtra didina tokių darbuotojų paklausą, skatindama įgyti menų krypties aukštąjį išsilavinimą. Tokiu būdu abi šalys teigiamai veikia viena kitą, skatindama abiejų veiklos tęstinumą ir plėtrą.

¹⁰ Howkins, J. *The Creative Economy: How People Make Money from Ideas*. Penguin Books, 2007.

¹¹ Europos Komisija. 2013. *Survey on access to finance for cultural and creative sectors*. http://ec.europa.eu/culture/library/studies/access-finance_en.pdf Žiūrėta 2016 11 23.

1.2. Teisinė aplinka

Projekte numatomas VDA KF infrastruktūros gerinimas tiesiogiai siejasi su tarptautiniais ir valstybiniais teisės aktais, padėsiantis siekti strateginių tikslų ir įgyvendinti numatytus švietimo, mokslinių tyrimų vystymo bei žmogiškųjų išteklių potencialo didinimo uždavinius.

2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa (toliau – Veiksmų programa)

Ši Veiksmų programa yra Lietuvos 2014–2020 m. ES fondų investavimo strateginis dokumentas, parengtas pagal Partnerystės sutartyje atliktą dabartinės Lietuvos socialinės ir ekonominės situacijos, iššūkių ir plėtros potencialo analizę.

Projekto tikslai ir uždaviniai atitinka veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ Nr. 09.1.1-CPVA-V-720 priemonės „Studijų aplinkos ir infrastruktūros koncentravimas, tobulinimas ir informacinių sistemų plėtra“ uždavinį atnaujinti Lietuvos aukštųjų mokyklų studijų procesui reikalingą infrastruktūrą. Projekto apimtyje yra numatytas VDA KF infrastruktūros atnaujinimas – projekto veiklos yra pastatų komplekso rekonstravimas bei aprūpinimas studijų procesui reikalinga įranga.

2014–2020 m. Nacionalinės pažangos programa

Siekiant pradėti įgyvendinti strategijos „Lietuva 2030“, kurioje pristatoma šalies 2030 m. vizija, ilgalaikius tikslus, buvo parengta „2014–2020 m. Nacionalinės pažangos programa“. Šiame dokumente suformuluoti trumpesnio laikotarpio tikslai, skirti įgyvendinti iki 2020 m., taip nuosekliai artėjant prie ilgalaikės Lietuvos vizijos. Projektu prisidedama prie programos pirmojo prioriteto „Visuomenės ugdymas, mokslas ir kultūra“ tikslų ir uždavinių įgyvendinimo:

- 1 prioriteto 1 tikslo „skatinti mokytis visą gyvenimą“ 1 uždavinio „gerinti švietimo kokybę“ ir 2 uždavinio „didinti švietimo prieinamumą ir paslaugų įvairovę“;
- 1 prioriteto 4 tikslo „skatinti žinių kūrimą, sklaidą ir naudojimą“ 1 uždavinio „skatinti ankstyvą vaikų ir jaunimo įsitraukimą į mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklas“, 2 uždavinio „stiprinti MTEP infrastruktūrą ir žmogiškąjį kapitalą“;
- 1 prioriteto 3 tikslo „skatinti kūrybiškumą, verslumą ir lyderystę“ uždavinių „skatinti kūrybiškumą, „skatinti dalyvavimą kultūrinėje veikloje“ ir „stiprinti lyderystę, vaikų ir jaunimo verslumą ir pasirengimą darbo rinkai“.

Projekto tikslas yra gerinti aukštojo meninio išsilavinimo kokybę bei plėsti šios srities studijų programų įvairovę. Jis tiesiogiai siejasi su 2014–2020 m. Nacionalinės pažangos programos 1 prioriteto aukščiau išvardintais tikslais.

Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) krypčių ir jų įgyvendinimo programa

2014 m. balandžio 30 d. (Nr. 411) patvirtinta Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) krypčių ir jų įgyvendinimo programa – tarpinstitucinis planavimo dokumentas, numatantis studijų, MTEP ir inovacijų politikos priemones, skirtas MTEP ir inovacijų prioritetui įgyvendinti 2014–2020 m.

Programos strateginis tikslas – didinti MTEP ir inovacijų sprendimais grįstų didelės pridėtinės vertės, žiniomis ir aukštos kvalifikacijos darbo jėgai imlių ekonominių veiklų įtaką šalies BVP ir struktūriniam ūkio pokyčiams. Šis tikslas skirstomas į:

- inovatyvių technologijų, produktų, procesų ir metodų, naudojant šios veiklos rezultatus, kūrimą, skirtą atliepti globalias tendencijas ir ilgalaikius nacionalinius iššūkius;
- Lietuvos ūkio subjektų konkurencingumo ir galimybių įsitvirtinti globaliose rinkose didinimą, komerciškai taikant MTEP ir inovacijų dėka sukurtas žinias, plėtojant mokslo ir studijų institucijų, ūkio subjektų ir kitų viešojo ir privataus sektoriaus subjektų bendradarbiavimą.

Vieni iš programos tikslų vertinimo kriterijų yra visos išlaidos MTEP ir verslo sektoriaus išlaidos MTEP (BVP procentais). Siekiama, jog, visų išlaidų atveju, rodiklis nuo 0,9 % 2012 m. pakiltų iki 1,9 % 2020 m. Verslo sektoriaus išlaidų atveju, rodiklio, siekusio 0,24 % 2012 m., augimas numatomas iki 0,9 %.

2016 m. gegužės 26 d. Nr. V-490 švietimo ir mokslo ministro įsakymas

Pagal 23.8. priemonę „Mokslo ir studijų institucijų infrastruktūros koncentravimas, mokymo ir mokymosi aplinkos modernizavimas. Investicijos į studijų infrastruktūrą, įrangos įsigijimas, studijų bazinės įrangos kūrimas ir atnaujinimas“ yra numatytas 23.8.5. projektas - „Studijų infrastruktūros modernizavimas VDA Kauno fakultete.

Su Projekto veiklomis susijęs teisinis reglamentavimas

Pagrindiniai teisiniai apribojimai, numatomi LR Statybos įstatyme, statybos techniniuose reglamentuose, higienos ir aplinkos apsaugos normose. Aktualūs įstatymai ir poįstatyminiai aktai apima, tačiau neapsiriboja šiais:

- LR Statybos įstatymas (1996 m. kovo 19 d. Nr. I-1240);
- LR Vyriausybės nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo įgyvendinimo“ (2002 m. vasario 26 d. Nr. 280);
- aktualūs statybos techniniai reglamentai (STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“, STR 1.01.06:2010 „Ypatingi statiniai“, STR 1.06.03:2002 „Statinio projekto ekspertizė ir statinio ekspertizė“ ir kt.);
- paveldosaugos objektams taikomi teisės aktai;
- teisės aktai, nustatantys veiklos organizavimo tvarką statinyje (aktualios higienos normos, gaisrinės saugos reikalavimai).

Su turto ir lėšų valdymu susiję VDA statuto įrašai

Pagrindiniai teisiniai apribojimai, susiję su turto ir lėšų valdymu, numatomi VDA statute:

- Akademija valdo, naudoja savo turtą ir juo disponuoja vadovaudamasi visuomeninės naudos, efektyvumo, racionalumo, atskaitingumo visuomenei ir ūkinės veiklos autonomijos principais. Akademijos turtą sudaro: 1) valstybei nuosavybės teise priklausantis ir pagal turto patikėjimo sutartį Akademijai perduotas ilgalaikis materialusis turtas; 2) Akademijai nuosavybės teise priklausantis turtas.
- Akademijai nuosavybės teise priklausantis turtas yra: 1) valstybės investuotas turtas; 2) pajamos, gautos kaip įmokos už studijas, taip pat pajamos iš meninių ir mokslinių tyrimų, kūrybinės, ūkinės veiklos ir teikiamų paslaugų; 3) lėšos ir kitas turtas, gauti kaip parama pagal Labdaros ir paramos įstatymą; 4) kiti piniginiai ištekliai, išskyrus valstybės biudžeto lėšas; 5) iš valstybės biudžeto lėšų ir iš šio punkto 2, 3 ir 4 papunkčiuose nurodytų lėšų įgytas turtas, išskyrus nekilnojamąjį turtą, įgytą už Europos Sąjungos paramą, valstybės biudžeto ir valstybės fondų lėšas; 6) dovanotas turtas; 7) paveldėtas turtas; 8) turtinės teisės, atsirandančios iš intelektinės veiklos rezultatų (mokslo ar meno kūrinių ir pramoninės nuosavybės teisių objektų – išradimų patentų, dizaino, prekių ženklų ir kitų intelektinės nuosavybės objektų); 9) pajamos, turtas ar kita nauda, gauta valdant, naudojant šio punkto 1–8 papunkčiuose nurodytas lėšas ar kitą turtą ir jais disponuojant.
- Akademijos ūkinės ir komercinės pajamos skiriamos viešuosius interesus tenkinančiai veiklai finansuoti.
- Nuosavybės teise priklausantį turtą Akademija valdo, naudoja ir juo disponuoja vadovaudamasi įstatymais Tarybos nustatyta tvarka.
- Valstybei nuosavybės teise priklausantį ir pagal turto patikėjimo sutartį Akademijai perduotą ilgalaikį materialųjį turtą Akademija valdo, naudoja ir juo disponuoja vadovaudamasi įstatymais ir valstybės turto patikėjimo sutartimi.

Ivertinus aktualius tarptautinius bei nacionalinius strateginius dokumentus ir susijusią teisinę aplinką galima teigti, jog Projektas savo specifika, veiklomis ir rezultatais atitinka trumpalaikius ir ilgalaikius strateginius Lietuvos planus.

1.3. Sprendžiamos problemos

Šiame IP skyriuje atskleidžiamos VDA KF aktualios problemos, kurios yra glaudžiai susijusios su aprašomo Projekto apimtimi, uždaviniais ir tikslu.

Pagrindinė Projektu sprendžiama problema – nepakankamai aukšta VDA KF studijuojančiųjų ir ketinančių studijuoti studijų kokybė. Pagrindinė problemos priežastis – netinkama infrastruktūra, apimanti netinkamą patalpų išplanavimą, sanitarinių – higienos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimų neatitikimą, nepritaikytą patalpų naudojimą neįgaliesiems, įrangos, mokomųjų medžiagų, reikalingų studijų procesui, trūkumą ir kitus, neatitikimus, keliamus aukštojo mokslo studijoms. Taip pat, studijuojantiems galimybės savo veiklos rezultatus komercializuoti yra nepalankios.

Kalbant apie trūkstamą studijų įrangą, šiuo metu naudojama įranga yra pasenusi, arba universitetas jos iš viso neturi. Priklausomai nuo studijų programos, trūksta įvairios įrangos: medžiagų apdirbimo priemonių, kompiuterių, 3D spausdintuvų, projektorių, planšetinių kompiuterių, fotografavimo įrangos (tikslus įsigijamos įrangos sąrašas yra pateiktas IP Priede Nr. 1 – Finansinėje skaičiuoklėje, I ir II alternatyvos sąmatų lapuose).

Šių problemų atsiradimą nulėmė tai, kad ilgą laiką infrastruktūros gerinimui nebuvo skiriama pakankamai lėšų. Situaciją taip pat apsunkina faktas, jog VDA KF pastatų kompleksas, esantis Muitinės g., yra vienas iš seniausių Kauno pastatų kompleksų, kurio atsiradimas XIV a. pab. – XV a. pr. sietinas su pranciškonų vienuolynu ir greta pastatyta Vytauto bažnyčia. Manoma, kad šis pastatas yra buvusi karališkoji rezidencija Kaune, kurioje XVI a. rezidavo Lietuvos didieji kunigaikščiai ir Lenkijos karaliai.¹² Dėl to, pastatas yra įrašytas į paveldosaugos sąrašą ir jo restauravimui yra taikomi įvairūs apribojimai. Šiuo metu, valdytojo iniciatyva ir lėšomis, pradėti pastato fasado restauravimo darbai.

Toliau lentelėje (žr. Lent. 3) pateiktos apibendrintos problemos, prie kurių mažinimo tiesiogiai prisidės Projekto rezultatai.

Lent. 3: Projektu sprendžiamos problemos

Nr.	Problema	Problemų prielaidos
1. Pagrindinė Projektu sprendžiama problema		
1.	Kaunui, kaip vienam iš kultūros ir traukos centrų, reikia turėti aukštąjį meninį išsilavinimą teikiančią organizaciją, turinčią aukštą studijų kokybę ir ugdančią aukštos kvalifikacijos meno srities specialistus	Šiuo metu esama VDA KF infrastruktūra yra netinkamos būklės ir nesudaro galimybių teikti kokybišką aukštojo meno srities mokslo paslaugą: <ul style="list-style-type: none"> VDA infrastruktūra yra nepatenkinama dėl esamo patalpų išplanavimo, neatitikimo sanitariniams – higienos reikalavimams, gaisrinės apsaugos, pritaikymo žmonėms su negalia ir kitiems aukštojo mokslo studijoms keliamiems reikalavimams Dėl esamos nepatenkinamos įrangos būklės, nėra galimybių sudaryti palankių sąlygų studijuoti, plėsti studijų programų įvairovės, didinti fakulteto tarptautinio aktyvumo
2. Papildomos Projektu sprendžiamos problemos		

¹² Kultūros paveldo departamentas prie kultūros ministerijos

Nr.	Problema	Problemos prielaidos
2.1.	Švietimo sistemoje stinga menų studijų krypties programų įvairovės	Keičiantis bendroms rinkos tendencijoms, žmogiškiesiems ištekliams bei atsirandant naujoms technologijoms, jaučiamas naujų studijų programų stygius
2.2.	Dėl trūkstamos infrastruktūros yra apsunkintas su menu susijusių verslų plėtojimas, kūrėjų darbų pristatymas	Šiuo metu yra jaučiamas kūrybinės erdvės, kur susitelktų įvairių sričių menininkai ir jų grupės, būtų įkuriami ir plėtojami su menu susiję verslai, trūkumas

Šaltinis: sudaryta autorių

Siūlomas pagrindinis problemos sprendimo būdas: tobulinti esamą VDA KF infrastruktūrą, kad ji atitiktų higienos normų ir priešgaisrinės saugos teisės aktus, pritaikyti patalpas neįgaliesiems bei įsigyti reikiamą įrangą. Įgyvendinus projektą taip pat būtų patenkinamas studijų įvairovės poreikis, nes atsirastų galimybė pasiūlyti juvelyrikos ir mažosios plastikos, iliustracijos bei mados dizaino studijų programas.

1.4. Tikslinių grupių poreikiai

Tikslinės Projekto grupės ir jų poreikiai identifikuoti remiantis Projekto kontekstu, teisine ir socialine-ekonomine aplinka.

Toliau pateikiamoje lentelėje (žr. Lent. 4) apibendrinami identifikuotos tikslinės grupės ir jų poreikiai, kuriuos įgyvendinamas Projektas sieks patenkinti savo veiklomis ir rezultatais.

Lent. 4. Tikslinių grupių poreikiai ir jų prielaidos

Nr.	Tikslinės grupės, kurioms poreikis yra aktualus	Poreikis	Poreikių patenkinimas
1.	<ul style="list-style-type: none"> Studentai; būsimieji studentai; kūrybinių industrijų verslo įmonės; dėstytojai ir administracinis personalas. 	Kokybiškos aukštojo mokslo studijos meno srityje, su visa reikiama infrastruktūra	<p>Planuojamas infrastruktūros atnaujinimas išspręs šias problemas ir pagerins menų studijų kokybę:</p> <ul style="list-style-type: none"> studijos bus organizuojamos tam pritaikytose patalpose, aprūpinant studijų procesą (laboratorijas) reikiama technologine įranga; atsiras papildomų erdvių auditorijoms, laboratorijoms; studentai turės galimybę dirbti kokybiškai įrengtose individualiose darbo vietose.

Nr.	Tikslinės grupės, kurioms poreikis yra aktualus	Poreikis	Poreikių patenkinimas
2.	<ul style="list-style-type: none"> • Studentai; • būsimieji studentai; • kūrybinių industrijų verslo įmonės; • dėstytojai ir administracinis personalas. 	Studijų krypties įvairovė	<ul style="list-style-type: none"> • Įgyvendinus Projektą, bus galimybė pasikviesti dėstytojus ir menininkus iš Lietuvos ir užsienio, kas didins universiteto tarptautiškumą ir prestižiškumą, bus sudarytos palankesnės sąlygos moksliniam bendradarbiavimui ir mokslinių darbų rengimui; • bus sudarytos sąlygos steigti visuomenei patrauklias ir svarbias naujas studijų programas (dailės terapija, juvelyrika ir mažoji plastika, iliustracija, mados dizainas); • bus siekiama didinti jungtinių studijų programų (ypač tarptautinių) skaičių; • bus išplėsta atvirosios dailės, dizaino ir architektūros mokyklos veikla – mokykloje atsirastų galimybė pasiūlyti daugiau mokymo programų ir didinti besimokančiųjų skaičių.

Šaltinis: sudaryta autorių

Išanalizavus tikslines grupes ir jų poreikius, buvo identifikuoti 3 pagrindiniai tikslinių grupių poreikiai:

- kokybiškos aukštojo mokslo studijos meno srityje, su visa reikiama infrastruktūra;
- studijų krypties įvairovė;
- erdvė meno dirbinių pristatymui ir verslo šakų, susijusių su menu, plėtojimui.

1 skyriaus apibendrinimas

VDA Kauno fakultetas yra pagrindinis vidurio Lietuvos regiono dailės edukacijos centras, sutraukiantis studentus iš beveik 30 šalies rajonų. Fakultete yra 7 katedros, 10 studijų programų. VDA Kauno fakulteto pagrindinis tikslas yra ruošti kūrybiškai ir techniškai kompetentingus specialistus darbui kūrybinėse industrijose. Tačiau, esamos infrastruktūros būklė yra nepatenkinama, ją būtina atnaujinti, siekiant užtikrinti aukštą studijų kokybę.

Projektas tiesiogiai atitinka strateginiuose tarptautinio, nacionalinio ir regioninio planavimo dokumentuose išdėstyta nuostata.

Projektu sprendžiamos problemos:

- Kaunui, kaip vienam iš kultūros ir traukos centrų, reikia turėti aukštąjį meninį išsilavinimą teikiančią organizaciją, tačiau turimos VDA KF patalpos yra netinkamos naudoti studijų procesui;
- švietimo sistemoje stinga menų studijų krypties programų įvairovės;
- trūksta erdvės meno dirbinių pristatymui, jauniems menininkams nėra sudaromos galimybės pradėti nuosavą verslą, susijusį su menu.

Tikslinių Projekto grupių (esamų ir būsimų VDA KF student bei verslo atstovų) poreikiai:

- kokybiškos aukštojo mokslo studijos meno srityje, su visa reikiama infrastruktūra;
- studijų krypties įvairovė;
- erdvė meno dirbinių pristatymui ir verslo šakų, susijusių su menu, plėtojimui.

2. Projekto turinys

Šio investicijų Projekto skyriaus tikslas – nurodyti esminius Projekto turinio elementus, kurie padės pasirinkti tinkamą Projekto įgyvendinimo alternatyvą. Tam suformuluojamas Projekto tikslas (žr. skyrių 2.1), nurodomos sąsajos su kitais projektais (žr. skyrių 2.2), nustatomos Projekto ribos, apibrėžiančios Projekto apimtį sprendžiant esminę ir kitas problemas (žr. skyrių 2.3), detalios aprašomos tikslinės grupės, kurios tiesiogiai ar netiesiogiai patirs Projekto metu sukurtą socialinę-ekonominę projekto naudą / žalą (žr. skyrių 2.4), nurodomi Projekto uždaviniai (žr. skyrių 2.5), pristatoma Projektą įgyvendinanti organizacija (žr. skyrių 2.6). Skyriaus pabaigoje nurodomi Projekto siejami rezultatai (žr. skyrių 2.7).

2.1. Projekto tikslas

Projekto įgyvendinimas tiesiogiai kurs socialinę-ekonominę naudą. Projekto tikslas – gerinti aukštojo meninio išsilavinimo kokybę bei plėsti šios srities studijų programų įvairovę.

Projekto tikslas tiesiogiai atitinka 2014–2020 m. Nacionalinės pažangos programos 1 prioriteto tikslus:

- 1 tikslo „skatinti mokytis visą gyvenimą“ 1 uždavinio „gerinti švietimo kokybę“ ir 2 uždavinio „didinti švietimo prieinamumą ir paslaugų įvairovę“;
- 1 prioriteto 3 tikslo „skatinti kūrybiškumą, verslumą ir lyderystę uždavinių „skatinti kūrybiškumą, „skatinti dalyvavimą kultūrinėje veikloje“ ir „stiprinti lyderystę, vaikų ir jaunimo verslumą ir pasirengimą darbo rinkai“;
- 1 prioriteto 4 tikslo „skatinti žinių kūrimą, sklaidą ir naudojimą“ 1 uždavinio „skatinti ankstyvą vaikų ir jaunimo įsitraukimą į mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklas“, 2 uždavinio „stiprinti MTEP infrastruktūrą ir žmogiškąjį kapitalą“.

Projekto tikslas taip pat atitinka numatytos Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansavimo priemonės „Studijų aplinkos ir infrastruktūros koncentravimas, tobulinimas ir informacinių sistemų plėtra“ Nr. 09.1.1-CPVA-V-720 tikslą atnaujinti Lietuvos aukštųjų mokyklų studijų procesui reikalingą infrastruktūrą.

Tam, kad Projekto tikslas būtų sėkmingai įgyvendintas, siekiama pritraukti ES struktūrinių fondų investicijas, Lietuvos vyriausybės investicijų programos (VIP) lėšas bei panaudoti nuosavas VDA KF lėšas. Šios investicijos padės kurti ilgalaikius pokyčius ugdant šalies menininkus ir plėtojant šalies kultūrinį potencialą.

2.2. Projekto sąsajos su kitais projektais

Šiame skyriuje pateikiama lentelė (žr. Lent. 5), kurioje yra įvardijami projektai, kurie yra tiesiogiai susiję su VDA KF infrastruktūros atnaujinimu.

Lent. 5: Su VDA KF infrastruktūros atnaujinimo Projektu susiję projektai

Nr.	Projektas	Veiklos ir rezultatai	Lėšų šaltinis	Projektų sąsaja	Projekto kaštai, Eur
1.	Lietuvos kūrybinių ir kultūrinių industrijų studijų ir mokslo tyrimams bei meninei praktikai skirtos	1. VDA studijų patalpų pritaikymas, įrangos įsigijimas (Malūnų g. 3 Vilnius, Muitinės g. 2 Kaunas, Muziejaus 29A	2007–2013 m. Ekonomikos augimo veiksmų programos 1 prioriteto „Ūkio konkurencingumui ir ekonomikos augimui skirti moksliniai tyrimai ir technologinė	Projektai turi papildomą ryšį, nes dabartinio Projekto apimtyje yra numatyta tęsti pradėtus VDA	1 996 866,08

Nr.	Projektas	Veiklos ir rezultatai	Lėšų šaltinis	Projektų sąsaja	Projekto kaštai, Eur
	technologinės ir informacinės infrastruktūros kūrimas ir atnaujinimas, projekto Nr. VP2-1.1-ŠMM-04-V-02-004.	Telšiai; įranga Donelaičio 5, Klaipėda).	plėtra“ VP2-1.1-ŠMM-04-V priemonės „Bendrosios mokslo ir studijų infrastruktūros stiprinimas“.	KF fakulteto patalpų technologinės ir informacinės infrastruktūros kūrimo ir atnaujinimo darbus.	
2.	Vilniaus dailės akademijos pastato, esančio Malūnų g. 5 Vilniuje, modernizavimas.	1. Statybos darbai. 2. Projekto pasiekto šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimo stebėsena.	Klimato kaitos specialioji programa.	Projektai turi papildomą ryšį, nes dabartinio Projekto apimtyje taip pat yra numatytas pastato rekonstravimas (modernizavimas).	911 611,45
3.	Vilniaus dailės akademijos mokslinės aplinkos gerinimas, projekto Nr. VP2-1.1-ŠMM-06-V-01-004.	1. VDA centrinės bibliotekos senų ir retų spaudinių skyriaus patalpų, esančių Maironio g.6, Vilniuje, remonto darbai. 2. VDA Kauno fakulteto patalpų, esančių Muitinės g.2, Kaune, remonto darbai. 3. Įrangos įsigijimas, įrengimas.	2007–2013 m. Ekonomikos augimo veiksmų programos 1 prioriteto „Ūkio konkurencingumui ir ekonomikos augimui skirti moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra“ VP2-1.1-ŠMM-06-V priemonės „Nacionalinių mokslo programų ir kitų aukšto lygio mokslinių tyrimų ir technologinės plėtos projektų vykdymas“.	Projektai turi papildomą ryšį, nes dabartinio Projekto apimtyje yra numatyta tęsti pradėtus VDA KF fakulteto patalpų remonto darbus.	227 315,80

Šaltinis: sudaryta autorių

Be aukščiau nurodytų susijusių projektų, yra svarstoma galimybė dalyvauti Kauno m. savivaldybės programoje, skirtoje pastatų fasadų atnaujinimui. Sėkmingai dalyvaujant šioje programoje, Kauno m. savivaldybė skiriamos lėšos būtų naudojamos VDA KF pastato fasado atnaujinimui, taip sumažinant VDA KF nuosavų lėšų poreikį, skirtą Projekto finansavimui.

Su patalpų studijoms pritaikymu ir įrangos įsigijimu susiję įgyvendinti ar šiuo metu įgyvendinami VDA projektai rodo, jog Projekto organizacija (žr. skyrių 2.6.) yra pasirengusi sėkmingai įgyvendinti šiame IP aprašomas Projekto veiklas. Toliau įvardijamos iniciatyvos sudaro palankias sąlygas atnaujinti VDA Kauno fakulteto infrastruktūrą.

2.3. Projekto ribos

VDA Kauno fakulteto infrastruktūros atnaujinimas – Projektas, kurio tikslas yra gerinti aukštojo meninio išsilavinimo kokybę bei plėsti šios srities studijų programų įvairovę.

Papildomų projektų vykdymas nėra būtina sąlyga pasiekti numatytą Projekto tikslą. VDA KF infrastruktūros atnaujinimas yra įgyvendinamas kaip vienas Projektas, kuris susidaro iš dviejų techninio projekto etapų. Projekto organizaciją sudaro Projekto pareiškėjas – VDA Kauno fakultetas.

Pastatų komplekso, esančio adresu Muitinės g. 2, Kaunas, Bendras patalpų plotas sudaro 4 242,69 kv.m, tame tarpe garažas 45,44 kv.m ir sandėliai 228,73 kv.m. 2014 m. buvo parengtas techninis projektas, kuris apėmė visą pastatų sutvarkymą. I techninio projekto etapas rangovų (jungtinės veiklos būdu) buvo įgyvendintas 2014 m., kuriam buvo parengtas darbo projektas ir kurio metu buvo atlikta statybos darbų už 661 094,17 Eur. Šio etapo metu buvo sutvarkyta dalis F korpuso, kuriame šiuo metu veikia biblioteka ir kūrybinės dirbtuvės. Šiuo metu jau yra restauruota (dalis darbų atlikta I etapo metu, kiti darbai jau atliekami II etapo metu, detalus darbų sąrašas yra pateikiamas Priede 7):

- F korpusas, kurio plotas 699,35 kv.m, restauruotas pilnai ir jau naudojama po restauracijos 611,90 kv.m. Nerestauruotos pagalbinės patalpos (87,54 kv.m.) rūsyje, esančiame po šiuo korpusu;
- A korpusas, kurio plotas 774,56 kv.m iki 2018 m. kovo 21 dienos restauruota 86,76 %, t.y. 672,00 kv.m: pakeista stogo konstrukcija, uždengta nauja stogo danga – 526 kv.m (visas A korpusas ir dalis B korpuso), restauruojamas XVI a. fasadų sienų mūras, restauruotos rūšio sienos ir skliautai, pakeistos perdenginių nešančios medinės sijos, baigti tinkavimo ir remonto darbai, įrengti vidaus inžineriniai tinklai. Liko įdėti dar 22 vnt. langų, bet visos angos užsandarintos ir dėl to šios patalpos bus naudojamos 2017/2018 mokslo metų pavasario semestro bakalauro studijų peržiūrų specialybinių darbų eksponavimui bei bakalauro ir magistro studijų baigiamųjų darbų viešam gynimui;
- C korpuso pirmo aukšto patalpose 26,53 kv.m įrengta moderni vietinė dujinė katilinė, kuri aptarnauja visą Muitinės g. 2 pastatų kompleksą bei pastatą Muitinės g. 4 (2 169,14 kv.m) su Stiklo laboratorija (58,31 kv.m);
- atlikti Aleksoto g. F korpuso, Karaliaus Mindaugo pr. F, E korpusų ir tvoros fasadų tvarkybos ir remonto darbai – 935 kv.m.

V. Sladkevičiaus g. 6 studijoms naudojamų patalpų plotas 692,31 kv.m ir 16,56 kv.m garažas. Jose sukomplektuota tekstilės, keramikos ir porceliano laboratorijų įranga, tačiau patalpų poreikis yra didesnis nei šiuo metu yra pastate dėl studijoms reikalingos įrangos, todėl Projekto eigoje planuojama atsisakyti patalpų V. Sladkevičiaus g. ir perkelti studentus į naujas patalpas.

Šio Projekto apimtyje, kuriam yra numatytas darbo projekto rengimas (II techninio projekto etapas), dalis darbų jau yra atlikta (atlikta dalis bendrastatybinių ir tvarkybos darbų F korpusė, įrengta dalis vidaus inžinerinių tinklų komplekse) yra numatyta pabaigti likusius statybos darbus, numatytus techniniame projekte ir sudarančius 5 972 971,57 Eur plius PVM (numatytų darbų detalizacija pateikiama IP Priede Nr. 7) bei įsigyti studijoms reikalingos įrangos už 327 350,73 Eur (įsigijamos įrangos sąrašas pateikiamas IP Priede Nr. 6). Pažymėtina, kad statybos darbai, atlikti I darbo projekto etape nebus dubliuojami.

2.4. Projekto tikslinės grupės

Toliau pateikiamoje lentelėje apibūdinamos tikslinės Projekto grupės – Projekto metu sukurtos / atnaujintos infrastruktūros naudotojai ir paslaugų gavėjai, kuriems yra skirta Projekto kuriama socialinė-ekonominė nauda. Tikslinės grupės išskirtos remiantis šių grupių poreikiais ir Projekto įtaka šių poreikių tenkinimui.

Nr.	Tikslinė grupė	Tikslinės grupės bruožai	Projekto įtaka tikslinei grupei	Tikslinės grupės suinteresuotumas
1.	Asmenys, norintys studijuoti menų srities programas ir esami VDA KF studentai	Remiantis 2015 m. duomenimis, VDA Kauno fakultete iš viso studijavo 273 studentai. 2015 m. į bakalauro studijų pirmą kursą buvo priimti 60 studentai, į magistrantūros studijas įstojo 30 studentai.	VDA KF infrastruktūros atnaujinimas tiesiogiai prisidės prie esamų ir potencialių studentų bei dėstytojų poreikių tenkinimo: <ul style="list-style-type: none"> • plačios ir įvairios studijų programos pasiūlos; • patrauklių ir studijoms pritaikytų patalpų; • visos reikiamos įrangos aukštai studijų kokybei užtikrinti; • galimybės pasikviesti dėstytojus ir menininkus iš Lietuvos ir užsienio; • geresnių asmeninių galimybių komercializuoti studijų veiklos rezultatus. 	Kiekvienais metais stojamuosiuose egzaminuose dalyvauja daugiau abiturientų, nei yra valstybės finansuojamų studijų vietų. Tai rodo aukštą susidomėjimą šia studijų kryptimi. Tačiau, mokančiųjų už studijas savo lėšomis studentų skaičius nėra didelis dėl aukštos meno studijų kainos. ¹³ Remiantis moksliniais tyrimais, šiuolaikinės menų studijos siekia išugdyti tarpdisciplinines, lanksčias kompetencijas, kurias abiturientai galėtų pritaikyti dinamiškoje aplinkoje. ¹⁴ Meno studijų kryptį studijuojantys asmenys vysto estetinį jautrumą ir kūrybiškumą. Studijuojant menus taip pat tobulėja kritinis mąstymas, įžvalgumas ir jautrumas, akiračio plėtragalimybė patekti į įsivaizduojamus, kitų žmonių sukurtus pasaulius, siekiant suprasti, kaip kiti žmonės gyvena.
2.	Dėstytojai ir administracinis personalas	Remiantis 2014 m. duomenimis, Kauno fakultete iš viso dirbo 79 dėstytojai, o 2013 m. dirbo 35 administracijos darbuotojai		Turint kokybišką įrangą ir tinkamas patalpas aukštai studijų kokybei užtikrinti, dėstytojai galėtų kokybiškiau perteikti medžiagą studentams. Siekiant užtikrinti universiteto veiklos tęstinumą, labai svarbu gauti studijų programų akreditacijas bei plėsti universiteto

¹³ VDA metinės veiklos ataskaita, 2014 m.

¹⁴ Bogdaniienė, E. G., Gelūnas, A., Klimas, A., Vengris S. *Guidelines of Competence Development in the Study Field of Art and Design*. Vilnius, 2012

Nr.	Tikslinė grupė	Tikslinės grupės bruožai	Projekto įtaka tikslinei grupei	Tikslinės grupės suinteresuotumas
				tarptautiškumą, vykdant studentų mainus bei užsienio universitetų dėstytojų pritraukimą dirbti VDA KF. Turint kokybišką įrangą ir patalpas, reikiamas akreditacijas gauti bus žymiai lengviau, o universitetas sulauks didesnio tarptautinio susidomėjimo, pritraukiant daugiau atvykstančių studentų studijuoti pagal mainų programas bei užsienio universitetų dėstytojų, atvykstančių dėstyti.
3.	Kūrybinių industrijų verslo įmonės	Fiziniai ir juridiniai asmenys, vykdančys veiklą kūrybinių industrijų srityje.	Aktyviai vykdoma meninė veikla, būsima erdvė meninių darbų ekspozicijai didins Kauno patrauklumą investicijoms, skatins kūrybingos aplinkos sklaidą, kuri darys teigiamą įtaką kūrybinių industrijų plėtrai.	Menininkams aktyviai užsiimant kūrybine veikla, plečiasi kūrybinės industrijos, sudarydamos vis geresnes galimybes šias sritis komercializuoti. Kaunas yra vienas iš Lietuvos kultūrinių centrų, todėl VDA infrastruktūros atnaujinimu galima pasiekti sinergiją ir dar labiau pagerinti esamas sąlygas menų ir su jais susijusių verslų plėtrai. Atsižvelgiant į VDA KF esamas studijų programas, numatoma šių kūrybinių industrijų Kaune ir jo apylinkėse plėtra dėl VDA KF vykdomos veiklos: reklamos, meno ir antikvarinių daiktų, dizaino, architektūros, amatų bei aukštosios mados.
4.	Menu besidomintys asmenys,	Asmenys, kuriuos domina su menu ir architektūra susijusios TV ir	Remiantis LR Kultūros ministerijos užsakytu tyrimu ¹⁵ , 25 proc. gyventojų bent kartą	VDA KF dėstytojai skiria savo laiką supažindinti visuomenę su VDA KF pasiekimais meno ir

¹⁵ http://www.kulturostyrimai.lt/wp-content/uploads/2017/08/Gyventojai-kulturoje_2017-06-16-pristatymas.pdf

Nr.	Tikslinė grupė	Tikslinės grupės bruožai	Projekto įtaka tikslinei grupei	Tikslinės grupės suinteresuotumas
	kultūros vartotojai	radijo laidos, seminarai, paskaitos, straipsniai ne moksliniuose žurnaluose	metuose lankosi parodose, o bendras kultūros „produktų“ vartojimas siekia 99,8 proc.	kultūros srityse – dalyvauja TV ir radijo laidose, duoda interviu ir patys rašo straipsnius ne mokslinėje literatūroje, rengia seminarus, parodas, mokymus, paskaitas visuomenei.

Šaltinis: sudaryta autorių

Analizuojant galimas projekto tikslines grupes, buvo identifikuotos šios grupės asmenų, kurioms projektas gali daryti įtaką (teikti naudą arba žalą):

- esami ir būsimieji VDA KF studentai;
- dėstytojai;
- kūrybinių industrijų verslo įmonės;
- menų besidomintys asmenys, kultūros vartotojai.

2.5. Projekto uždaviniai

Tam, kad Projekto tikslas (gerinti aukštojo meninio išsilavinimo kokybę bei plėsti šios srities studijų programų įvairovę) būtų sėkmingai pasiektas, reikalinga įgyvendinti Projekto uždavinį, kuris toliau skaidomas į jam priklausančias veiklas (žr. Lent. 7).

Lent. 7: Loginis projekto pagrindimas

Uždavinys	Nr.	Projekto veikla	Fizinio rodiklio pavadinimas	Fizinio rodiklio siekiama reikšmė
Pastatų komplekso, esančio Muitinės g. 2 Kaune, aktualizavimas aukštosios meno mokyklos VDA Kauno fakulteto reikmėms	1.	Pastatų komplekso rekonstravimas	A-G korpusų, lauko ir vidinių inžinerinių tinklų bei aplinkinės teritorijos sutvarkymas	Atnaujinta 3630,88 m ² patalpų
	2.	Aprūpinimas studijų procesui reikalinga įranga	Įrangos įsigijimas (įsigijamos įrangos sąrašas pateikiamas IP Priede Nr. 6)	Įsigijamos įrangos kiekiai pateikiami IP Priede Nr. 6

Šaltinis: sudaryta autorių

Projekto uždavinys, leisiantis pasiekti Projekto tikslą ir apimantis visas Projektui aktualias veiklas, yra pastatų komplekso, esančio Muitinės g. 2 Kaune, aktualizavimas aukštosios meno mokyklos VDA Kauno fakulteto reikmėms, apimantis 2 Projekto veiklas: pastatų komplekso rekonstravimą ir aprūpinimą studijų procesui reikalinga įranga.

2.6. Projekto organizacija

Šiame skyriuje apibūdinama Projekto įgyvendinimo organizacija, aprašant Projekto pareiškėją -VDA KF. Projekto partneriai šiame Projekte nenumatomi, todėl VDA KF atstovauja Projekto organizaciją. Žemiau yra pateikiama informacija apie Projekto pareiškėją, siekiant visapusiškai atskleisti Projekto įgyvendinimo pajėgumus (galimybes).

Kauno fakultetas yra Vilniaus dailės akademijos padalinys, teikiantis universitetinį išsilavinimą būsimiems dailininkams ir architektams. Tęsdamas prieškarinės Kauno meno mokyklos tradicijas, VDA Kauno fakultetas yra pagrindinis vidurio Lietuvos regiono dailės edukacijos centras, sutraukiantis studentus iš beveik 30 šalies rajonų. Fakultete yra 8 katedros, 10 studijų programų. VDA Kauno fakulteto pagrindinis tikslas yra ruošti kūrybiškai ir techniškai kompetentingus specialistus darbui kūrybinėse industrijose. Studentai įgyja aukštą profesinių įgūdžių lygį dirbdami studijose, laboratorijose bei vykdydami praktines užduotis, o kritinis ir koncepcinis mąstymas lavinamas studijuojant socialines-humanitarines disciplinas bei vykdant savarankiškus meninius projektus.

Fakulteto pedagogų bendruomenę sudaro plačią praktinę ir kūrybinę patirtį turintys Kauno dailininkai, architektai ir humanitarinių mokslų specialistai, aktyviai dalyvaujantys meniniame Lietuvos gyvenime. Stiprioji studijų fakultete pusė yra betarpiškas dėstytojų ir studentų bendravimas, vykdant kursines užduotis, konsultuojantis kūrybiniais klausimais, o gana dažnai ir dalyvaujant bendruose kūrybiniuose projektuose.

Įsikūręs jaukioje Senamiesčio vietoje, Kauno fakultetas džiaugiasi ir didžiuojasi stiprėjančiais kūrybiniais bei organizaciniais ryšiais su kaimynystėje esančiomis galerijomis (LDS Kauno galerija, Eglės galerija, Al galerija, Tekstilinių ir dailininkų gildijos galerija), meninio ugdymo įstaigomis (Kauno kolegijos A. Vienožinskio meno studijų centru, A. Martinaičio dailės mokykla, Kauno dailės gimnazija, Kauno taikomųjų menų mokykla) bei kitomis miesto organizacijomis ir institucijomis. VDA Kauno fakultetas - tai stimuliuojanti erdvė profesinės kompetencijos įgijimui, novatoriškam mąstymui ir saviraiškos laisvei.

VDA Kauno fakultetas priklauso Vilniaus dailės akademijai (juridinio asmens kodas 111950439), kuri yra įsikūrusi adresu Maironio g. 6, LT-01124, Vilniuje. Akademijoje, 2016 m. lapkričio 16 d. duomenimis, dirba 688 darbuotojai. Pagrindinės Akademijos veiklos sritys – švietimas, meninė kūryba, meniniai ir moksliniai tyrimai, kultūros sklaida. Akademija gali verstis ir kita teisės aktuose neuždrausta veikla, jeigu tai neprieštarauja Akademijos misijai, veiklos tikslams, uždaviniams ir principams. Meno veiklos, meninių ir mokslinių tyrimų bei studijų kokybę garantuoja Senato patvirtinta vidinė kokybės užtikrinimo sistema, parengta laikantis tarptautinių ir nacionalinių kokybės reikalavimų ir susitarimų. Akademinės bendruomenės nariai pagal savo kompetenciją yra atsakingi už nuolatinį Akademijos meno veiklos, meninių ir mokslinių tyrimų bei studijų kokybės gerinimą ir bendrą Akademijos kokybės kultūros ugdymą. Akademija reguliariai Senato nustatyta tvarka atlieka meno veiklos, meninių ir mokslinių tyrimų bei studijų veiklos savianalizę. Akademijos veikla nuolat tobulinama, atsižvelgiant į savianalizės ir išorinio vertinimo išvadas.

Vilniaus dailės akademija turi visus teisinius, finansinius, žmogiškųjų išteklių ir kompetencijų pajėgumus sėkmingai ir laikantis šiame investicijų Projekte sudaryto veiklų grafiko pasiekti numatytus Projekto rezultatus. Sukaupta visapusiška Projekto pareiškėjo patirtis įgyvendinat didelio masto infrastruktūros rekonstravimo, statybos, atnaujinimo ir kompleksinių darbų organizavimo srityje atspindi 2.2 skyriuje pateiktame įgyvendintų projektų, susijusių su šiame IP aprašomu Projektu, sąrašą.

2.7. Projekto siekiami rezultatai

Šiame IP skyriuje apibūdinami siekiami Projekto rezultatai, kurie tiesiogiai prisidės prie Projekto tikslo siekimo ir iškeltų uždavinių įgyvendinimo. Pagal savo specifiką, rezultatai yra išskirstomi į fizinius (sukurtos infrastruktūros), kiekybinius ir kokybinius, kurie, savo ruožtu, gali būti tiesioginiai ir netiesioginiai. Toliau pateikiamoje lentelėje apibūdinami siekiami kiekybiniai ir kokybiniai Projekto rezultatai (žr. Lent. 8).

Nr.	Fizinis rezultatas	Projekto Aprašymas
1. Kiekybiniai Projekto rezultatai		
1.1.	Atnaujintos studijų procesui naudojamos patalpos	Rekonstrukcijos metu bus įrengta / atnaujinta inžinerinė pastatų įranga (atnaujintos šildymo, vėdinimo, apšvietimo, vandentiekio, nuotekų sistemos, elektros instaliacija, įrengta priešgaisrinės apsaugos ir kt. įranga).
1.2.	Įsigyta ir paruošta naudojimui studijų procese reikalinga įranga	Įrangos, kuri yra reikalinga ir bus įsigyta vykdant Projektą (siekiant užtikrinti aukštą studijų kokybę) sąrašas yra pateikiamas IP Priede 6.
1.3.	Išaugusi studijų programų įvairovė	Įsigytos naujos įrangos dėka, bus galima pasiūlyti mažiausiai 4 naujas studijų programas: meno terapija, juvelyrika ir mažoji plastika, iliustracija, mados dizainas.
1.4.	Įkurta meno dirbinių eksponavimo erdvė	Įgyvendinus Projektą, bus įkurta meno eksponavimo erdvė, kur bus galima eksponuoti, pristatyti studentų ir kviestinių menininkų darbus, rengti kultūrinius renginius, stiprinti menininkų ir menu besidominčių žmonių bendruomenę.
2. Kokybiniai Projekto rezultatai		
2.1.	Bus užtikrinta aukšta VDA KF studijų kokybė	Įgyvendinus Projektą, bus sudarytos palankios sąlygos studijuoti dėl atnaujintų patalpų, įsigytos naujos, studijų procese naudojamos, įrangos.
2.2.	Pagerintos meno srities verslo šakų plėtojimo galimybės	Bus sudarytos palankios sąlygos su menu susijusių verslų plėtojimui, kūrėjų darbų pristatymui, susijusios informacijos sklaidai.
2.3.	Pagerintos galimybės eksponuoti, pristatyti meno dirbinius	Projekto metu įkurta eksponavimo erdvė sudarys galimybes eksponuoti, pristatyti studentų ir kviestinių menininkų darbus, rengti kultūrinius renginius, stiprinti menininkų ir menu besidominčių žmonių bendruomenę.

Šaltinis: sudaryta autorių

Pagrindinis tiesioginis Projekto rezultatas – pagerinta VDA KF studijų kokybė. Studijų kokybė pagerės dėl fakulteto infrastruktūros atnaujinimo (pastato rekonstrukcijos ir studijoms reikalingos įrangos pirkimo). Su menu susijusių verslų plėtojimas, platesnė kultūrinių renginių įvairovė – laukiami kokybiniai Projekto rezultatai.

2 skyriaus apibendrinimas

Projekto tikslas – gerinti aukštojo meninio išsilavinimo kokybę bei plėsti šios srities studijų programų įvairovę.

Su patalpų studijoms pritaikymu, įrangos įsigijimu susiję įgyvendinti ar šiuo metu įgyvendinami VDA projektai rodo, jog Projekto organizacija yra pasirengusi sėkmingai įgyvendinti šiame IP aprašomas Projekto veiklas.

Projekto ribos – esamo VDA KF pastato rekonstrukcija, studijų procesui reikiamos technologinės įrangos įsigijimas, papildomų auditorijų ir laboratorijų įrengimas. Projektas nėra kitų projektų ar programų sudėtinė dalis; papildomų projektų vykdymas nėra būtina sąlyga pasiekti numatytą Projekto tikslą. VDA KF rekonstrukcija yra įgyvendinama kaip vienas Projektas, kurio organizaciją sudaro Projekto pareiškėjas – VDA Kauno fakultetas.

Projekto tikslinės grupės:

- asmenys, norintys studijuoti menų srities programas ir esami VDA KF studentai;
- VDA KF dėstytojai;
- kūrybinių industrijų verslo atstovai;
- menu besidomintys asmenys, kultūros vartotojai.

Projekto uždavinys: pastatų komplekso, esančio Muitinės g. 2 Kaune, aktualizavimas aukštosios meno mokyklos VDA Kauno fakulteto reikmėms. Uždavinys apima 2 veiklas: pastatų komplekso rekonstravimas ir aprūpinimas studijų procesui reikalinga įranga.

Siekiami kiekybiniai Projekto rezultatai:

- atnaujintos studijų procesui naudojamos patalpos;
- įsigyta ir paruošta naudojimui studijų procese reikalinga įranga;
- išaugusi studijų programų įvairovė;
- įkurta meno dirbinių eksponavimo erdvė;

Siekiami kokybiniai Projekto rezultatai:

- bus užtikrinta aukšta VDA KF studijų kokybė;
- pagerintos meno srities verslo šakų plėtojimo galimybės;

3. Galimybės ir alternatyvos

Šiame skyriuje atliekama Projekto įgyvendinimo galimybių analizė: išskiriamos galimos veiklos Projekto tikslui pasiekti ir uždaviniams išspręsti (sudaromas ilgasis veiklų sąrašas, žr. skyrių 3.2) ir įvertinamos pagal pasirinktus veiklų vertinimo kriterijus (sudaromas trumpasis veiklų sąrašas, žr. skyrių 3.4). Iš geriausiai įvertintų veiklų sudarytos galimos Projekto įgyvendinimo alternatyvos toliau analizuojamos finansine ir ekonomine perspektyvomis.

3.1. Esama situacija

3.1.1. Infrastruktūros būklė

Šio IP skyriaus tikslas – įvertinti padėtį, kuri susiklostytų Projekto organizacijai tęsiant viešųjų kultūrinių paslaugų teikimą nedarant jokių šio IP biudžete numatytų investicijų. Esama situacija finansiniu ir socialiniu požiūriu yra laikoma Projekto atskaitos tašku.

Projekto įgyvendinimo poreikis atsirado dėl problemų, su kuriomis susiduria VDA Kauno fakultetas – esama infrastruktūra yra netinkama kokybiškam aukštojo mokslo paslaugos teikimui. Pagrindinės problemos kyla dėl esamo patalpų išplanavimo, neatitikimo sanitariniams – higienos reikalavimams, gaisrinės apsaugos, pritaikymo žmonėms su negalia ir kitiems aukštojo mokslo studijoms keliamiems reikalavimams: pastato stogo konstrukcijų techninė būklė neatitinka reikalavimų, nėra galimybių plėsti studijų programų ir didinti fakulteto tarptautinio aktyvumo, trūksta patalpų visavertei studijų veiklai, trūksta kokybiškos, studijų procese naudojamos įrangos.

Per praėjusį penkių metų laikotarpį, VDA Kauno fakulteto studentų skaičius nežymiai svyruoja nuo 270 iki 290 studijuojančiųjų. Esant šiam studentų kiekiui ir norint užtikrinti kokybiškas dailės studijas šiuolaikinėje aukštojoje mokykloje, patalpų poreikis yra didesnis nei turimos pastatų komplekse Muitinės g. 2 ir Muitinės g. 4 pastate – dailės, dizaino ir architektūros studijų specifika aukštojoje mokykloje tokia, kad patalpų poreikį lemia:

- kiekvienas studentas (bakalauro ir magistro studijų pakopų) privalo turėti individualų auditorinį plotą savo kūrybinių darbų atlikimui;
- turi būti šiuolaikiškai sukomplektuotos technologijų laboratorijos;
- reikalingos bendrosios patalpos piešimui, tapybai bei lipdymui;
- reikalingos bendrosios patalpos teorinių paskaitų klausymui.

Bendras pagrindinio ploto kiekis, remiantis VĮ Registrų centras duomenimis, pastatų kompleksuose Muitinės g. sudaro 4 669,19 kv.m. Remiantis galiojančiu reglamentavimu¹⁶, dailės, dizaino studijų kryptims tenkantis plotas sudaro ne mažiau nei 20 kv.m, todėl restauravus esamas patalpas ir pritaikius jas aukštajam mokslui, patalpų poreikis būtų patenkintas beveik pilna apimtimi (4 669,19 kv.m / 270 studijuojančiųjų = ~17 kv.m/studijuojančiajam). Atsižvelgiant į tai darytina išvada, kad patalpos bus išnaudojamos studijų procesui pilna apimtimi.

¹⁶ VALSTYBĖS BIUDŽETO LĖŠŲ, SKIRIAMŲ VALSTYBINĖMS MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJOMS ADMINISTRAVIMUI IR ŪKIUI BEI SUDĖTINGOS INFRASTRUKTŪROS OBJEKTŲ PRIEŽIŪRAI, SKYRIMO TVARKOS APRAŠAS, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimu Nr. 149 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. spalio 25 d. nutarimo Nr. 865 redakcija)

Pav. 18: Dabartinė VDA KF infrastruktūros būklė

Šaltinis: VDA KF

Neįgyvendinus projekte numatytos pastato rekonstrukcijos ir neįsigijus reikiamos studijų įrangos, iškiltų didelės problemos: nebūtų galimybės užtikrinti aukštos VDA KF studijų kokybės bei studijų programų įvairovės.

Šiuo metu VDA KF kiekvienais metais mažėja studijuojančiųjų skaičius. Ypatingai spartus studentų skaičiaus mažėjimas vyksta bakalauro valstybės nefinansuojamose studijose: 2012–2015 m., šių studentų skaičius sumažėjo nuo 72 iki 39. Nevykdant jokių teigiamų pokyčių, tikėtina, jog per artimiausius 5 m., valstybės nefinansuojamų bakalauro pakopos studentų skaičius priartės prie 0. Taip pat, nuo 2012 m., stojančiųjų į bakalauro studijas kiekvienais metais mažėjo, kas potencialiai rodo mažėjančią VDA KF studijų patrauklumą. Nors stojančiųjų skaičius vis dar ženkliai viršija įstojusių skaičių (paklausa yra pakankama), tikėtina, jog VDA KF studijų patrauklumas mažėja dėl prastėjančios jų kokybės (kurios pagrindinė priežastis yra netinkamos būklės infrastruktūra).

Šiandien patalpų poreikis yra tenkinamas tik kelioms studijų programoms ir tai nepilna apimtimi, nes naudojamos Muitinės g. 2 nepritaikytos studijoms antisanitarinės patalpos:

- ypač trūksta patalpų su šiuolaikine technologine įranga taikomosios dailės ir dizaino programų studijuojantiems. Būtina sukomplektuoti laboratorijas su naujausią technologijų įranga ir tam reikia didelio kiekio patalpų – kuo daugiau laboratorijų, tuo geresni studijų rezultatai. Technologijos neturi trukdyti studentams realizuoti pačius novatoriškiausius kūrybinius sumanymus, todėl laboratorijose turi būti šiuolaikinė metalo apdirbimo, metalo liejimo, medienos apdirbimo, stiklo liejimo, porceliano ir keramikos, tekstilės audimo, įvairių medžiagų apdirbimo bei dažymo ir t.t.;

- Interjero dizaino, Keramikos ir porceliano, Dailės terapijos ir, dalinai, Tekstilės programų studentai neturi būtinų kursui auditorijų, nes šiuo metu naudoja kitų programų auditorijas lygiagrečiai;
- visų specialybių magistrantai (išskyrus Grafinio dizaino programos) neturi savo auditorinio ploto ir šiuo metu naudoja bakalauro studijų programų auditorijas arba dirba namuose;
- 2018 metais jungiamos trys Kauno fakulteto programos – Stiklo, Taikomosios keramikos ir porceliano bei Skulptūros į vieną studijų programą su specializacija į mažąją plastiką skirtingose medžiagose. Tikimasi, kad ši programa bus patrauklesnė stojantiejiems, nes aprėps platesnį studijų lauką su didesniu dėmesiu ne meniniams-parodiniams, bet taikomiesiems utilitariems objektams;
- parengta akreditacijai nauja jungtinė „Šviesos dizaino“ programa (kartu su KTU), specialistų įvardijama kaip labai reikalinga, nes nėra specialistų, gebančių profesionaliai naudoti šviesą (kaip meninę priemonę) įvairiuose renginiuose (TV, koncertai, renginiai) ar teatruose. Priėmus studijuoti į šią programą, auditorines patalpas reikėtų dubliuoti su Dizaino programos bakalauro studijų studentų naudojamomis patalpomis.

Aukščiau išvardinti teiginiai sako, kad tinkamai pritaikytose ir pagal aukštosios mokyklos specifiką bei studijų programų poreikį paskirstytose patalpose VDA Kauno fakultetas galės vykdyti kokybišką studijų procesą 300 studentų.

Darant prielaidą, kad valstybės gyventojų skaičius ir toliau mažės (žr. Pav. 14), tikėtina, atitinkamai mažės ir valstybės finansavimas studijoms. Mažėjant valstybės finansavimui ir nesant pakankamo studijų patrauklumo valstybės nefinansuojamose studijose (dėl aukščiau išvardintų priežasčių), bendras studentų skaičius VDA KF kasmet ir toliau mažėtų. Dėl bendro studentų skaičiaus mažėjimo, dalis studijų programų turėtų būti panaikinamos dėl mažo studijuojančių skaičiaus, kas apsunkintų studijų įvairovės užtikrinimą ir, tikėtina, paskatintų dar spartesnį studentų skaičiaus mažėjimą dėl riboto siūlomų studijų programų kiekio.

Dėl išvardintų priežasčių, labai svarbu užtikrinti aukštą studijų kokybę ir jų įvairovę, nes tai didina studijų patrauklumą. Įgyvendinus studijų infrastruktūros atnaujinimo projektą, planuojama, studentų skaičius stabilizuotųsi ir išliktų pastovus per būsimus 25 m. Net ir esant bendram šalies gyventojų ir valstybės finansuojamų studijų vietų mažėjimui, naujos infrastruktūros dėka, būtų siūlomos naujos studijų programos bei būtų pagerinta esamų studijų programų kokybė, kas sudarytų sąlygas didesniai valstybės nefinansuojamų studentų pritraukimui (padidėtų būsimų studentų pasiryžimas mokėti pilną studijų kainą). Daugiau informacijos apie esamą situaciją, studentų skaičiaus prognozę ir projekto įtaką studentų skaičiui galima rasti IP Priede Nr. 4 – 0 alternatyva.

3.1.2. Infrastruktūros palaikymo išlaidos

Žemiau pateiktoje lentelėje (žr. Pav. 19) pateiktos VDA KF infrastruktūros palaikymo išlaidos.

Pav. 19: VDA KF infrastruktūros palaikymo išlaidos 2016 m., EUR

Pastatas	2016 m.		
	Išlaidos elektros energijai	Išlaidos šildymui	Išlaidos vandeniui
Muitinės g.	7 480,62	19 003,64	998,67
V. Sladkevičiaus g. 6	4 674,77	5 921,00	209,37
Iš viso:	12 155,39	24 924,64	1 208,04

Numatoma, kad įgyvendinus projektą infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos iš esmės nesikeis, nes perkėlus studijuojančius į renovuotą korpusą Muitinės g. bus atsisakyta veiklos V. Sladkevičiaus g., tačiau studijuojantiems bus suteiktos higienos standartus atitinkančios patalpos.

3.2. Galimos Projekto veiklos

Toliau pateikiamo IP skyriaus tikslas – išanalizuoti Projekto įgyvendinimo galimybes, kurios yra formuluojamos atsižvelgiant į Projekto kontekstą (žr. Skyrių 1) ir jo turinį (žr. Skyrių 2). Investicijų Projektas skirtas tam, kad būtų pasirinkta ir išnagrinėta tinkamiausia tikslinių Projekto grupių poreikius tenkinanti ir visą Projekto tikslą atitinkanti, problemas sprendžianti investicijų alternatyva.

Šio Projekto tikslas – gerinti aukštojo meninio išsilavinimo kokybę bei plėsti šios srities studijų programų įvairovę. Galimos veiklos Projekto tikslui pasiekti ir uždaviniams išspręsti nustatytos išsamiai įvertinus nagrinėjamų tikslinių grupių poreikius, socialinę-ekonominę aplinką, vietinę infrastruktūrą bei teisinę aplinką. Atsižvelgiant į Metodikos rekomendacijas, turi būti parengtas ilgasis veiklų sąrašas pagrindiniam investavimo objekto tipui – esamo pastato techninių ir funkcinių savybių pagerinimas. Tais atvejais, kai Metodikoje numatytos privalomos išnagrinėti alternatyvos neleidžia objektyviai įvertinti visų realių projekto įgyvendinimo galimybių, gali būti nagrinėjamos papildomai suformuluotos naujos projekto alternatyvos, kurios leistų įsitikinti, kad planuojamas įgyvendinti projektas yra geriausia problemos (-ų) sprendimo alternatyva. Sudarytas ilgasis Projekto veiklų sąrašas pateikiamas toliau esančioje lentelėje (žr. Lent. 9).

Lent. 9: Ilgasis Projekto veiklų sąrašas

Galima veikla	Galimos veiklos apibūdinimas
Pagrindinės alternatyvos	
Esamo pastato techninių ir funkcinių savybių pagerinimas	<p>Atnaujinant pastatų kompleksą Muitinės g. Kaune, tenkintų tikslinių grupių poreikius (kokybiškos aukštojo mokslo studijos meno srityje, su visa reikiama infrastruktūra; studijų krypties įvairovė).</p> <p>2018 06 13 VDA Kauno fakultete yra 215 bakalauro ir 64 magistrantai. Remiantis LRV nutarimu, VDA KF studentams reikėtų skirti 6 220 kv.m studijų infrastruktūros plotą.</p> <p>Įvykdžius šią alternatyvą VDA Kauno fakultetas disponuotų 6 032,56 kv. m aukštojo mokslo studijoms paruošta infrastruktūra (Muitinės g. 4 – 2 169,14 kv. m ir Muitinės g. 2 – 3 863,4 kv.m).</p>
Esamo pastato pardavimas (įskaitant ir kitą perleidimą, kuris nekelia finansinės naštos biudžetui dėl pastato išlaikymo) ir naujo, reikalingas technines ir funkcines charakteristikas turinčio pastato įsigijimas (įskaitant ir galimą statybą ir/ar įsigijimą dalimis)	<p>Esamo pastato pardavimas ir naujo, studijoms pritaikyto pastato statyba pilna apimtimi tenkina tikslinių grupių kokybiškų aukštojo meno studijų, su visa reikiama infrastruktūra, poreikį. Kita vertus, pastatai VDA KF yra suteikti panaudai studijų veiklai vykdyti, todėl VDA KF negali pilnai disponuoti šiuo metu turimais pastatais ir tikėtis gauti pajamas už jų pardavimą, remiantis šiuo metu galiojančiais teisės aktais. Be to, siekiant studijų veiklos tęstinumo, Muitinės g. pastatų kompleksas negali būti parduotas, kol nėra pastatytos kitos, studijų procesui pritaikytos patalpos, tad iškyla papildomo finansavimo poreikis pastatų statyboms iš valstybės biudžeto bei papildoma rizika, kad pastatas nebus parduodas tik jį atlaisvinus.</p>
Įrangos įsigijimas trūkstamoms techninėms ir	Įrangos įsigijimas iš dalies patenkintų tikslinių grupių poreikį, tačiau neišspręstų šiuo metu egzistuojančios problemos dėl antisanitarinės

Galima veikla	Galimos veiklos apibūdinimas
funkcinėms veiklos charakteristikoms užtikrinti.	easamų pastatų, kuriuose vykdomos aukštojo mokslo studijos, būklės. Ši alternatyva taip pat iš dalies tenkintų studijų krypties įvairovės poreikį, tačiau neatnaujinus dabar eksploatuojamų patalpų, įtraukti naujas studijų programas prie jau dabar siūlomų būtų sudėtinga.
Papildomos alternatyvos	
Studijų patalpų pakeitimas į sklandžiam studijų procesui tinkamas patalpas (Kaune), jas nuomojant ir atnaujinant įrangą	Ši veikla tenkina tikslinių grupių kokybiškų aukštojo meno studijų, su visa reikiama infrastruktūra, poreikį. Planuojama, kad VDA KF galėtų nuomotis aukštajam mokslui pritaikytas apie 3 900 kv.m patalpas. Planuojama, kad moderniose patalpose bus suprojektuotos daigafunkcinės erdvės, pritaikomos student poreikiams, todėl studijuojantys nepajustų ženkliaus (40 proc.) patalpų sumažėjimo.
Studentų perkėlimas į užsienio universitetus	Visų arba dalies studentų perkėlimas į užsienio universitetus tenkina tikslinių grupių kokybiškų aukštojo mokslo studijų meno srityje, su visa reikiama infrastruktūra, poreikį, iš dalies tenkina studijų krypties įvairovės poreikį, jei užsienio universitete yra siūlomas platesnis studijų programų spektras. Tačiau, dalis studentų, tikėtina, nesutiks persikelti studijuoti į užsienį (abiturientai, rinkdamiesi studijas, galėjo rinktis studijas užsienio universitetuose). Studentai, nenorintys tęsti studijų užsienio universitete, patirtų sunkumus, susijusius su studijų programos tęsimu.
Studentų perkėlimas į kitas Lietuvos aukštąsias mokyklas	Ši alternatyva netenkina studijų krypties įvairovės poreikio, nes dauguma VDA KF siūlomų studijų programų nėra siūlomos kitose Lietuvos aukštosiose mokyklose. Taip pat, nebūtų patenkinamas kokybiškų aukštojo mokslo studijų meno srityje, su visa reikiama infrastruktūra, poreikis, nes kitos Lietuvos aukštosios mokyklos neturi VDA KF siūlomų studijų programoms reikiamos įrangos.
VDA KF studentų perkėlimas į VDA patalpas Vilniuje	Šiuo metu VDA Vilniaus fakultete bakalauro studijuoja 98 socialinių ir humanitarinių mokslų studentai, 699 menų studentai; magistrantai 54 – socialinių ir humanitarinių mokslų studentai ir 185 menų; doktorantai – 46. Pagal LRV nutarimą ¹⁷ jiems turėtų būti skirta apie 22 700 kv.m patalpų. VDA Vilniuje yra šios patalpos: Maironio g. 4 – 1358,07 kv. m Maironio g. 6 – 7138,98 kv. m Maironio g. 3 – 5478,57 kv. m iš jų 1095,1 naudojama Muziejui Malūnų g. 5 – 6869,18 kv. m Malūnų g. 3 – 426,87 kv. m Malūnų g. 3A – 221,11 kv. m Jasinskio g. 16 – 1248,2 kv. m Dominikonų g. 15 – 716,58 kv. m 716,58 kv. m Tamošaičių galerija ir Dailėtyros institutas

¹⁷ VALSTYBĖS BIUDŽETO LĖŠŲ, SKIRIAMŲ VALSTYBINĖMS MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJOMS ADMINISTRAVIMUI IR ŪKIUI BEI SUDĖTINGOS INFRASTRUKTŪROS OBJEKTŲ PRIEŽIŪRAI, SKYRIMO TVARKOS APRAŠAS, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimu Nr. 149 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. spalio 25 d. nutarimo Nr. 865 redakcija)

Galima veikla	Galimos veiklos apibūdinimas
	<p>Iš viso Akademija valdo 23 457,56 kv. m iš jų 1811,68 kv. m vien tik meninei ir mokslinei veiklai, o 21 6845,88 kv. m veiklai susijusiai su studijomis.</p> <p>VDA KF studentams reikėtų skirti 6 220 kv.m studijų infrastruktūros ploto, todėl darytina išvada, kad VDA Vilniuje reikiamo patalpų kiekio VDA KF studentams negali pasiūlyti, todėl vykdant šią veiklą nebūtų pasiekti projekto tikslai ir patenkinti tikslinių gupių poreikiai.</p>

Šaltinis: sudaryta autorių

Projekto ilgajame veiklų sąrašė buvo išskirti trys veiklos tipai: esamo pastato techninių ir funkcinų savybių pagerinimas, studijų patalpų keitimas bei esamų įrenginių pakeitimas. Esamo pastato techninių ir funkcinų savybių pagerinimui priskiriama VDA KF patalpų, įrangos atnaujinimo alternatyva; studijų patalpų keitimo veiklos tipui priskiriamos naujų patalpų Kaune įsigijimo, nuomos, studentų perkėlimo į užsienio universitetus arba kitas Lietuvos aukštąsias mokyklas alternatyvos; trečiajam veiklos tipui – esamų įrenginių pakeitimui – priskirta studijų procesui reikalingos įrangos įsigijimo alternatyva.

3.3. Veiklų vertinimo kriterijai

Siekiant pasirinkti geriausiai Projekto tikslą įgyvendinti padedančias veiklas, būtina jas įvertinti kriterijais, suformuotais atsižvelgiant į Projekto kontekstą ir sprendžiamas problemas.

Nustatyti kriterijai yra suformuluojami atsižvelgiant į Projekto kontekstą (žr. skyrių 1), sprendžiamas problemas (žr. skyrių 1.3), finansuojamų veiklų pobūdį ir kitas charakteristikas, apibūdintas iki šiol pateiktose IP dalyse. Nustatytieji vertinimo kriterijai turi suteikti galimybę tarpusavyje palyginti visas veiklas ir įvertinti jas pagal svarbiausius bruožus.

Veiklos atitikimas kiekvienam kriterijui yra vertinamas balais nuo 0 iki 6:

- 0 – veikla neatitinka kriterijaus;
- 6 – veikla visiškai atitinka kriterijų.

Kriterijų svoris priklauso nuo kriterijaus svarbos Projekto įgyvendinimui (kuo didesnis kriterijaus svoris, tuo didesnę įtaką projekto įgyvendinimui jis daro). Maksimalus galimas surinktų balų skaičius yra 6. Daugiau nei 3 balus surinkusios veiklos bus įtraukiamos į trumpąjį veiklų sąrašą.

Lent. 10: Projekto veiklų vertinimo kriterijai ir jų aprašymas

Kriterijus	Aprašymas	Įverčių reikšmės	Santykinė reikšmė	Santykinės reikšmės pagrindimas
Kaštai ir finansinė rizika	Numatomas išlaidų dydis, įgyvendinant šią veiklą	0 – aukščiausi kaštai ir rizika 6 – žemiausi kaštai ir rizika	25 %	Finansiniai VDA KF ištekliai yra riboti, tačiau tikslinės investicijos, nukreiptos į strateginių tikslų siekimą, yra būtinos. Šiam kriterijui suteikiama vidutinė santykinė reikšmė.
Soc. ekonominė nauda	Numatoma ilgojo laikotarpio soc. ekonominės naudos dydis, kuris atsirastų	0 – žemiausia nauda 6 – aukščiausia nauda	25 %	Skirtinga numatoma soc. ekonominė nauda turi didelę reikšmę alternatyvų vertinimui, todėl jai

Kriterijus	Aprašymas	Įverčių reikšmės	Santykinė reikšmė	Santykinės reikšmės pagrindimas
	įgyvendinus siūlomą veiklą			suteikiama didelė santykinė reikšmė.
Įgyvendinimo trukmė	Laikas, reikalingas pilnai įgyvendinti siūlomą veiklą	0 – ilga įgyvendinimo trukmė 6 – trumpa įgyvendinimo trukmė	15 %	Skirtingų alternatyvų įgyvendinimas, tikėtina, skirsis įgyvendinimo trukme. Planuojama Projekto trukmė tikėtina, neturės didelės įtakos Projekto tikslinėms grupėms, todėl šiam kriterijui suteikiama maža santykinė reikšmė.
VDA strateginių tikslų atitikimas	Pasirinkimo santykis su VDA KF strateginiais tikslais (stiprinti Akademijos, kaip tarptautinės aukštosios mokyklos, autoritetą; siekti aukšto, reikšmingo tarptautiniu mastu meninės veiklos, meninių ir mokslinių tyrimų lygio; žadinti studentų motyvaciją, didinti kūrybinį potencialą)	0 – ribotas ar visiškai neatitikimas 6 – aukštas strateginių tikslų atitikimas	10 %	Strateginiai VDA tikslai turi įtakos projekto veikloms, tačiau tai nėra pagrindinis faktorius, lemiantis Projekto problemų sprendimo būdus. Šiam kriterijui suteikiama maža santykinė reikšmė.
Tikslinių grupių poreikių atitikimas	Kriterijus, apibūdinantis, kaip tiksliai projekto veikla atitinka tikslinių grupių poreikius	0 – žemas poreikių atitikimas 6 – aukštas poreikių atitikimas	25 %	Tikslinių grupių poreikių patenkinimas yra pagrindinis šio projekto tikslas, todėl šiam kriterijui suteikiama didelė santykinė reikšmė.

Šaltinis: sudaryta autorių

Tikslinių grupių poreikio atitikimo, kaštų ir sukuriamos socialinės ekonominės naudos kriterijams buvo suteiktos didžiausios santykinės reikšmės. Toliau esančioje lentelėje (žr. Lent. 11) pateikiami ilgojo projekto veiklų vertinimo rezultatai ir jų surinkti balai. Tamsesne pilka spalva pažymėtos Projekto ilgojo sąrašo veiklos, surinkusios daugiau nei 3,5 balo iš 6 galimų.

Lent. 11: Projekto veiklų vertinimas

Veikla	1 kriterijus		2 kriterijus		3 kriterijus		4 kriterijus		5 kriterijus		Galutinis įvertinimas
	Kaštai	Santykinė reikšmė	Soc. ekonominė nauda	Santykinė reikšmė	Įgyvendinimo trukmė	Santykinė reikšmė	Strateginių tikslų atitikimas	Santykinė reikšmė	Tikslinių grupių poreikių atitikimas	Santykinė reikšmė	
Esamo pastato techninių ir funkcinių savybių pagerinimas	1	0,25	6	0,25	2	0,15	6	0,1	6	0,25	4,15
Esamo pastato pardavimas ir naujo pastato statyba	1	0,25	4	0,25	1	0,15	4	0,1	6	0,25	3,3
Studijų procesui reikalingos įrangos įsigijimas	6	0,25	1	0,25	6	0,15	1	0,1	1	0,15	2,9
Studijų patalpų pakeitimas į sklandžiam studijų procesui tinkamas patalpas (Kaune), jas nuomojant ir atnaujinant įrangą	4	0,25	4	0,25	4	0,15	4	0,1	4	0,15	3,6
Studentų perkėlimas į užsienio universitetus	5	0,25	4	0,25	3	0,15	0	0,1	3	0,15	3,15
Studentų perkėlimas į kitas Lietuvos aukštąsias mokyklas	5	0,25	3	0,25	3	0,15	1	0,1	3	0,15	3
VDA KF studentų perkėlimas į VDA patalpas Vilniuje	5	0,25	3	0,25	3	0,15	5	0,1	1	0,15	3,1

Šaltinis: sudaryta autorių

„Šiuo metu eksploatuojamų VDA KF patalpų, įrenginių atnaujinimo“ alternatyva buvo įvertinta aukščiausiu įvertinimu (4,15), nes ji sukurtų didžiausią socialinę – ekonominę naudą ir geriausiai atitinka tikslinių grupių poreikius bei VDA strateginius tikslus. Vertinant alternatyvas pagal atskirus kriterijus, kaštų ir įgyvendinimo trukmė yra mažiausia „studijų procesui reikalingos įrangos įsigijimo“ alternatyvoje, tačiau ši alternatyva mažai atitinka tikslinių grupių poreikius, sukuria nedidelę socialinę – ekonominę naudą bei mažai atitinka VDA strateginius tikslus (galutinis įvertinimas – 2,90).

3.4. Trumpasis veiklų sąrašas ir Projekto įgyvendinimo alternatyvos

Remiantis aukščiausiais veiklų vertinimo kriterijų rezultatais iš Projekto ilgojo veiklų sąrašo buvo atrinktos tinkamiausios veiklos – trumpasis jų sąrašas sudarytas iš daugiau nei 3,5 balo surinkusių veiklų. Pagal IP rengimo metodiką, buvo nustatytas vienas investavimo objektas – pastatai, kuris buvo naujų pastatų statybos investavimo objekto tipui, nes šiam investavimo objektui yra skiriama didžiausia investicijų lėšų suma (daugiau nei 50 %).

Lent. 12: Trumpasis veiklų sąrašas

Nr.	Veikla	Galutinis įvertinimas
1.	Šiuo metu eksploatuojamų VDA KF patalpų, įrenginių atnaujinimas (Esamo pastato techninių ir funkcinių savybių pagerinimas)	4,15
2.	Studijų patalpų pakeitimas į sklandžiam studijų procesui tinkamas patalpas (Kaune), jas nuomojant ir atnaujinant įrangą	3,6

Šaltinis: sudaryta autorių

Aukščiausiais galutiniais įvertinimais buvo įvertintos „šiuo metu eksploatuojamų VDA KF patalpų, įrenginių atnaujinimas“ bei „Studijų patalpų pakeitimas į sklandžiam studijų procesui tinkamas patalpas (Kaune), jas nuomojant ir atnaujinant įrangą“ ir jos bus įtrauktos į projekto įgyvendinimo alternatyvų analizę.

Projekto įgyvendinimo alternatyvos

Pažymėtina, jog toliau šiame skyriuje aprašomos Projekto alternatyvos Alternatyva 1 ir Alternatyva 2 atitinka IP rengimo metodikos 4-ajame priede „Projekto investavimo objektų ir alternatyvų sąrašas“ pateikiamą būtiną išnagrinėti alternatyvą „Esamo pastato techninių ir funkcinių savybių pagerinimas“, kurios priklauso esamo pastato techninių ir funkcinių savybių pagerinimo investavimo objekto tipui.

Esamo pastato pardavimas ir naujo, reikalingas technines ir funkcines charakteristikas turinčio pastato įsigijimas iš dalies tenkintų tikslinių grupių poreikius (studijoms tinkamų patalpų, atitinkančių higienos ir priešgaisrines normas), tačiau aukštai studijų kokybei užtikrinti taip pat būtina studijų įranga, kuri šio alternatyvos vykdymo metu nebūtų įsigijama. Be to, VDA KF Muitinės g. komplekse eksploatuojamos patalpos jau dalinai yra įrengtos, padaryti II etapo techninio planavimo darbai, todėl infrastruktūros koncentravimas viename pastatų komplekse sąlygoja racionalių universiteto lėšų naudojimą.

Paskutinioji Projekto įgyvendinimo alternatyva – įrangos įsigijimas trūkstantiems techninėms ir funkcinėms veiklos charakteristikoms užtikrinti – tik iš dalies patenkintų tikslinių grupių poreikius (studijų krypties įvairovė), tačiau ji nepilnai patenkintų kokybiškų aukštojo mokslo studijų meno srityje, su visa reikiama infrastruktūra bei erdvės meno dirbinių pristatymui ir verslo šakų, susijusių su menu, plėtojimui, poreikius. Dėl nepilno tikslinių grupių poreikių ir (tuo pačiu ir Projekto tikslo) patenkinimo, ši alternatyva yra atmetama.

Toliau detaliau aprašomos 2 finansiniu ir ekonominiu požiūriu nagrinėtinos Projekto įgyvendinimo alternatyvos: Alternatyva 1 ir Alternatyva 2.

Alternatyva 1: Šiuo metu eksploatuojamų VDA KF patalpų, įrenginių atnaujinimas

Šios alternatyvos apimtyje yra numatytas infrastruktūros atnaujinimas ir pritaikymas studijų procesui: A-G korpusuose bus sutvarkytas apšvietimas, vėdinimas, vandentiekio sistemos, architektūrinė dalis, stogas, A korpuse bus sutvarkytas keleivinis liftas. Taip pat, bus atnaujinti (naujai įrengti) vidaus (apsaugos, šildymo, kompiuterinių-telefono) ir lauko inžinerinių tinklai, numatytas aplinkinės teritorijos ir apšvietimo tvarkymas, dujotiekio panaikinimas.

Visi numatyti darbai leistų išspręsti esamas problemas dėl esamo patalpų išplanavimo, sanitarinių – higienos reikalavimų neatitikimo, gaisrinės apsaugos, patalpų pritaikymo žmonių su negalia naudojimuisi ir kitų, aukštojo mokslo studijoms keliamų reikalavimų.

Alternatyva 2: Studijų patalpų pakeitimas į sklandžiam studijų procesui tinkamas patalpas (Kaune), jas nuomojant ir atnaujinant įrangą

Šios alternatyvos, apimtyje yra numatytas studijoms tinkamų patalpų nuoma ir įrenginių perkėlimas bei atnaujinimas.

Formuojant Projekto įgyvendinimo alternatyvas atsižvelgiama į tai, kad jos visos padėtų pasiekti iškeltą Projekto tikslą (žr. Lent. 13).

Lent. 13: Projekto įgyvendinimo alternatyvų įgyvendinamumas

Alternatyva	Įgyvendinimas	Komentaras
Alternatyva 1	✓	Alternatyva yra tinkama įgyvendinti
Alternatyva 2	✓	Alternatyva yra tinkama įgyvendinti

Šaltinis: sudaryta autorių

Investicijų išlaidos, pajamos ir sąnaudos bei finansavimo šaltiniai yra toliau detalai pristatomi finansinės analizės ir ekonominės analizės dalyse.

3 skyriaus apibendrinimas

Galimų veiklų sąrašas:

- naujų pastatų, skirtų VDA KF veiklai vykdyti, statyba ir įrangos atnaujinimas;
- šiuo metu eksploatuojamų VDA KF patalpų ir įrenginių atnaujinimas;
- studijų patalpų pakeitimas į sklandžiam studijų procesui tinkamas patalpas (Kaune), jas įsigijant ir atnaujinant įrangą;
- studijų patalpų pakeitimas į sklandžiam studijų procesui tinkamas mažesnio ploto patalpas (Kaune), jas nuomojant ir atnaujinant įrangą;
- studentų perkėlimas į užsienio universitetus;
- studentų perkėlimas į kitas Lietuvos aukštąsias mokyklas
- VDA KF studentų perkėlimas į VDA patalpas Vilniuje;
- studijų procesui reikalingos įrangos įsigijimas.

Veiklų vertinimo kriterijų sąrašas:

- kaštai;
- soc. ekonominė nauda;
- įgyvendinimo trukmė;
- VDA strateginių tikslų atitikimas;
- tikslinių grupių poreikių atitikimas.

Trumpasis veiklų sąrašas:

- šiuo metu eksploatuojamų VDA KF patalpų, įrenginių atnaujinimas;
- studijų patalpų pakeitimas į sklandžiam studijų procesui tinkamas mažesnio ploto patalpas (Kaune), jas nuomojant ir atnaujinant įrangą.

4. Finansinė analizė

4.1. Projekto ataskaitinis laikotarpis

Projekto investicijų ataskaitinis laikotarpis yra metų, kuriems pateikiamos Projekto investicijų išlaidų, veiklos išlaidų ir veiklos pajamų bei finansavimo prognozės, skaičius.

Projekto apimtyje yra numatyta atnaujinti aukštojo mokslo įstaigos (VDA KF) infrastruktūrą, todėl Projektas yra priskiriamas švietimo sektoriui, kurio ataskaitinio laikotarpio trukmė yra 25 m.

Finansinėje ir ekonominėje analizėje nuliniiais Projekto įgyvendinimo metais laikomi 2016 m., o pirmaisiais – 2017 m.

4.2. Finansinė diskonto norma

Projektą numatoma finansuoti naudojantis ES struktūrine parama, Lietuvos vyriausybės investicijų programa (VIP), bei nuosavomis VDA KF lėšomis. Finansiniai rodikliai apskaičiuoti diskontuojant grynuosius Projekto pinigų srautus 4 % finansine diskonto norma, rekomenduojama Europos Komisijos¹⁸.

Taikant šią normą, finansinė analizė atliekama realiosiomis kainomis, t. y. nekoreguojant jų dėl infliacijos. Diskontavimo principas taikytas tik ateities pinigų srautams.

4.3. Projekto lėšų srautai

Atliekant finansinę analizę, išskirti šie Projekto lėšų srautai: investicijų išlaidos, investicijų likutinė vertė, veiklos pajamos, veiklos išlaidos, mokesčiai ir finansavimas.

4.3.1. Investicijų išlaidos

Projekto investicijos – tai visos Projekto veikloms įgyvendinti reikalingos išlaidos, kurias planuojama patirti sukuriant apibrėžtus Projekto rezultatus. Projekto įgyvendinimui skirtas investicijų išlaidas sudaro šios kategorijos:

- statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai;
- įranga, įrenginiai ir kitas ilgalaikis turtas;
- projektavimo, techninės priežiūros ir kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos;
- projekto administravimas ir vykdymas;
- kitos paslaugos ir išlaidos;
- reinvesticijos.

Toliau pateikiamoje lentelėje (žr. Lent. 14) nurodomos ekonominiais rinkos rodikliais ir preliminariais techniniais pasiūlymais grįstos investicijų išlaidos Alternatyvos 1 ir Alternatyvos 2 įgyvendinimo atveju.

¹⁸ Remiantis 2014 m. kovo 3 d. Europos Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 480/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013

Lent. 14: Investicijų išlaidos prieš papildomo finansavimo poreikio įvertinimą

Nr.	Investicijų objektas	Alternatyva 1, EUR	Pastabos	Alternatyva 2, EUR	Pastabos
1. Statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai – statinių ir jų dalių statyba (rekonstravimas) bei įrengimas					
1.1.	VDA KF patalpų atnaujinimas	5 938 091,91	Remiantis rangovo, veikiančio jungtinės veiklos būdu, sutartimi	0	-
2. Patalpų nuoma					
2.1.	VDA KF patalpų nuoma	0	-	11 203 918,00	Remiantis aruodas.lt komerciniais pasiūlymais
3. Įranga, įrenginiai ir kitas ilgalaikis turtas					
3.1.	Projekto įgyvendinimui reikalingų įrenginių rinkinys ir badai	255 217,91	Remiantis tiekėjų komerciniais pasiūlymais	193 031	Remiantis tiekėjų komerciniais pasiūlymais
4. Projektavimo, techninės priežiūros ir kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos					
4.1.	Projektavimo, techninės priežiūros ir investicijų projekto parengimo paslaugos	73 549,03	Projekto investicijų kiekis, skirtas projektavimui, techninei priežiūrai ir kitoms su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusioms paslaugoms, nustatytas vadovaujantis statinių statybos skaičiuojamųjų kainų palyginamaisiais ekonominiais rodikliais pagal 2016 m. spalio mėn. statinių statybos skaičiuojamąsias kainas (UAB „Sistela“ įverčiai) ir su investicijų projekto rengėjais sudaryta paslaugų pirkimo-pardavimo sutartimi.	0	-
5. Kitos investicijų grupės					

Nr.	Investicijų objektas	Alternatyva 1, EUR	Pastabos	Alternatyva 2, EUR	Pastabos
5.1.	Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotą projekto išlaidų normą	37 019,07	Fiksuotosios normos, taikomos iš Europos regioninės plėtros fondo arba Sanglaudos fondo lėšų bendrai finansuojamo projekto netiesioginėms išlaidoms finansuoti. Pagal PFSA, tokio tipo projektams kaip šis įgyvendinti, yra numatomos skirti lėšos iš Europos regioninės plėtros fondo. Netiesioginėms Projekto išlaidoms apmokėti taikoma fiksuotoji projekto išlaidų norma apskaičiuojama pagal Projektų taisyklių 10 priedą, kuris skelbia, jog didžiausia fiksuotoji norma (procentais), kai projekto veiklų rangos išlaidų dalis sudaro nuo 98 (imtinai) iki 99,99 % (imtinai) tinkamų finansuoti projekto išlaidų yra lygi 0,59 % nuo visų Projekto veiklų rangos išlaidų.	68 425,49	Fiksuotosios normos, taikomos iš Europos regioninės plėtros fondo arba Sanglaudos fondo lėšų bendrai finansuojamo projekto netiesioginėms išlaidoms finansuoti. Pagal PFSA, tokio tipo projektams kaip šis įgyvendinti, yra numatomos skirti lėšos iš Europos regioninės plėtros fondo. Netiesioginėms Projekto išlaidoms apmokėti taikoma fiksuotoji projekto išlaidų norma apskaičiuojama pagal Projektų taisyklių 10 priedą, kuris skelbia, jog didžiausia fiksuotoji norma (procentais), kai projekto veiklų rangos išlaidų dalis sudaro nuo 98 (imtinai) iki 99,99 % (imtinai) tinkamų finansuoti projekto išlaidų yra lygi 0,59 % nuo visų Projekto veiklų rangos išlaidų.
5.2.	Informavimas apie Projektą	300,00	Remiantis individualia konsultacija su ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojamų projektų viešinimo prekes ir paslaugas teikiančios įmonės „ES stendai“ atstovais.	300,00	Remiantis individualia konsultacija su ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojamų projektų viešinimo prekes ir paslaugas teikiančios įmonės „ES stendai“ atstovais.
5.3.	IP parengimas	7 260,00	Remiantis sudaryta paslaugų sutartimi	7 260,00	Remiantis sudaryta paslaugų sutartimi
5.4.	Reinvesticijos	649 030,09	Remiantis tiekėjų komerciniais pasiūlymais (žr. IP Priedą Nr. 6) nurodytą įrenginių ir kitų produktų sąmatą, jiems nustatytą individualų tarnavimo laikotarpį ir faktinį bei buhalterinį nusidėvėjimą. Reinvesticijų kiekis individualiems įrenginiams ir kitiems	585 703,34	Remiantis tiekėjų komerciniais pasiūlymais (žr. IP Priedą Nr. 6) nurodytą įrenginių ir kitų produktų sąmatą, jiems nustatytą individualų tarnavimo laikotarpį ir faktinį bei buhalterinį nusidėvėjimą. Reinvesticijų kiekis individualiems įrenginiams ir kitiems

Nr.	Investicijų objektas	Alternatyva 1, EUR	Pastabos	Alternatyva 2, EUR	Pastabos
			produktams yra pateikiamas IP Priede Nr. 1 – Finansinėje skaičiuoklėje.		produktams yra pateikiamas IP Priede Nr. 1 – Finansinėje skaičiuoklėje.
	Bendra Projekto investicijų suma:	6 960 468		12 058 638	

Šaltinis: sudaryta autorių

Lentelėje 15 pateikiama projekto biudžeto informacija vadovaujantis aktuali finansavimo sutarties pakeitimo, pasirašyto 2019 m. vasario 18 d., redakcija. Vadovaujantis šiuo dokumentu, projekto biudžete numatyta tinkamų išlaidų suma sudaro 6 038 091,84 Eur, iš jų ES finansavimas sudaro – 3 253 709,10 Eur, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos – 1 600 000,00 Eur ir projekto vykdytojo nuosavų lėšų dalis – 1 184 382,73 Eur.

Lent. 15: Investicijų išlaidos įvertinus papildomo finansavimo poreikį (aktualus projekto biudžetas)

Nr.	Investicijų objektas	Alternatyva 1, EUR	Pastabos	Alternatyva 2, EUR	Pastabos
1. Statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai – statinių ir jų dalių statyba (rekonstravimas) bei įrengimas					
1.1.	VDA KF patalpų atnaujinimas	5 832 706,44	<p>Kaina nustatyta vadovaujantis faktiškai patirtomis išlaidomis.</p> <p>Pagal šią išlaidų eilutę numatyta vykdyti veiklą „1.1.1 Pastatų komplekso rekonstravimas, lauko ir vidinių inžinerinių tinklų bei aplinkinės teritorijos sutvarkymas“.</p> <p>Veiklos vykdymui buvo atliktas supaprastintas skelbiamas pirkimas. Pirkimas į dalis nebuvo skaidomas. Atlikus pirkimo procedūras, buvo pasirašyta 2015-06-11 Statybos rangos sutartis Nr.(11.3)-ŪS-157 su UAB „Irdaiiva“. Pateikus dokumentus įgyvendinančios institucijos patikrai, buvo</p>	0	-

Nr.	Investicijų objektas	Alternatyva 1, EUR	Pastabos	Alternatyva 2, EUR	Pastabos
			<p>nustatytas pažeidimas dėl netinkamai pasirinkto pirkimo būdo, sutartis buvo nutraukta, įvykdžius darbų už 1.174.835,05 Eur. Pritaikius finansinę korekciją (25 %), projekto lėšomis tinkama finansuoti 881.126,28 Eur.</p> <p>Siekiant įgyvendinti projektą pilna apimtimi, 2019 m. buvo vykdomas pakartotinis rangos darbų pirkimas, eliminuojant tai, kas jau buvo nupirkta, atliktą ir likę atlikti pagal galiojančią sutartį su UAB „Irdaiva“.</p> <p>Buvo vykdomas atviras pirkimas – „Vilniaus dailės akademijos Kauno fakulteto pastatų komplekso, esančio Muitinės g. 2, rekonstravimo, tvarkomųjų paveldosaugos darbų, tvarkomųjų statybos darbų, darbo projekto parengimo ir archeologinių tyrimų paslaugų įsigijimas“. Pirkimo laimėtoju, atlikus pasiūlymų vertinimą, buvo nustatytas rangovas MB „Virmalda“, kurio pasiūlyta kaina 155.143,00 Eur viršijo Projekto biudžete rangos darbams numatytą sumą. Projekte numatyta likusi suma rangos darbų pirkimui buvo – 4.788.604,16 Eur su PVM, tuo tarpu Rangos sutarties kaina 4.943.746,97 su PVM. VDA atliko visus būtinus veiksmus, kad būtų suvaldyta rangos darbų pabrangimo rizika. Atviro pirkimo procedūros yra ilgos, o Projekto trukmė ribota, todėl atmesti pasiūlymo ir iš naujo pradėti pirkimo procedūrą VDA neturėjo jokių realių galimybių. Šiuo metu projekto</p>		

Nr.	Investicijų objektas	Alternatyva 1, EUR	Pastabos	Alternatyva 2, EUR	Pastabos
			<p>biudžete numatyta rangos darbų suma 5 669 730,44 eur.</p> <p>Įvykdytų abiejų rangos darbų pirkimų sutartys pateiktos įgyvendinančiajai institucijai per DMS.</p> <p>Taip pat dėl nenumatytų aplinkybių, vadovaujantis 2019-07-19 Rangos sutarties Nr. ŪS-12719 su MB „Virmalda“ nuostatomis, Rangovas įsipareigojo Objekte atlikti archeologinius tyrinėjimus, o archeologiniai tyrinėjimai laikomi papildomais darbais, būtiniais Sutarčiai įvykdyti, už juos atlyginama Sutarties priede Nr. 1 (Kainodaros taisyklės) nustatyta tvarka. Iki 2019-10-31 Rangovas pateikė lokalinę sąmatą archeologinių tyrimų darbams atlikti 7.833,00 Eur su PVM sumai, kurią VDA privalės sumokėti Rangovui už papildomus darbus ir kuri yra būtina tolesnių darbų vykdymui.</p> <p>Atitinkamai šias išlaidas sudaro padidėjusi rangos darbų suma 5 824 873,44 eur (5 669 730,44 + 155.143,00) ir papildoma archeologinių tyrinėjimų paslaugų suma – 7 833,00 eur, iš viso šios išlaidos sudaro 5 832 706,44 eur.</p>		
2. Patalpų nuoma					
2.1.	VDA KF patalpų nuoma	0	-	11 203 918,00	Remiantis aruodas.lt komerciniais pasiūlymais
3. Įranga, įrenginiai ir kitas ilgalaikis turtas					

Nr.	Investicijų objektas	Alternatyva 1, EUR	Pastabos	Alternatyva 2, EUR	Pastabos
3.1.	Projekto įgyvendinimui reikalingų įrenginių rinkinys ir badai	291 791,92	<p>Remiantis tiekėjų komerciniais pasiūlymais. Papildomą įrangos poreikį lėmė tai, kad paraiška buvo rengta 2016 metai, per tą laiką ne kartą kito švietimo sistemos reikalavimai studijų programoms, todėl kartu su paraiška planuota įsigyti įrangą nebeatitinka šiuo metu vykdomų studijų programų poreikių, nes keitėsi programų turinys ir jose naudojamos įrangos technologiniai sprendimai, todėl būtina aktualizuoti dviejų laboratorijų įrangos poreikius, tai Skulptūros ir Stiklo laboratorijos. Peržiūrėjus suplanuotą ir būtiną įsigyti įrangą, Skulptūros laboratorijos įrangos papildomas poreikis sudaro 23.809,00 eur su PVM, o Stiklo laboratorijos įrangos papildomas poreikis sudaro 12.765,00 eur su PVM. Iš viso papildomo poreikio suma siekia 36.574,00 eur su PVM.</p> <p>Šiuo metu Finansavimo sutartyje numatyta įrangai lėšų suma siekia 255.217,92 eur, atitinkamai pridėjus papildomo finansavimo poreikio sumai – 36.574,00 eur, iš viso šios išlaidos sudarys 291.791,92 eur.</p>	193 031	Remiantis tiekėjų komerciniais pasiūlymais
4. Projektavimo, techninės priežiūros ir kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos					
4.1.	Projektavimo, techninės priežiūros ir investicijų projekto	70 167,69	Projekto investicijų kiekis, skirtas projektavimui, techninei priežiūrai ir kitoms su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusioms paslaugoms, nustatytas vadovaujantis statinių statybos skaičiuojamųjų kainų palyginamaisiais ekonominiais rodikliais	0	-

Nr.	Investicijų objektas	Alternatyva 1, EUR	Pastabos	Alternatyva 2, EUR	Pastabos
	parengimo paslaugos		pagal 2016 m. spalio mėn. statinių statybos skaičiuojamąsias kainas (UAB „Sistela“ įverčiai) ir su investicijų projekto rengėjais sudaryta paslaugų pirkimo-pardavimo sutartimi. Faktiškai įvykdžius pirkimas, šios išlaidų kategorijos suma siekia 70 167,69 eur.		
5. Kitos investicijų grupės					
5.1.	Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotąją projekto išlaidų normą	35 415,79	Fiksuotosios normos, taikomos iš Europos regioninės plėtros fondo arba Sanglaudos fondo lėšų bendrai finansuojamo projekto netiesioginėms išlaidoms finansuoti. Pagal PFSA, tokio tipo projektams kaip šis įgyvendinti, yra numatomos skirti lėšos iš Europos regioninės plėtros fondo. Netiesioginėms Projekto išlaidoms apmokėti taikoma fiksuotoji projekto išlaidų norma apskaičiuojama pagal Projektų taisyklių 10 priedą, kuris skelbia, jog didžiausia fiksuotoji norma (procentais), kai projekto veiklų rangos išlaidų dalis sudaro nuo 98 (imtinai) iki 99,99 % (imtinai) tinkamų finansuoti projekto išlaidų yra lygi 0,59 % nuo visų Projekto veiklų rangos išlaidų.	68 425,49	Fiksuotosios normos, taikomos iš Europos regioninės plėtros fondo arba Sanglaudos fondo lėšų bendrai finansuojamo projekto netiesioginėms išlaidoms finansuoti. Pagal PFSA, tokio tipo projektams kaip šis įgyvendinti, yra numatomos skirti lėšos iš Europos regioninės plėtros fondo. Netiesioginėms Projekto išlaidoms apmokėti taikoma fiksuotoji projekto išlaidų norma apskaičiuojama pagal Projektų taisyklių 10 priedą, kuris skelbia, jog didžiausia fiksuotoji norma (procentais), kai projekto veiklų rangos išlaidų dalis sudaro nuo 98 (imtinai) iki 99,99 % (imtinai) tinkamų finansuoti projekto išlaidų yra lygi 0,59 % nuo visų Projekto veiklų rangos išlaidų.
5.2.	Informavimas apie Projektą	300,00	Remiantis individualia konsultacija su ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojamų projektų viešinimo prekes ir paslaugas teikiančios įmonės „ES stendai“ atstovais.	300,00	Remiantis individualia konsultacija su ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojamų projektų viešinimo prekes ir paslaugas teikiančios įmonės „ES stendai“ atstovais.

Nr.	Investicijų objektas	Alternatyva 1, EUR	Pastabos	Alternatyva 2, EUR	Pastabos
5.3.	IP parengimas	7 260,00	Remiantis sudaryta paslaugų sutartimi	7 260,00	Remiantis sudaryta paslaugų sutartimi
5.4.	Reinvesticijos	649 030,09	Remiantis tiekėjų komerciniais pasiūlymais (žr. IP Priedą Nr. 6) nurodytą įrenginių ir kitų produktų sąmatą, jiems nustatytą individualų tarnavimo laikotarpį ir faktinį bei buhalterinį nusidėvėjimą. Reinvesticijų kiekis individualiems įrenginiams ir kitiems produktams yra pateikiamas IP Priede Nr. 1 – Finansinėje skaičiuoklėje.	585 703,34	Remiantis tiekėjų komerciniais pasiūlymais (žr. IP Priedą Nr. 6) nurodytą įrenginių ir kitų produktų sąmatą, jiems nustatytą individualų tarnavimo laikotarpį ir faktinį bei buhalterinį nusidėvėjimą. Reinvesticijų kiekis individualiems įrenginiams ir kitiems produktams yra pateikiamas IP Priede Nr. 1 – Finansinėje skaičiuoklėje.
Bendra Projekto investicijų suma:		6 886 671,92		12 058 638	

Šaltinis: sudaryta autorių

Siekiant aiškiai identifikuoti išlaidų poreikio pokytį, lyginant jį su esamu faktiniu patvirtintu projekto biudžetu, žemiau lentelėje pateikiama: esmas projekto biudžetas, papildomo finansavimo poreikis ir planuojamas projekto biudžetas, įvertinus papildomo finansavimą poreikį.

Lent. 16: Aktualus projekto investicijų išlaidų poreikio ir pokyčio santykis

Nr.	Investicijų objektas	Patvirtina išlaidų suma vadovaujantis 2019-02-19 Finansavimo sutarties redakciją, Eur su PVM	Papildomo finansavimo lėšų poreikio suma, Eur su PVM	Galutinė išlaidų poreikio suma įvertinus papildomą lėšų poreikį, Eur su PVM
1.1.	VDA KF patalpų atnaujinimas	5 669 730,44	155 143,00+7 833,00	5 832 706,44
3.1.	Projekto įgyvendinimui reikalingų įrenginių rinkinys ir badai	255 217,92	36 574,00	291 791,92
4.1.	Projektavimo, techninės priežiūros ir investicijų projekto parengimo paslaugos	70 167,68	0,00	70 167,68
5.1.	Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotąją projekto išlaidų normą	35 415,79	0,00	35 415,79
5.2.	Informavimas apie Projektą	300,00	0,00	300,00
5.3.	IP parengimas	7 260,00	0,00	7 260,00
Iš viso		6 038 091,83	199 550,00	6 237 641,83

Į Projekto investicijas yra įtrauktas pirkimo PVM. Investicijos nebuvo koreguojamos dėl Projekto įgyvendinimo metais numatomos nežymios infliacijos.

Pagrindines Projekto investicijas numatoma paskirstyti per 3 metus 2017–2019 m., kai 2016 m. yra laikomi pradiniais (nuliniais) investicijų metais. Remiantis Projekto organizacijos turima infrastruktūros vystymo projektų patirtimi, suplanuota Projekto trukmė yra optimali tokiai darbų apimčiai ir įgyvendinimui. Toliau pateikiamoje lentelėje (žr.lentelė Nr. 17) apibendrinamos Projekto investicijų išlaidų pasiskirstymas Projekto įgyvendinimo laikotarpiu.

Lent. 17: Projekto investicijų paskirstymas Projekto įgyvendinimo laikotarpiu (patikslinta pagal faktinį lėšų poreikį)

Investicijos		Kaina, EUR		2018 m., EUR		2019 m., EUR		2020 m., EUR	
		A.1.	A.2.	A.1.	A.2.	A.1.	A.2.	A.1.	A.2.
A.	Alternatyvos investicijos, iš viso	6 886 372	12 058 614	1 782 069	458 453	2 009 726	450 893	2 445 547	450 893
A.1.	Žemė	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A.2.	Nekilnojamas turtas	0,00	11 203 918	0,00	448 157	0,00	448 157	0,00	448 157
A.3.	Statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai	5 832 706	0	1 743 252	0	1 973 993	0	2 115 461	0
A.4.	Įranga, įrenginiai ir kitas ilgalaikis turtas	291 792	193 031	0,00	0,00	0,00	0,00	291 792	193 031
A.5.	Projektavimo, techninės priežiūros ir kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos bei investicijų projekto rengimo paslaugos	70 168	0	20 971	0	23 747	0	25 449	0
A.6.	Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotąją projekto išlaidų normą	35 416	68 701	10 585	3 036	11 986	2 736	12 845	2 736
A.7.	Informavimas apie Projektą	300	300	300	300	0,00	0,00	0,00	0,00

Investicijos		Kaina, EUR		2018 m., EUR		2019 m., EUR		2020 m., EUR	
		A.1.	A.2.	A.1.	A.2.	A.1.	A.2.	A.1.	A.2.
A.8.	Investicijų projekto parengimas	7 260	0,00	7 260	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A.9.	Reinvesticijos	649 030	585 703	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Šaltinis: sudaryta autorių

Projekto investicijos per Projekto vykdymo laikotarpį pasiskirsto pagal planuojamas veiklas ir skiriamą finansavimą. Numatoma, kad išlaidos pasiskirstys dalimis:

- 2018 m.: 29,4 % pirmosios alternatyvos atveju, 4 % antrosios alternatyvos atveju;
- 2019 m.: 33,2 % pirmosios alternatyvos atveju, 4 % antrosios alternatyvos atveju;
- 2020 m.: 37,4 % pirmosios alternatyvos atveju, 4 % antrosios alternatyvos atveju.

4.3.2. Investicijų likutinė vertė

Nustatant per investavimo laikotarpį sukurtą / įsigyto turto likutinę vertę, atsižvelgta į pradinę Projekto investicijų vertę bei ekonominį turto tarnavimo laikotarpį, nustatytą LR teisės aktuose įtvirtintuose normatyvuose ir nustatytą pagal Projekto metu sukurtos infrastruktūros specifiką.

Šiuo atveju, Projekto investicijų likutinė vertė buvo skaičiuojama plačiai paplitusiu tiesiniu nuvertėjimo metodu, kai objekto vertė jį pastačius ar įrengus yra dalijama iš jam taikomo eksploatacijos periodo pagal LR Vyriausybės 2009 m. birželio 10 d. priimtą nutarimą Nr. 564 „Dėl minimalios ilgalaikio materialiojo turto vertės nustatymo ir ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) minimalių ir maksimalių ekonominių normatyvų viešojo sektoriaus subjektams sąrašo patvirtinimo“. Tokiu būdu gautas metinis nusidėvėjimas yra dauginamas iš objekto dėvėjimosi periodo – laikotarpio nuo infrastruktūros naudojimo pradžios iki Projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigos. Dėvėjimosi periodas skaičiuojamas 2018–2042 m., tai yra, 25 m. projekto ataskaitiniu laikotarpiu.

Atsižvelgiant į tai, kad Projekte numatyti skirtingi investavimo objektai (statiniai ir įrenginiai), kiekvienam jų likutinė vertė buvo skaičiuojama atskirai; taip pat nebuvo vertinamos paslaugos (projektavimas, kitos išlaidos ir pan.), kurių likutinė vertė negali būti apskaičiuojama.

Žemiau pateiktoje lentelėje (žr. lentelė Nr. 18) apibendrinami investavimo objektai, kuriems buvo skaičiuojama likutinė vertė.

Lent. 18: Investicijų objektų likutinė vertė

Objektas	Vertė (įrengus ar pastačius), EUR		Tarnavimo periodas, metai	Metinis nusidėvėjimas, EUR		Dėvėjimosi periodas, metai	Likutinė vertė, EUR	
	A.1.	A.2.		A.1.	A.2.		A.1.	A.2.
Patalpos	6 055 920,01	0	25	242 236,80	0	25	726 710,40	0,00
Studijų įranga	255 217,91	193 030,96	25	44 091,70	37 926,72	3 – 10	0,00	0,00
Iš viso:							726 710,40	0,00

Šaltinis: sudaryta autorių

3D spausdintuvai buvo priskirti gamybiniais įrenginiams, todėl jiems taip pat buvo taikomas 10 m. nusidėvėjimo laikotarpis; kompiuteriams ir kitai biuro įrangai taikytas 3 m. nusidėvėjimo laikotarpis; filmavimo ir fotografavimo įrangai – 4 m. nusidėvėjimo laikotarpis. Detalus Projekto metu įsigijamos įrangos nusidėvėjimas yra pateikiamas IP Priede Nr 1. – Finansinėje skaičiuoklėje.

4.3.3. Veiklos pajamos

Atnaujinus Projekte numatytą infrastruktūrą, jai bus užtikrinama atvira prieiga esamiems studentams; infrastruktūros naudojimui nebus taikomi jokie papildomi mokesčiai. Planuojama, kad atnaujinus studijų infrastruktūrą ir ją pritaikius aukštojo mokslo poreikiams, bus įsteigtos dvi naujos bakalauro studijų programos (Šviesos dizaino ir Menų terapijos), kuriose kiekvienoje planuojama pritraukti vidutiniškai 10-15 naujų studentų. Šiuo metu valstybės nefinansuojamuose vietose (VNF) studijuojančių bakaluro studijų studentų, kuriems vieno semestro studijų kaina yra 1647 EUR, dalis sudaro 17,06 proc. nuo visų I pakopos studentų VDA KF, planuojama, kad ši proporcija ateityje išliks nepakitusi. Remiantis šia prielaida, planuojama, kad įgyvendinus Projektą, VDA KF gaus 56 192 EUR pajamų kasmet (detalūs skaičiavimai pateikiami IP priede 1, darbalapyje „Pajamos ir išlaidos“).

4.3.4. Veiklos išlaidos

Įgyvendinant Alternatyvą 1, taikomosios dailės ir keramikos studijų programos bus perkeliamos iš V. Sladkevičiaus g. 6 korpuso į rekonstruojamų Muitinės g. pastatų komplekso dalį, ir padidės Muitinės g. pastatų eksploatavimo išlaidos dėl šiuo metu nenaudojamo ploto įveiklinimo, planuojama, kad per metus dėl Projekto įgyvendinimo VDA KF išlaidos padidės 21 441 EUR (detalūs skaičiavimai pateikiami IP priede 1, darbalapyje „Pajamos ir išlaidos“).

Įgyvendinant alternatyvą Alternatyvą 2, planuojama, kad VDA KF galėtų persikelti į B klasės biuro patalpas arba analogiškas, todėl laikoma, kad visos išlaidos būtų panašios su Alternatyva 1, išskyrus šildymo išlaidas, kurių būtų sutaupoma dėl didesnio energetinio efektyvumo, ir papildomas išlaidas, kurios yra tipinės tokiems pastatams (liftų priežiūra, stiklinių fasadų valymas). Šios alternatyvos atveju planuojamas išlaidų padidėjimas dėl vykdomo projekto sudarytų 14 362 EUR (detalūs skaičiavimai pateikiami IP priede 1, darbalapyje „Pajamos ir išlaidos“).

4.3.5. Mokesčiai

Projekto mokesčiai – tai pinigų srautai, kurie atsiranda dėl IP veiklų įgyvendinimo. Šio Projekto atveju, VDA KF nėra PVM mokėtojas ir neatskaitomą PVM įtraukia į turto ir/ar paslaugų savikainą; dėl šios priežasties visos IP investicijų išlaidų sumos vertinamos su PVM.

4.3.6. Finansavimas

Projektą numatoma finansuoti remiantis ES struktūrinės paramos fondais, Lietuvos vyriausybės investicijų programos (VIP) lėšomis bei panaudoti nuosavas VDA KF lėšas. Toliau lentelėje (žr. Lent. 19) pateikiami numatomi Projekto įgyvendinimo alternatyvų finansavimo šaltiniai ir kiekvieno jų indėlis į Projekto biudžetą.

Lent. 19: Projekto investicijų finansavimo šaltiniai įvertinus pritaikytą sankciją, bet nevertinant papildomo finansavimo poreikio

Finansavimo šaltinis	Alternatyva 1, EUR	Alternatyva 2, EUR
ES struktūrinės paramos lėšos	3 253 709,10	3 620 000,00
Lietuvos vyriausybės investicijų programa (VIP)	1 600 000,00	1 600 000,00
Privačios lėšos (VDA KF)	1 184 382,73	6 611 986,25
Iš viso:	6 038 091,83	12 133 927,00

Šaltinis: VDA KF ir rangovų komercinių pasiūlymų duomenys

Šie investavimo šaltiniai nurodo investicijas, kurių faktinis dydis buvo tikslinamas projekto vykdymo eigoje. Į šias išlaidas nėra įtraukiamos reinvesticijos, kurios bus reikalingos eksploatuojant turimą infrastruktūrą.

Alternatyvos 1 atveju VDA savo nuosavų lėšų dalį finansuos iš gautos paskolos, kuri bus dengiama iš nuosavybės teise priklausančių studijų veikloje nenaudojamų žemės sklypų pardavimo ir nuosavų lėšų.

Alternatyvos 2 įgyvendinimo atveju bus ieškoma papildomų asignavimų iš Švietimo ir mokslo ministerijos, nes savarankiškai tokios apmties projekto savo lėšomis VDA įgyvendinti nepajėgi.

Lent. 20: Projekto investicijų finansavimo šaltiniai įvertinus pritaikytą sankciją ir papildomo finansavimo poreikį

Finansavimo šaltinis	Alternatyva 1, EUR	Alternatyva 2, EUR
ES struktūrinės paramos lėšos	3 613 259,10	3 620 000,00
Lietuvos vyriausybės investicijų programa (VIP)	1 600 000,00	1 600 000,00
Privačios lėšos (VDA KF)	1 024 382,73	6 611 986,25
Iš viso:	6 237 641,83	12 133 927,00

Šaltinis: VDA KF ir rangovų komercinių pasiūlymų duomenys

Šie investavimo šaltiniai nurodo investicijas, kurių faktinis dydis buvo tikslinamas projekto vykdymo eigoje. Įgyvendinant projektą, dėl nenumatytų priežasčių pakito 14 lentelėje suplanuotų lėšų poreikis. Pasikeitusio poreikio detalizavimas detaliai aprašomas šio IP 15 lentelėje, nurodant prie kiekvienos biudžetos eilutės identifikuotus lėšų poreikio pasikeitimus.

Į šias išlaidas nėra įtraukiamos reinvesticijos, kurios bus reikalingos eksploatuojant turimą infrastruktūrą. Alternatyvos 1 atveju VDA planuodama prisidėjimą prie Projekto įgyvendinimo nuosavomis lėšomis, buvo numachiusi dalinai pasinaudoti banko paskola. Paskolos sutartis su banku buvo pasirašyta 2017 metais. Pagal paskolos sutarties sąlygas VDA yra įsipareigojusi grąžinti skolintas lėšas dalimis. Per 2019 metus iš viso VDA privalo grąžinti 160.000 Eur, atitinkamai mažėja VDA galimybės prisidėti prie projekto veiklų finansavimo, kuris paaiškėjo dėl nenumatytų aplinkybių, todėl atsižvelgiant į tai, 20 lentelėje numatyta privačių lėšų suma mažinama 2019 metų banko paskolos įmokos dydžiu.

Alternatyvos 2 įgyvendinimo atveju bus ieškoma papildomų asignavimų iš Švietimo ir mokslo ministerijos, nes savarankiškai tokios apmties projekto savo lėšomis VDA įgyvendinti nepajėgi.

4.4. Finansiniai rodikliai

4.4.1. Investicijų finansiniai rodikliai

Investicijų finansinė grynoji dabartinė vertė apskaičiuojama siekiant įvertinti planuojamų investicijų naudą šiandien, t. y., grynoji dabartinė vertė parodo, ar verta investuoti į Projektą.

Atliekant išlaidų ir naudos analizę, vertinti trys pagrindiniai finansiniai rodikliai:

- investicijų finansinė grynoji dabartinė vertė (FGDV (I)), kuri parodo, kokią finansinę naudą padeda gauti Projekto investicijos per ataskaitinį laikotarpį ir kiek ši nauda verta šiandien. Jei investicijų $FGDV < 0$, tai reiškia, kad diskontuoti Projekto grynujų pajamų srautai nepadengia diskontuotų investicijų ir Projektas per ataskaitinį laikotarpį finansiškai neatsiperka, ir atvirkščiai;
- investicijų finansinė vidinė grąžos norma (FVGN (I)), kuriai esant didesnei nei vidutinė rinkos palūkanų norma, Projekto sukuriama finansinė nauda yra didesnė už lėšų Projektui įgyvendinti skolinimosi išlaidas;
- naudos ir išlaidų santykis (FNIS), kuris parodo proporciją tarp Projekto gaunamų pajamų ir veiklos išlaidų. FNIS rodiklio reikšmė lygi 1 reiškia, kad Projektui įgyvendinti reikalingos išlaidos atitinka iš veiklos gaunamas pajamas, o kai rodiklio reikšmė viršija 1, Projekto nauda yra didesnė už jo įgyvendinimo išlaidas, priešingu atveju – mažesnė.

4.4.2. Išvada dėl finansinio gyvybingumo

Projekto alternatyvų įgyvendinimas suplanuotas taip, kad nei vienu infrastruktūros įveiklinimo laikotarpiu Projekto įgyvendinimas ir veikla nesustotų dėl lėšų trūkumo, t. y., per visą Projekto ataskaitinį laikotarpį sukaupstasis grynujų pinigų srautas yra teigiamas. Projekto sukaupstasis grynujų pinigų srautas parodo, kaip Projekto ataskaitiniu laikotarpiu numatomos įplaukos padengia išlaidas atitinkamu laikotarpiu.

Kaupiant pinigų srautus, kiekvienų metų pinigų likučiai perkeliama į kitus metus. Pagal sukauptajį grynujų pinigų srautą sprendžiama, ar įgyvendinant Projektą bus pajėgiama užtikrinti reikalingus pinigų srautus per visą ataskaitinį laikotarpį. Finansinio gyvybingumo vertinimas abiejų Alternatyvų atveju pateikiamas IP Priede Nr. 1 – Finansinėje skaičiuoklėje.

Atlikus finansinę analizę, daroma išvada, jog abi Projekto įgyvendinimo alternatyvos – Alternatyva 1 ir Alternatyva 2 – yra finansiškai gyvybingos.

4.4.3. Kapitalo finansiniai rodikliai

Atliekant tolimesnius finansinės analizės žingsnius, apskaičiuoti šie pagrindiniai rodikliai:

- kapitalo finansinė grynoji dabartinė vertė (FGDV (K)), kuri parodo, kokią finansinę naudą per ataskaitinį laikotarpį sukuria investuotas kapitalas. Investicijų projektą planuojama įgyvendinti viešajame sektoriuje, o Projekto organizaciją sudaro viešojo sektoriaus subjektai, prie Projekto įgyvendinimo prisidedantys biudžeto lėšomis. Jei kapitalo $FGDV < 0$, Projekto organizacijai finansiškai nėra naudinga vykdyti Projektą, nes Projekto sukuriama diskontuoti pinigų srautai nepadengia savininko įnašo, ir atvirkščiai;
- kapitalo finansinė vidinė grąžos norma (FVGN (K)) indikuoja, jog Projektas duos didesnę naudą už kapitalo skolinimosi išlaidas, jeigu kapitalo FVGN didesnė už rinkoje esančią palūkanų normą.

Skaičiuojant kapitalo rodiklius, valstybės, privatūs ir nuosavo privataus kapitalo įnašai yra suprantami kaip valstybės arba Projekto savininko patiriamos Projekto vykdymo sąnaudos, todėl yra įtraukiami su neigiamu ženklu (skirtingai nei skaičiuojant Projekto finansavimo šaltinius ir Projekto gyvybingumą).

4.4.4. Rodiklių palyginimas

Atliktos finansinės alternatyvų palyginimo analizės rezultatai yra pateikiami Lent. .

Lent. 21: Finansiniai Projekto įgyvendinimo alternatyvų rodikliai

Nr.	Rodiklis	Alternatyva 1	Alternatyva 2	Išvados
1.	FGDV (I), EUR	-5 710 589	-7 063 646	Projektas yra finansiškai nenaudingas, nes abiejų alternatyvų atveju FGDV (I) vertės yra neigiamos
2.	FVGN (I), %	-9,83%	Nėra reikšmės	—
3.	FNIS	0,11	0,093	FNIS abiejų Projekto alternatyvų atveju yra <1, vadinasi, Projekto neatneša finansinės naudos
4.	Išvada dėl finansinio gyvybingumo	Finansiškai gyvybinga	Finansiškai gyvybinga	Projekto organizacijos (VDA KF) užtikrinamas veiklos išlaidų padengimas Projekto metu sukurtos infrastruktūros eksploatavimo laikotarpiu lemia A1 finansinį gyvybingumą. A2 įgyvendinimo atveju reikėtų ieškoti papildomų finansavimo šaltinių

Šaltinis: sudaryta autorių

Pagrindinės išvados paprastai daromos remiantis FGDV(I) verte ir visų nurodytų rodiklių deriniu. Šiuo atveju, įgyvendinant Projektą nekuriant veiklos pajamų, abi alternatyvos yra finansiškai nenaudingos, tik A1 yra finansiškai gyvybinga.

Finansinės analizės išvados indikuoja, jog nei viena alternatyva nėra visapusiškai pranašesnė. Dėl šios priežasties tinkamiausios Projekto įgyvendinimo alternatyvos pasirinkimas yra grindžiamas ekonominės analizės rezultatais.

4 skyriaus apibendrinimas

Finansinės analizės metu buvo įvertintos abi Projekto įgyvendinimo alternatyvos.

Lent. 22: Projekto alternatyvų įgyvendinimo vertinimas

Rodiklis	GDV		Realios reikšmės	
	Alternatyva 1	Alternatyva 2	Alternatyva 1	Alternatyva 2
Alternatyvos investicijos, EUR, iš kurių:	6 120 705	7 561 177	6 886 372	12 058 614
Nekilnojamas turtas	0	7 001 140	0	11 203 918
Statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai	5 381 909	0	5 832 706	0
Įranga, įrenginiai ir kitas ilgalaikis turtas	259 402	171 604	291 792	193 031
Projektavimo, techninės priežiūros ir kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos, investicijų projekto rengimo paslaugos	64 745	0	70 168	0
Kitos išlaidos	32 679	50 012	35 416	75 961
Informavimas apie Projektą	289	289	300	300
Reinvesticijos	374 990	338 421	649 030	585 703
Investicijų likutinė vertė, EUR	272 601	0,00	726 710	0,00
Veiklos pajamos, EUR	721 895	677 088	1 236 219	1 159 488
Veiklos ir finansinės išlaidos, EUR	670 530	721 053	1 093 676	1 234 778
Mokesčiai, EUR	-	-	-	-
Finansavimas, EUR	6 146 580	7 648 043	6 744 129	12 182 202
FGDV (I), EUR	-5 710 589	-7 063 646	-	-
FVGN (I), %	-9,83	Nėra reikšmės	-	-
FNIS	0,11	-100	-	-
Išvada dėl finansinio gyvybingumo	Gyvybinga	Gyvybinga	-	-
FGDV (K), EUR	-3 164 074	-7 523 864	-	-
FVGN (K), %	-6,64	Nėra reikšmės	-	-

Šaltinis: sudaryta autorių

Kadangi finansiniai rodikliai yra nepalankūs (FGDV < 0), Projekto vykdytojai abiejų alternatyvų atveju vykdyti Projektą yra finansiškai nenaudinga. Projekto organizacijos užtikrinamas veiklos išlaidų padengimas lemia abiejų Projekto įgyvendinimo alternatyvų finansinį gyvybingumą.

Kadangi abiejų alternatyvų finansiniai rodikliai yra neigiami, tinkamiausios alternatyvos pasirinkimas yra grindžiamas ekonominės analizės rezultatais.

5. Ekonominė analizė

Finansinėje analizėje (žr. skyrių 4) buvo nagrinėjami vidiniai pinigų srautų pasikeitimai Projekto organizacijoje, o socialinėje-ekonominėje analizėje yra nagrinėjami Projekto įgyvendinimo nulemti pokyčiai visuomenėje – poveikis regiono, šalies ir tarptautinei socialinei-ekonominei gerovei.

Naudos komponentai vertinami kiekybiškai arba kokybiškai. Kiekybinis naudos komponentų įvertinimas yra atliekamas nustatant ekonominę grynąją dabartinę vertę ir jos vidinę grąžos normą. Socialinė-ekonominė nauda yra apskaičiuojama koreguojant finansinius Projekto grynuosius pinigų srautus.

Toliau aprašomoje ekonominėje Projekto įgyvendinimo alternatyvų analizėje lyginami abiejų – Alternatyvos 1 ir Alternatyvos 2 – rezultatai, siekiant nustatyti tinkamiausią ir visuomenei naudingiausią Projekto įgyvendinimo būdą.

5.1. Rinkos kainų pavertimas į ekonomines

Finansinės analizės metu įvertintus pinigų srautus gali paveikti netobula konkurencinė, mokestinė aplinka ir kiti veiksniai, dėl kurių pasireiškimo finansinėje analizėje įvertinti pinigų srautai neatspindėtų tikrosios pinigų vertės. IP rengimo metodikoje nurodoma, jog socialinėje-ekonominėje analizėje turi būti naudojami ne finansiniai, o ekonominiai pinigų srautai, todėl šiame skyriuje finansinės analizės pinigų srautai konvertuojami, perskaičiuojant rinkos kainas į ekonomines vertes. Finansinėje analizėje įvertinti pinigų srautai perskaičiuojami eliminuojant mokesčius, subsidijas, kitas pridėtines išlaidas, kurios valstybės biudžeto mastu yra teigiami pinigų srautai arba biudžeto pajamos.

Atliekant socialinį-ekonominį alternatyvų vertinimą, pasitelkiami finansinės analizės duomenys, kurie buvo prieš tai naudojami apskaičiuojant FGDV ir FVGN. Konvertavimui apskaičiuojami įplaukų ir išlaidų eilučių konversijos koeficientai iš 2016 m. rinkos kainų konvertavimo suvestinės¹⁹.

Šiame etape, taikant ekonominės-socialinės naudos vertinimo metodiką, pereinama nuo rinkos prie buhalterinių kainų.

5.2. Socialinė diskonto norma

Socialiniams-ekonominiams rodikliams apskaičiuoti naudota socialinė diskonto norma. Ši norma atskleidžia visuomenės požiūrį į ateities naudą ir išlaidas, parodo visuomenės pasiryžimą atidėti vartojimą šiandien dėl vartojimo ateityje.

Didelė diskonto norma reiškia, kad visuomenė teikia pirmenybę dabarties vartojimui ir trumpalaikėms investicijoms, maža socialinė diskonto norma – pirmenybę teikiama ilgalaikėms investicijoms.

Ekonominėje analizėje taikyta tokio tipo projektų įgyvendinimui rekomenduojama 5 % socialinė diskonto norma (remiantis Metodikos ir modelio, skirto įvertinti investicijų, finansuojamų Europos Sąjungos Struktūrinių Fondų ir Lietuvos Nacionalinio Biudžeto lėšomis, socialinį – ekonominį poveikį galutine ataskaita, 126 psl.).

5.3. Išorinio poveikio įvertinimas

Išorinis poveikis Projekto įgyvendinimui yra nustatomas vertinant Projekto sukuriamus rezultatus (socialinę-ekonominę naudą ir žalą), atsižvelgiant į visas socialines-ekonomines Projekto įtakos aplinkybes, kurios turi tiesioginį poveikį Projekto tikslinėms grupėms ir kitoms išorinės aplinkos grupėms.

¹⁹ Informacijos šaltinis: VŠĮ CPVA

Ivertinus Projekto sukuriamos socialinės-ekonominės naudos ir žalos komponentus kokybiniu požiūriu, nustatomas jų tinkamumas šio Projekto įgyvendinimui. Šiuo atveju taikytini ekonominės-socialinės naudos / žalos komponentai yra priskiriami švietimo ir mokslo sektoriui.

5.3.1. Poveikio komponentai

Atnaujinus VDA KF reikalingą infrastruktūrą, sukuriamą reikšminga socialinė-ekonominė nauda, apibūdinama šiais Projekto poveikio elementais:

- pagerintų įgūdžių dėka pasiektas DU padidėjimas;
- žinių kūrimo vertė (mokslinių publikacijų rengimo nauda);
- žinių kūrimo vertė (mokslinių publikacijų citavimo nauda);
- Pasiryžimas sumokėti už padidėjusį neformaliojo švietimo paslaugų prieinamumą.

5.3.2. Poveikio mastas

Šiame IP skyriuje detalizuojami ekonominės Projekto naudos apskaičiavimo principai ir pagrindinės taikytos prielaidos.

Švietimo ir mokslo srities projektų atveju, socialinė-ekonominė nauda tikslinėms projektų grupėms, remiantis VŠĮ CPVA 2014 m. parengta „Konversijos koeficientų, socialinės-ekonominės naudos (žalos) įverčių apskaičiavimo metodika“, yra vertinama įvairiais projektų poveikio elementais. Šio Projekto atveju, apskaičiuotas socialinės-ekonominės naudos mastas yra detalizuojamas kiekvieno poveikio komponento atžvilgiu. Detalus skaičiavimas pateikiamas IP Priede Nr. 1 – Finansinėje skaičiuoklėje.

5.3.2.1. Pagerintų įgūdžių dėka pasiektas darbo užmokesčio padidėjimas

Švietimas ir profesinis mokymas prisideda prie visuomenei prieinamo žmogiškojo kapitalo padidėjimo, kuris daro endogeninį poveikį ekonominiam augimui. Siekiant nustatyti žmogiškojo kapitalo formavimo ribinį poveikį, paprastai remiamasi išsilavinimą įgijusių asmenų pajamų padidėjimu, atspindinčiu įgytus naujus įgūdžius. Šis vertinimo būdas yra siūlomas ir EK 2008 m. gairėse. Tiek nacionaliniu, tiek Europos mastu žmogiškojo kapitalo plėtra laikoma labai svarbia siekiant palaikyti ekonominį augimą ir konkurencingumą.

Lent. 20: Socialinio-ekonominio Projekto poveikio masto apskaičiavimas. Poveikio komponentas: pagerintų įgūdžių dėka pasiektas darbo užmokesčio padidėjimas

Poveikio komponentas/prielaida	A.1.	A.2.	Dėmuo formulėje
VDA KF bakalauro studijų absolventų skaičius projekto pradžioje (2015 m.), vnt. ²⁰	59	59	A
VDA KF magistro studijų absolventų skaičius projekto pradžioje (2015 m.), vnt. ²¹	19	19	B
Numatomas bakalauro studijų studentų skaičiaus padidėjimas per metus, vnt. ²⁰	1,74	1,74	C
Numatomas magistro studijų studentų skaičiaus padidėjimas per metus, vnt. ²⁰	0,56	0,56	D

²⁰ Informacijos šaltinis: Autorių prognozė, remiantis pastarųjų 5 m. tendencija

²¹ Informacijos šaltinis: Autorių prognozė, remiantis pastarųjų 5 m. tendencija

Poveikio komponentas/prielaida	A.1.	A.2.	Dėmuo formulėje
Metų, praėjusių nuo projekto pradžios, skaičius	-	-	E
Pagerintų įgūdžių dėka pasiekto darbo užmokesčio padidėjimo įverčių reikšmės, Eur ²²	-	-	F
Konversijos koeficientas bakalauro studijoms	0,4	0,4	G
Konversijos koeficientas magistro studijoms	0,15	0,15	H
Socialinė-ekonominė nauda (pagerintų įgūdžių dėka pasiektas darbo užmokesčio padidėjimas) tikslinėms Projekto grupėms kiekvieniems metams apskaičiuojama pagal formulę:			
<ul style="list-style-type: none"> $(A - C \times E) \times F \times G + (B - D \times E) \times F \times H$ 			

Šaltinis: sudaryta autorių

Dėl pagerintų įgūdžių dėka pasiekto darbo užmokesčio padidėjimo nauda skaičiuojama remiantis šia veiksmų seka:

- Šiuo metu studentams, studijuojantiems V. Sladkevičiaus g. esančiame korpuse, nėra užtikrinamos higienos standartus atitinkančios studijų sąlygos – pastate yra įsiveisęs pelėsis, dabartinė šildymo sistema neužtikrina pakankamo pastato apšildymo, todėl šaltuoju sezonu patalpos yra netinkamos studijų veiklai. Šiame pastate studijuojantiems bakalauro (25) ir magistro (13) taikomosios keramikos ir dailės studijų programų studentams iš esmės būtų užtikrintos higienos reikalavimus atitinkančios studijos įgyvendinus projektą.
- Atsižvelgiant į dabartinę studentų skaičiaus dinamiką, daroma prielaida, jog, nevykdant projekto studentų skaičius kasmet sumažėtų 2 studentais. Dėl projekto rezultatų, tikimasi išlaikyti stabilų studentų skaičių (59 bakalauro studijų ir 19 magistro studijų studentų) per visą projekto ataskaitinį laikotarpį (2017–2041 m.) – tai reiškia, kad kiekvienais metais, dėl projekto rezultatų, universitete studijuos 1,74 bakalauro studijų ir 0,56 magistro studijų studentais daugiau. Stabilų studentų skaičių tikimasi išlaikyti atsisakant nekonkurencingų programų ir pasiūlant naujas paklausias studijų programas – juvelyrikos ir mažosios plastikos, iliustracijos, mados dizaino (plačiau skyriuje 1.1.6).
- Laikantis aukščiau aprašytos prielaidos, norint apskaičiuoti konkrečių metų soc. – ekonominę naudą, suskaičiuojamas bakalauro studijų studentų skaičiaus pokytis dėl projekto veiklos ($A - C \times E$), kuris yra dauginamas iš pasiekto darbo užmokesčio padidėjimo F ir dauginamas iš konversijos koeficiento bakalauro studijoms G. Prie gautos sumos, pridedamos analogiškai suskaičiuojama soc. ekonominė nauda magistro studijų absolventams – suskaičiuojamas magistro studijų studentų skaičiaus pokytis dėl projekto veiklos ($B - D \times E$), kuris yra dauginamas iš pasiekto darbo užmokesčio padidėjimo F ir dauginamas iš konversijos koeficiento magistro studijoms H.
- Norint suskaičiuoti visą projekto ataskaitinio laikotarpio metu sukurtą soc. – ekonominę naudą, reikia sudėti 2020–2041 m. sukuriamas soc. – ekonomines naudas.

Remiantis pateiktomis Projekto prielaidomis, prognozuojama socialinė-ekonominė nauda (dėl darbo užmokesčio padidėjimo) tikslinėms Projekto grupėms (EGDV) viso Projekto ataskaitinio laikotarpio metu, A1 atveju yra 1 764 346 EUR; A2 atveju – 1 825 020 EUR. A2 atveju rodiklio vertė yra didesnė, nes planuojama, kad veiklos būtų pradėtos vykdyti anksčiau.

5.3.2.2. Žinių kurimo vertė (mokslinių publikacijų rengimo nauda)

²² Informacijos šaltinis: „Konversijos koeficientų bei socialinės-ekonominės naudos (žalos) komponentų įverčių reikšmės“, VŠĮ CPVA, 2016 m.

Tyrimų infrastruktūros pagrindinė tiesioginė nauda yra naujų žinių kūrimas. Žinios yra nemateriali gėrybė, turinti vertę nepriklausomai nuo jos faktinio panaudojimo ir komercinio pritaikymo. Nematerialių gėrybių, tokių kaip žinios, vertei nustatyti siūlomas metodas grindžiamas žinių fizinių produktų ekonominės vertės nustatymu, t. y. mokslo periodiniuose leidiniuose ir tyrimų monografijose publikuotų mokslinių publikacijų, taip pat Lietuvos tyrėjų publikacijų citavimo atveju, ekonominės vertės nustatymu.

Publikacijų vertė yra pripažįstama ir Lietuvos strateginiuose dokumentuose: mokslinių publikacijų dalies tarp dažniausiai cituojamų mokslinių publikacijų padidėjimas yra nustatytas kaip vienas iš 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos vertinimo kriterijų.

Lent. 21: Socialinio-ekonominio Projekto poveikio masto apskaičiavimas. Poveikio komponentas: žinių kūrimo vertė (mokslinių publikacijų rengimo nauda)

Poveikio komponentas/prielaida	A.1.	A.2.	Dėmuo formulėje
Tyrėjų skaičius projekto pradžioje	3	3	
Numatomas tyrėjų skaičiaus pokytis per metus (vnt.) ²³	0,2	0,2	A
Publikacijų skaičius per metus ²⁴	13	13	B-
Publikacijų skaičiaus prieaugis per metus ²⁵	4,33	4,33	C
Žinių kūrimo vertės (mokslinių publikacijų rengimo naudos) įvertis, Eur ²⁶	-	-	D
Socialinė-ekonominė nauda (žinių kūrimo vertė (mokslinių publikacijų rengimo nauda)) tikslinėms Projekto grupėms kiekvienais apskaičiuojama pagal formulę:			
<ul style="list-style-type: none"> $A \times C \times D$ 			

Šaltinis: sudaryta autorių

Tyrėjas – magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygstantį aukštąjį išsilavinimą turintis darbuotojas, atliekantis mokslinius tyrimus ir /ar eksperimentinės plėtros darbus. Akademijoje šiuos reikalavimus veiklos turiniu atitinka doktorantai, mokslo darbuotojai, humanitarinių, socialinių mokslų dėstytojai, turintys daktaro laipsnį, nes trečdalis jų darbo krūvio skiriama tiriamajai, eksperimentinei veiklai.

Žinių kūrimo vertė (mokslinių publikacijų rengimo nauda) skaičiuojama remiantis šia seka:

- Tyrėjų skaičiaus pokytis per metus (A) dauginamas iš vidutinio vieno VDA KF tyrėjo parengiamų publikacijų skaičiaus per metus (B). Gautas skaičius dauginamas iš žinių kūrimo vertės (mokslinių publikacijų rengimo naudos) įverčio reikšmės (C).
- Norint suskaičiuoti visą projekto ataskaitinio laikotarpio metu sukurtą soc. – ekonominę naudą, reikia sudėti 2020–2041 m. sukuriama soc. – ekonomines naudas.

²³ Tyrėjų skaičius universitete tiesiogiai priklauso nuo magistro studijas baigiančių studentų skaičiaus. Remiantis dabartine tendencija (žr. IP Priedas 4, „0 alternatyva“), tyrėjų skaičius neįgyvendinant projekto stabiliai mažės iki 2031 m., o paskesniais metais tyrėjų VDA KF neliks.

²⁴ Pagal metodikos ir modelio, skirto investicijų, finansuojamų Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir Lietuvos Nacionalinio Biudžeto lėšomis, socialinio - ekonominio poveikio, sukūrimo galutinę ataskaitą.

²⁵ Remiantis VDA metinėmis ataskaitomis, VDA KF 2015-2017 m. vidutiniškai dirbo trys tyrėjai, kurie per tą patį laikotarpį publikavo 13 mokslinių publikacijų. VDA KF praktika rodo, kad vienas VDA KF tyrėjas vidutiniškai per metus publikuoja 4,33 publikacijos (13 publikacijų / 3 tyrėjai)..

²⁶ „Konversijos koeficientų bei socialinės-ekonominės naudos (žalos) komponentų įverčių reikšmės“, VŠĮ CPVA, 2016 m.

Remiantis pateiktomis Projekto prielaidomis, prognozuojama socialinė-ekonominė nauda tikslinėms Projekto grupėms (EGDV) viso Projekto ataskaitinio laikotarpio metu, A1 atveju yra 1 552 025 Eur, A2 atveju – 1 566 300 EUR.

5.3.2.3. Žinių kūrimo vertė (mokslinių publikacijų citavimo nauda)

Lent. 22: Socialinio-ekonominio Projekto poveikio masto apskaičiavimas. Poveikio komponentas: žinių kūrimo vertė (mokslinių publikacijų citavimo nauda)

Poveikio komponentas/prielaida	A.1.	A.2.	Dėmuo formulėje
Vidutinis vienos publikacijos citavimų skaičius per metus socialiniams ir kitiems mokslams ²⁷	4,67	4,67	-
Mokslinių publikacijų citavimų skaičius per metus VDA KF	20,24*	20,24*	A
Numatomas tyrėjų skaičiaus pokytis per metus (vnt.) ²⁸	0,2	0,2	B
Žinių kūrimo vertės (mokslinių publikacijų citavimo naudos) įverčių reikšmės, Eur ²⁹	250	250	C
Socialinė-ekonominė nauda (žinių kūrimo vertė (mokslinių publikacijų citavimo nauda)) tikslinėms Projekto grupėms apskaičiuojama pagal formulę:			
<ul style="list-style-type: none"> $A \times B \times C$ 			

* Mokslinių publikacijų citavimų skaičiaus prieaugis per metus tiesiogiai priklauso nuo mokslinių publikacijų skaičiaus augimo ir yra apskaičiuojamas pagal Lent. 21 prognozuojamą publikacijų skaičių per metus 4,33, kuris yra dauginamas iš vidutinio vienos publikacijos citavimų skaičiaus per metus (4,67).

Šaltinis: sudaryta autorių

Žinių kūrimo vertės padidėjimo (mokslinių publikacijų citavimo) nauda skaičiuojama remiantis šia veiksmų seka:

- Mokslinių publikacijų citavimų skaičius (A) dauginamas iš numatomo tyrėjų skaičiaus pokyčio per metus (B) ir žinių kūrimo vertės (mokslinių publikacijų rengimo naudos) įverčio reikšmės (C).

Remiantis pateiktomis Projekto prielaidomis, prognozuojama socialinė-ekonominė nauda tikslinėms Projekto grupėms (EGDV) viso Projekto ataskaitinio laikotarpio metu, A1 atveju yra 188 693 Eur, A2 atveju – 191 637 EUR.

5.3.2.4. Pasiryžimas sumokėti už padidėjusį neformaliojo švietimo paslaugų prieinamumą

Remiantis LR Studijų įstatymu, **pripažintais menininkais** laikomi kūrėjai arba meno kūrinių atlikėjai, kurių kūrybinę veiklą apibūdina menui ir kultūrai ypač reikšmingi kūriniai, įgyvendinti Lietuvoje arba (ir)

²⁷ Pagal metodikos ir modelio, skirto investicijų, finansuojamų Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir Lietuvos Nacionalinio Biudžeto lėšomis, socialinio - ekonominio poveikio, sukūrimo galutinę ataskaitą (psl. 132, lentelė Nr. 38).

²⁸ Tyrėjų skaičius universitete tiesiogiai priklauso nuo magistro studijas baigiančių studentų skaičiaus. Remiantis dabartine tendencija (žr. IP Priedas 4, „0 alternatyva“), tyrėjų skaičius neįgyvendinant projekto stabiliai mažės iki 2031 m., o paskesniais metais tyrėjų VDA KF neliks.

²⁹ Informacijos šaltinis: „Konversijos koeficientų bei socialinės-ekonominės naudos (žalos) komponentų įverčių reikšmės“, VŠĮ CPVA, 2016 m.

užsienyje, pelnę platų visuomenės ir meno specialistų pripažinimą, įvertinti prestižinėmis tarptautinėmis arba nacionalinėmis premijomis bei kitokiais aukštais apdovanojimais, arba (ir) kuris yra išugdęs pasižymėjusių menininkų ir atitinka aukštosios mokyklos, kurioje jis siekia eiti arba eina pareigas, nustatytus reikalavimus. Pagal VDA minimalių kvalifikacinių dėstytojų–menininkų pareigybių reikalavimus pripažintais menininkais laikomi akademijos dėstytojai, užimantys pedagogines docento ar profesoriaus pareigas. Pripažintais menininkais, atitinkančiais profesoriams keliamiems reikalavimams, laikomi:

- dailininkai, architektai, dizaineriai, fotografijos ir medijų menininkai, meno kuratoriai, kurių kūryba yra įvertinta Lietuvos valstybinėmis arba jas atitinkančiomis kitų šalių ar tarptautinėmis premijomis;
- dailininkai bei fotografijos ir medijų menininkai, kurių kūriniai buvo/yra eksponuojami prestižinėse parodose arba įgyvendinti viešosiose erdvėse Lietuvoje ar užsienyje ir yra reikšmingi atitinkamos dailės šakos raidai;
- architektai, sukūrę svarbių urbanistinių, architektūrinių, kraštovaizdžio, interjero projektų arba kurių projektai reikšmingi architektūros raidai ir/arba yra premijuoti Lietuvoje ar užsienyje;
- dizaineriai, kurių darbai buvo/yra eksponuojami prestižinėse parodose arba įgyvendinti viešosiose erdvėse Lietuvoje ar užsienyje ir yra reikšmingi dizaino raidai;
- meno kuratoriai, kurių kuruoti projektai dalyvavo prestižinėse parodose arba yra įgyvendinti viešosiose erdvėse Lietuvoje ar užsienyje ir yra reikšmingi dailės raidai;

Pripažintais menininkais, atitinkančiais docentams keliamus reikalavimus, laikomi:

- dailininkai bei fotografijos ir medijų menininkai, kurių kūriniai yra reikšmingi atitinkamos dailės šakos raidai, eksponuojami prestižinėse Lietuvos ar užsienio parodose;
- architektai, sukūrę reikšmingų pastatų, interjero bei kraštovaizdžio projektų arba kurių projektai yra premijuoti konkursuose Lietuvoje ar užsienyje;
- dizaineriai, kurių darbai nuolat eksponuojami prestižinėse Lietuvos ar užsienio parodose ir yra reikšmingi dizaino raidai;
- meno kuratoriai, kurių projektai dalyvavo prestižinėse parodose arba yra įgyvendinti viešosiose erdvėse Lietuvoje ar užsienyje ir yra reikšmingi atitinkamos dailės šakos raidai;

Pripažinto menininko statuso gavimas yra laikui imlus procesas, todėl tikslaus skaičiaus, kiek menininkų, paibaigę VDA KF, bus laikomi pripažintais Projekto ataskaitinio laikotarpio metu nėra galimybės suprognuoti tiksliai, tačiau, remiantis istoriniais duomenimis, per dešimtmetį VDA KF baigia apie 20 pripažintų menininkų (Priedas Nr. 9)

Menininkų veiklos nauda pasireiškia per jų kuriamus produktus ne darbo su studentais metu. Remiantis Metodika³⁰ laikoma, kad kaip ir mokslininkai–tyrėjai, VDA pripažinti menininkai dalį laiko skiria ne tesioginei dėstyimo veiklai, kuria paveikslus, skulptūras, skaito viešai prieinamus seminarus aktualiomis temomis, kviečia į nemokamas amatų dirbtuves. Šių menininkų sukuriamą socialinę-ekonominę naudą šiame IP skaičiuojama pagal jų kūrinius (plačiau prasme) vartojančių žmonių ne darbo laiką.

Yra pripažinta, kad asmenys įgyja žinias, įgūdžius ir kompetenciją ne tik mokykloje, universitete ar kitoje mokymo įstaigoje, bet ir už formalios švietimo sistemos ribų. Neformalus švietimas daugiausia apima neprivalomus darbinių žinių perdavimo ar raštingumo kursus, kultūros ar sporto veiklų organizavimą, kitų paslaugų, skirtų skatinti asmens tobulėjimą, įsidarbinimą ar piliečių dalyvavimą visuomenės gyvenime, teikimą. Tradicinėje SNA tokių veiklų socialinė-ekonominė vertė yra atspindima dalyvių pasiryžimu sumokėti už neformalųjį švietimą.

Komponentu „Pasiryžimas sumokėti už padidėjusį neformaliojo švietimo paslaugų prieinamumą“ vertinama nauda asmenims, kurie savo laisvalaikį išmaino į konkretų užsiėmimą, kuris suteikia naudingų patirčių, ši veikla yra ne mažiau verta nei skiriamas šiai veiklai atlikti ne darbo laikas ir kitos su tuo susijusios

³⁰ Psl. 129

išlaidos, todėl šis rodiklis yra tinkamiausias menininkų sukuriamai ekonominei naudai įvertinti šio projekto kontekste.

Remiantis LR Kultūros ministerijos užsakytų tyrimu³¹, kultūros poreikis ir vartojimas Lietuvoje didėja – bent 25 proc. Lietuvos gyventojų per pastaruosius metus buvo apsilankę parodoje, šis rodiklis pakilo 4 p.p nuo 2013 m. VDA KF pripažintai menininkai kuria neformalaus švietimo produktus kultūros srityje, kuriuos skirstome į dalyvavimą kuriant TV ir radijo laidų turinį, kuriant straipsnius aktualiomis temomis plačiai visuomenei skirtuose leidiniuose ar portaluose, rengiant seminarus, skaitant paskaitas visuomenei aktualiomis kultūros ir meno temomis, rengiant amatų dirbtuves. 2014-2017 m. VDA KF darbuotojai vidutiniškai per metus prisidėjo prie 6,25 radijo ar TV laidų, skaitė viešų paskaitų, organizavo edukacinių užsiėmimų, seminarų – 12,5 per metus, prisidėjo prie straipsnių rašymo nemokslinėje literatūroje – 18,25 per metus. Laikoma, kad šių neformalaus švietimo produktų kiekis tiesiogiai priklauso nuo VDA KF dėstytojų skaičiaus kitimo, todėl mažėjaant dėstytojams, mažėja ir sukuriamas neformalaus švietimo produktas, atitinkamai 0,23, 0,45 ir 0,66 per metus. Detalus neformalaus švietimo turinio kūrimo sąrašas pridedama Priede Nr. 3.

Remiantis Kantar TNS žiniasklaidos sklaidos tyrimais³², vidutinė mažai populiarių TV ir radijo laidų sklaida tarp 12-75 m. Lietuvos gyventojų 2014-2017 m. buvo 3 proc., straipsnių specializuotuose leidiniuose – 2 proc.³³ Nustatant VDA KF menininkų prisidėjimą prie neformalaus švietimo turinio kūrimo laikoma, kad jie prie TV ir radijo laidos ar straipsnio kūrimo prisideda ne daugiau nei 10 proc. nuo viso turinio sukūrimo. Tokiu būdu suskaičiuojamos unikalaus sukurto turinio valandos pasiekiamai auditorijai kiekvienai pozicijai. Atsižvelgiant į vidutinį paskaitoms ir edukaciniams užsiėmimams naudojamą patalpų dydį, laikoma, kad viename unikaliame³⁴ užsiėmime ar paskaitoje apsilanko vidutiniškai 25 lankytojai, kurie jame praleidžia ne mažiau nei vieną valandą. Toliau pateikiami socialinės ekonominės naudos skaičiavimai.

Lentelė 26: Socialinio-ekonominio Projekto poveikio masto apskaičiavimas. Poveikio komponentas: Pasiryžimas sumokėti už padidėjusį neformaliojo švietimo paslaugų prieinamumą (laiko vertė ne darbo reikalais vykstantiems keleiviams)

Poveikio komponentas/prielaida	A.1.	A.2.	Dėmuo formulėje
Vidutinis TV ir radijo laidų skaičius per metus (2014-2017 m.)	6,25	6,25	A
Vidutinis TV ir radijo laidų skaičiaus mažėjimas per metus	0,23	0,23	B
Vidutinis viešų paskaitų, seminarų ir edukacinių užsiėmimų skaičius per metus (2014-2017 m.)	12,50	12,50	C
Vidutinis viešų paskaitų, seminarų ir edukacinių užsiėmimų skaičiaus mažėjimas per metus	0,45	0,45	D
Vidutinis straipsnių nemokslinėje spaudoje skaičius per metus (2014-2017 m.)	18,25	18,25	E

³¹ http://www.kulturostyrimai.lt/wp-content/uploads/2017/08/Gyventojai-kulturoje_2017-06-16-pristatymas.pdf

³² <http://www.tns.lt/lt/top/paslaugos/ziniasklaidos-auditoriju-tyrimai/>

³³ Kai kurie VDA KF darbuotojų straipsniai buvo publikuoti skaitomiausiuose dienraščiuose, tačiau skaičiavimo paprastumo dėlei laikoma, kad visos publikacijos yra specializuotuose leidiniuose

³⁴ Kai kurie užsiėmimai vedami ar paskaitos skaitomos kelias dienas, keliuose renginiuose, tačiau skaičiavimuose tokie užsiėmimai bus įvertinami tik vieną kartą.

Poveikio komponentas/prielaida	A.1.	A.2.	Dėmuo formulėje
Vidutinis straipsnių nemokslinėje spaudoje skaičiaus mažėjimas per metus	0,66	0,66	F
Vidutinis unikalių tiesiogiai sukurto turinio valandų skaičius pasiekiamai auditorijai (TV, radijo laidos) vienai laidai	6526	6526	G
Vidutinis pasiekiamos auditorijos skaičius vienam seminarui, paskaitai, edukaciniam užsiėmimui	25	25	H
Vidutinis unikalių tiesiogiai sukurto turinio valandų skaičius pasiekiamai auditorijai (straipsniai nemokslinėje spaudoje)	2175	2175	I
Pasiryžimas sumokėti už padidėjusį neformaliojo švietimo paslaugų prieinamumą įverčių reikšmės, Eur ³⁵	-	-	J
Socialinė-ekonominė nauda (asiryžimas sumokėti už padidėjusį neformaliojo švietimo paslaugų prieinamumą) tikslinėms Projekto grupėms apskaičiuojama pagal formulę:			
• $((A-B)*G+(C-D)*H+(E-F)*I)*J$			

Šaltinis: sudaryta autorių

5.4. Remiantis pateiktomis Projekto prielaidomis, prognozuojama socialinė-ekonominė nauda tikslinėms Projekto grupėms (EGDV) viso Projekto ataskaitinio laikotarpio metu, abiejų alternatyvų atveju yra 2 637 819 Eur. Ekonominiai rodikliai

Šiame skyriuje apibūdinami ekonominėje Projekto rezultatų analizėje naudojami ekonominiai rodikliai: EGDV, EVGN ir ENIS.

5.4.1. EGDV rodiklis

Ekonominė grynoji dabartinė vertė (EGDV) – apskaičiuojama finansinės analizės duomenis įvertinus ekonomine verte ir papildomai įvertinus Projekto sukuriamą socialinę-ekonominę naudą bei Projekto nulemtą žalą. Rodiklis skirtas pagrįsti būsimai Projekto naudai tikslinėms grupėms, išreiškiant ją dabartine pinigų verte. Socialiniu-ekonominiu požiūriu pagrįstas Projektas yra tas, kurio EGDV yra teigiama. EGDV parodo, kokia socialinė-ekonominė nauda Projektu bus sukurta išorinėje Projekto aplinkoje. Jei $EGDV < 0$, Projekto sukuriamą diskontuotą naudą nepadengia diskontuotų sąnaudų, todėl toks Projektas neturėtų būti įgyvendinamas. Esant $EGDV > 0$, Projektu kuriama pridėtinė vertė visuomenei ir jo įgyvendinimo galimybės turi būti nagrinėjamos ir lyginamos su Projekto įgyvendinimo išlaidomis.

5.4.2. EVGN rodiklis

³⁵ Informacijos šaltinis: „Konversijos koeficientų bei socialinės-ekonominės naudos (žalos) komponentų įverčių reikšmės“, VŠĮ CPVA, 2016 m.

Ekonominė vidinė grąžos norma (EVGN) – tai diskonto norma, kuriai esant ekonominė grynoji dabartinė vertė EGDV lygi nuliui. Kadangi skaičiuojant EGDV grynųjų pajamų srautai taip pat diskontuojami, apskaičiuotoji EVGN lyginama su socialine diskonto norma, pritaikyta EGDV apskaičiuoti. Žymią socialinę ekonominę naudą duodančio Projekto EVGN paprastai yra didesnė nei pritaikyta diskonto norma.

5.4.3. ENIS rodiklis

Naudos ir sąnaudų santykis (ENIS) – svarbiausiasis socialinės ekonominės analizės rodiklis, atskleidžiantis, kiek kartų Projekto sukuriamą naudą viršija jam įgyvendinti reikalingas sąnaudas. Šis rodiklis yra apskaičiuojamas dalijant suminės ekonominės naudos grynąją dabartinę vertę iš suminės ekonominių sąnaudų grynosios dabartinės vertės. Viešųjų investicijų Projektų naudos ir sąnaudų santykis visais atvejais privalo būti didesnis už 1.

Ekonominių rodiklių skaičiavimai ir jų reikšmės pateikiamos šio IP Priede Nr. 1 – Finansinėje skaičiuoklėje ir tolimesniame skyriuje.

5.5. Optimalios alternatyvos pasirinkimas

Kadangi dažniausiai viešieji IP nėra finansiškai atsiperkantys (žr. skyrių 4) ir jie yra naudingi tik socialiniu-ekonominiu aspektu, ekonominės analizės rodikliai tampa pagrindiniais projektų įgyvendinimo alternatyvų palyginimo kriterijais. Lyginant alternatyvas pagal ekonominius rodiklius, pirmiausia atsižvelgiama į alternatyvos naudos ir sąnaudų santykį, tuomet į EGDV ir galiausiai – į EVGN.

Projekto alternatyva pasirenkama remiantis nuostata, jog Projekto organizacija turi būti pajėgi įgyvendinti pasirinktą Projekto įgyvendinimo alternatyvą; alternatyva turi būti finansiškai gyvybinga ir sukurti didžiausią socialinę-ekonominę naudą, viršijančią sąnaudas.

Šiuo atveju, vertinamos dvi alternatyvos (Alternatyva 1: VDA KF patalpų, įrenginių atnaujinimas ir Alternatyva 2: Studijų patalpų pakeitimas į sklandžiam studijų procesui tinkamas patalpas (Kaune), jas nuomojant ir atnaujinant įrangą). Įvertinus jų finansinius rodiklius (žr. skyrių 4.4.4) ir socialinius-ekonominius rodiklius, lentelėje (žr. Lent. 23), toliau pateikiamos galutinės išvados dėl optimalios Projekto įgyvendinimo alternatyvos.

Detalus alternatyvų vertinimas ekonominių rodiklių atžvilgiu yra pateiktas IP Priede Nr. 1 – Finansinėje skaičiuoklėje.

Lent. 23: Projekto įgyvendinimo alternatyvų ekonominiai rodikliai

Nr.	Rodiklis	Alternatyva 1	Alternatyva 2	Išvados
1.	EGDV, EUR	1 457 246	559 079	Diskontuotas grynasis pinigų srautas per visą Projekto įgyvendinimo laikotarpį abiejų alternatyvų atveju yra didesnis už 0, bet pirmosios alternatyvos diskontuotas grynasis pinigų srautas yra didesnis. Tai reiškia, kad pagal šį rodiklį, Alternatyvą 1 įgyvendinti yra naudingiau.
2.	EVGN, %	7,06%	6,55%	Vertinant EVGN, prasminga įgyvendinti tik tą alternatyvą, kurios EVGN viršija diskonto normą. Didelė rodiklio reikšmė parodo, socialinė-ekonominė Projekto nauda generuoja didesnę grąžą, nei „kainuoja“ investicijoms reikalingos lėšos. Pagal šį rodiklį įgyvendinti naudinga abi alternatyvas
3.	ENIS	1,288	0,919	Projekto sukuriamą socialinę-ekonominę naudą Alternatyvos 1 atveju yra 1,288, o Alternatyvos 2 – 0,919. Rodiklis indikuoja, kiek kartų yra kompensuojamos alternatyvai įgyvendinti reikalingos išlaidos. Alternatyvos 1 ENIS didesnis

Nr.	Rodiklis	Alternatyva 1	Alternatyva 2	Išvados
				– tai reiškia, jog šios alternatyvos įgyvendinimas yra prioritetizuojamas, lyginant su Alternatyva 2.

Šaltinis: sudaryta autorių

Įvertinus abiejų alternatyvų socialinės-ekonominės naudos rezultatus – ekonominius rodiklius, matyti, kad Alternatyvos 1 atveju sukuriamą didesnę socialinę-ekonominę naudą.

Rekomenduojama Projektą įgyvendinti remiantis Alternatyva 1: VDA KF patalpų, įrenginių atnaujinimas.

5 skyriaus apibendrinimas

Atliekant ekonominę analizę, buvo įvertintos abi Projekto įgyvendinimo alternatyvos. Socialinio-ekonominio poveikio elementais buvo pasirinkti švietimo ir mokslo bei sveikatos apsaugos sektorių poveikio elementai.

Apibendrinti ekonominės analizės rezultatai pateikiami toliau esančioje lentelėje (žr. Lent. 24).

Lent. 24: Projekto įgyvendinimo alternatyvų ekonominiai rodikliai

Nr.	Rodiklis	Alternatyva 1	Alternatyva 2
1.	EGDV, EUR	1 457 246	559 079
2.	EVGN, %	7,06%	6,55%
3.	ENIS	1,288	0,919

Šaltinis: sudaryta autorių

Ekonominės analizės išvados rodo, jog ekonominiu-socialiniu požiūriu Projekto vykdymas yra tikslingiausias pasirinkus įgyvendinti Alternatyvą 1: VDA KF patalpų ir įrenginių atnaujinimas.

6. Jautrumas ir rizikos

Šio IP skyriaus tikslas – įvertinti pagrindinių Projektą apibūdinančių parametru prognozes, galimus projekcijų netikslumus ir sėkmingo veiklų įgyvendinimo rizikas. Toliau atliekamos jautrumo (žr. skyrių 6.1) ir scenarijų (žr. skyrių 6.2) analizės, nustatomos kintamųjų tikimybės (žr. skyrių 6.3), įvertinamos Projekto rizikos (žr. skyrių 6.4), jų priimtinumas (žr. skyrių 6.5) bei valdymo veiksniai (žr. skyrių 6.6).

6.1. Jautrumo analizė

Jautrumo analizė skirta parodyti, kaip kiekvieno atskiro Projekto kintamojo dinamika daro įtaką analizuojamo Projekto rezultatams. Jautrumo analizė yra atliekama atskirai keičiant prielaidas dėl kiekvieno kintamojo reikšmės ir stebint, kaip šis pasikeitimas daro įtaką finansiniams ir ekonominiams rodikliams.

Jautrumo analizės rezultatas yra kritinių kintamųjų ir jų lūžio taškų sąrašas, grafiškai atvaizduojantis kritinių kintamųjų įtaką. Kritiniais kintamaisiais laikomi tie kintamieji, kurių reikšmei pasikeitus 1 %, Projekto FGDV(I), FVGN(I), EVGN arba EGDV pasikeičia daugiau nei 1 %.

6.1.1. Kintamųjų nustatymas

Galimos kintamųjų rūšys:

- bendrieji – bendrosios Projekto finansinio modelio prielaidos (finansinė diskonto norma, socialinė diskonto norma, Projekto ataskaitinis laikotarpis);
- tiesioginiai – Projekto investicijų srutai, investicijų likutinė vertė, veiklos ir finansinės išlaidos, mokesčiai, socialinio-ekonominio poveikio finansinė išraiška;
- specifiniai – kintamieji, susiję su Projektui būdinga specifine veikla ar jos įgyvendinimo ypatumais.

6.1.2. Tarpusavio priklausomybės įvertinimas

Atskiri specifiniai kintamieji gali būti to paties tiesioginio kintamojo sudedamoji dalis; tai gali lemti jautrumo / scenarijų analizės rezultatų iškraipymą. Dėl šios priežasties naudojami tie kintamieji, kurie yra tarpusavyje nepriklausomi. Kintamųjų tarpusavio priklausomybė atskiruose finansiniuose ir / ar ekonominiuose srautuose eliminuojama pasirenkant:

- tik specifinius kintamuosius, kurie veikia tiesioginius kintamuosius;
- tik tiesioginius kintamuosius, t.y., reikšmingesnius sudėtinius kintamuosius, kuriems įtaką daro specifiniai kintamieji.

6.1.3. Elastingumo analizė

Elastingumo analizė skirta parodyti, kaip kiekvieno atskiro kintamojo pasikeitimas daro įtaką analizuojamo Projekto rezultatams. Šio IP rėmuose atlikta skaičiuojamoji elastingumo analizė atskirai pasirinktu procentiniu dydžiu keičiant kintamųjų reikšmes ir stebint įtaką finansiniams ir ekonominiams rodikliams. Kintamieji rodikliai yra pateikti IP Priede Nr. 1 – Finansinėje skaičiuoklėje.

6.1.4. Kritiniai kintamieji

Atsižvelgiant į elastingumo analizės rezultatus, kritiniais laikomi tie kintamieji, kurių reikšmei padidėjus (sumažėjus) 1 %, bent vieno finansinio ar ekonominio rodiklio reikšmė pakinta daugiau nei 1 %. Kritiniai kintamieji daro tiesioginę įtaką pagrindiniams finansiniams srutams: investicijoms, veiklos pajamoms, veiklos išlaidoms ir kt.

Šio Projekto atveju, jautrumo analizė identifikavo vieną kritinį kintamąjį – inovacijų produktų komercinimo vertę.

6.2. Scenarijų analizė

Scenarijų analizė yra speciali jautrumo analizės forma. Standartinėje jautrumo analizėje išnagrinėta kiekvieno atskiro kintamojo įtaka Projekto rodikliams, o atliekant scenarijų analizę, įvertinta kritinių kintamųjų bendra įtaka finansiniams (FGDV(I), FVGN(I)) ir ekonominiams (EGDV, EVGN) rodikliams. Analizė atlikta esant tariai pesimistinei, mažiau pesimistinei, tariai mažiau optimistinei ir optimistinei įvykių klostymosi eigai. Optimistinės ir pesimistinės reikšmės leidžia modeliuoti Projekto rodiklius, tokiu būdu įvertinant bendrą Projekto rizikingumą. Projekto finansiniai ir ekonominiai rodikliai apskaičiuoti kiekvienam kritinių kintamųjų reikšmių deriniui (scenarijui).

Buvo pasirinktos rekomenduojamos scenarijų analizės prielaidos, kurios yra pateiktos finansinėje skaičiuoklėje:

- tariamo optimistinio scenarijaus prielaidos yra 25 % sumažėjimas A.1. – A.8. ir D.1.1. – D.2. biudžeto eilutėms bei 25 % padidėjimas B, C.1. – C.3. ir H biudžeto eilutėms;
- mažiau optimistinio scenarijaus prielaidos yra 10 % sumažėjimas A.1. – A.8. ir D.1.1. – D.2. biudžeto eilutėms bei 10 % padidėjimas B, C.1. – C.3. ir H biudžeto eilutėms;
- mažiau pesimistinio scenarijaus prielaidos yra 10 % padidėjimas A.1. – A.8. ir D.1.1. – D.2. biudžeto eilutėms bei 10 % sumažėjimas B, C.1. – C.3. ir H biudžeto eilutėms;
- tariamo pesimistinio scenarijaus prielaidos yra 25 % padidėjimas A.1. – A.8. ir D.1.1. – D.2. biudžeto eilutėms bei 25 % sumažėjimas B, C.1. – C.3. ir H biudžeto eilutėms.

Apskaičiuoti scenarijų analizės rezultatai pateikiami Lent. 25.

Lent. 25: Scenarijų analizės rezultatai

Scenarijaus pavadinimas / finansinis (ekonominis) rodiklis ir jo reikšmė	Pesimistinis	Mažiau pesimistinis	Realus	Mažiau optimistinis	Optimistinis
Finansinė grynoji dabartinė vertė investicijoms – FGDV(I), EUR	-7 507 915	-6 472 981	-5 776 584	-5 080 201	-4 045 252
Finansinė vidinė grąžos norma investicijoms – FVGN(I), %	-12,33%	-10,93%	-9,88%	-8,82%	-7,27%
Finansinė modifikuota vidinė grąžos norma investicijoms - FMVGN(I)	-9,45%	-8,37%	-7,12%	-5,99%	-4,52%
Ekonominė grynoji dabartinė vertė – EGDV, EUR	-1 328 642	316 954	1 409 890	2 502 826	4 148 422
Ekonominė vidinė grąžos norma – EVGN, %	3,16%	5,44%	6,98%	8,58%	11,22%

Šaltinis: sudaryta autorių

Atlikta analizė parodė, kad FGDV (I), nepriklausomai nuo pasirinkto scenarijaus, bus neigiama. Tai reiškia, kad investicija finansiškai neatsipirks net esant palankesnėms sąlygoms. Visgi ekonominė scenarijų analizė leidžia daryti išvadą, jog EGDV yra teigiama visais atvejais.

6.3. Kintamųjų tikimybės

Atliekant jautrumo ir scenarijų analizes (žr. skyrius 6.1 ir 6.2), nėra atsižvelgiama į tikimybę, kad kintamasis tam tikra apimtimi gali paveikti Projekto rodiklius tikrovėje. Kitaip tariant, kintamojo reikšmės keitimas sąlyginiu procentiniu dydžiu nereiškia tikimybės, kad kintamasis pasikeis būtent tokiu dydžiu.

Dėl šios priežasties kiekvienam kintamajam nustatomas tikimybių skirstinys, t.y., galimų kintamojo reikšmių ir kiekvienos reikšmės tikimybės sąrašas. Pasirinktoje Projekto įgyvendinimo alternatyvoje nurodyta kintamojo reikšmė laikoma labiausiai tikėtina kintamojo reikšme.

Pasirinktoje Projekto įgyvendinimo alternatyvoje (Alternatyva 1) kiekvienam tiesioginiam kintamajam naudojamas pagal nutylėjimą jau parinktas labiausiai tikėtinas tikimybių skirstinys ir jo parametrų reikšmė³⁶.

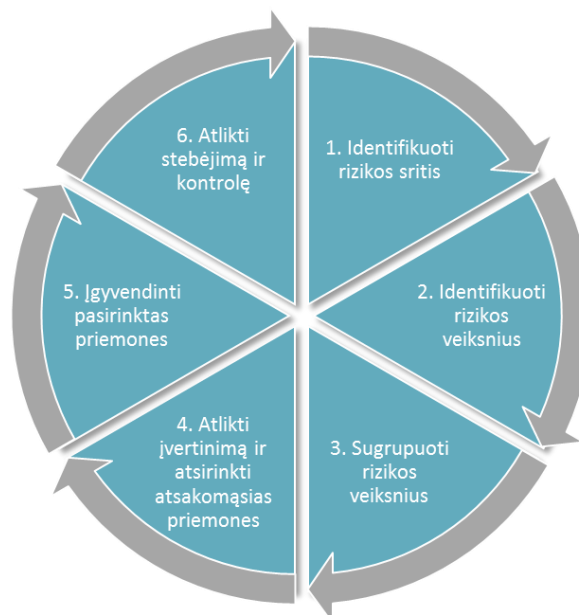
6.4. Rizikų vertinimas

Tikimybė, kad tam tikri įvykiai teigiamai arba neigiamai paveiks Projekto įgyvendinimą, yra įvardinama kaip rizika. Rizika gali būti apibrėžiama ir kaip bet kuris veiksnys, įvykis ar poveikis, kuris turi teigiamos arba neigiamos įtakos sėkmingam Projekto įgyvendinimui nustatytu laiku, patiriant iš anksto apibrėžtą išlaidų sumą ir užtikrinant reikalingą rezultatų kokybę.

Rizikos valdymą praktikoje sudaro 2 pagrindiniai komponentai: rizikos įvertinimas ir rizikos kontrolė. Rizikos valdymas gali būti atliekamas bet kuriuo Projekto įgyvendinimo momentu, tačiau rizikos kontrolė nebus efektyvi be prieš tai tinkamai atlikto rizikos įvertinimo. Vadovaujantis kitų įgyvendintų projektų praktika, galima atlikti pirmuosius 4 rizikos valdymo žingsnius: apibrėžti ir įvertinti didžiąją dalį rizikos pradiniuose Projekto įgyvendinimo etapuose. Rizikos sritis šiuo atveju nurodo kritiniai Projekto kintamieji, kurie priklauso nuo jiems skirtingą įtaką darančių rizikos veiksnių. Identifikavus kritinius kintamuosius ir jų tikimybes, Projektui būdingus rizikos veiksnus ir jų įtaką rizikos pasireiškimui, yra įvertinama rizika. Tinkamai išanalizavus, rizikai yra priskiriamos veiksmingiausios atsakomosios priemonės ir valdymo veiksmas.

³⁶ Informacijos šaltinis: VŠĮ CPVA ekspertų atlikti tyrimai

Pav. 20: Projektų rizikų valdymas

Šaltinis: sudaryta autorių

6.4.1. Kintamųjų rizikos įverčiai

Priede Nr. 1 – Finansinėje skaičiuoklėje – pateikiami jautrumo analizės rezultatai rodo, jog kritinių kintamųjų šio Projekto atveju nebuvo identifikuota, todėl jų rizikos įverčiai negali būti įvertinami.

6.4.2. Rizikos grupės

Nustačius tiesioginių kintamųjų rizikos įverčius, įvertintos Projekte galinčios pasireikšti rizikos. Išskirtos šios rizikų grupės:

- projektavimo (planavimo) kokybės rizika;
- įsigyjamų (atliekamų) rangos darbų kokybės rizika;
- įsigyjamų (atliekamų) paslaugų kokybės rizika;
- įsigyjamų (pagaminamų) įrangos, įrenginių ir kito turto kokybės rizika;
- turto likutinės vertės Projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigoje rizika.

Vertinant Projekto rizikas, atsižvelgta ir įvertinta, ar konkretus rizikos veiksnys turi įtakos Projektui, kaip minimizuoti šią įtaką ir tinkamai suvaldyti jos pasireiškimą.

Vertinant Projekte galinčias pasireikšti rizikas, atskirai kiekvienai rizikų grupei pagal rizikos pasireiškimą pobūdį atitinkamai priskirti šių tiesioginių kintamųjų rizikos įverčiai:

- projektavimo (planavimo) kokybės rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: projektavimo, techninės priežiūros ir kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos, projekto administravimas ir vykdymas;
- įsigyjamų (atliekamų) rangos darbų kokybės rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: nekilnojamasis turtas, statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai;
- įsigyjamų (atliekamų) paslaugų kokybės rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: kitos paslaugos ir išlaidos;

- įsigyjamų (pagamintų) įrangos, įrenginių ir kito turto kokybės rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: įranga, įrenginiai ir kitas turtas;
- turto likutinės vertės projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigoje rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: investicijų likutinė vertė, reinvesticijos.

6.4.3. Vertė rizikos grupėse

Kiekvienai rizikų grupei, priskyrus tiesioginių kintamųjų rizikos įverčius, kiekvienoje jų rizikų įverčiai yra susumuojami. Tokiu būdu apskaičiuota kiekvienoje rizikos grupių galimų pasireikšti rizikų vertė.

Toliau pateikiamos (žr. Lent.) kiekvienos rizikos grupės galimų pasireikšti rizikų vertės.

Lent. 30: Rizikos grupių galimų rizikų vertės

Rizikų grupė	Rizikų finansinė diskontuota vertė, EUR
1. Projektavimo rizika	22 762
2. Rangos darbų rizika	1 889 195
3. Įsigyjamos (pagaminamos) įrangos, įrenginių ir kito ilgalaikio turto rizika	9 123
4. Įsigyjamų Paslaugų rizika	40 469
5. Finansavimo prieinamumo rizika	28 358
6. Teikiamų Paslaugų rizika	206 865
7. Paklausos rinkoje rizika	189 281
8. Turto likutinės vertės rizika	198 316

Šaltinis: sudaryta autorių

Nustatyta didžiausia rizika pagal finansinę diskontuotą vertę – įsigyjamų (atliekamų) rangos darbų kokybės rizika, kurios vertė siekia apie 1,89 mln. EUR.

6.4.4. Rizikos grupių vertės laike

Kiekvienas rizikos įvertis pagal Projekto ataskaitinio laikotarpio metus paskirstomas proporcingai šios rizikų grupės veikiamo tiesioginio kintamojo lėšų srautui. Detalūs skaičiavimai pateikiami IP Priede Nr. 1 – Finansinėje skaičiuoklėje.

6.5. Rizikos priimtumas

Dažniausiai projektų socialinės-ekonominės naudos rodikliai apskaičiuojami vertinant labiausiai tikėtiną įvertį, tačiau pagrindinis kriterijus projektų tinkamumą lemiančioms vertėms nustatyti yra tikėtina šių rodiklių vertė. Rodiklių vertės skaičiavimai grindžiami juos veikiančių kritinių kintamųjų tikimybių skirstinių duomenimis. Toks metodas leidžia ne tik teikti pirmenybę projektams, kurių EGDV tikėtinas rezultatas yra geriausias, bet ir įvertinti susijusias rizikas ir palyginti skirtingus atvejus.

Rizikos priimtumui įvertinti naudotas *Monte Carlo* metodas:

- Pagal šį statistinio pasiskirstymo metodą, daugelį kartų imamos (simuliuojamos) atsitiktinės kritinių (tiesioginių) kintamųjų reikšmės iš apibrėžto intervalo (skirstinio) ir apskaičiuojamos Projekto finansinių ir ekonominių rodiklių reikšmės.

- Šis procesas kartojamas apie 2 tūkst. kartų (didesnis simuliacijų skaičius didina rezultatų patikimumą). IP Priede Nr. 1 – Finansinėje skaičiuoklėje pateikiama rizikos analizės (*Monte Carlo* metodo) rezultatų grafinė išraiška.
- Kiekvienam rodikliui atskirai nurodoma, kokia yra tikimybė, kad rodiklio reikšmė bus nepriimtina – tam buvo naudotasi Finansine skaičiuokle, kurioje numatytos tikimybės yra priimtinos vertinant rodiklių tikimybes.
- Paaiškinama, ar tokia neigiamų (arba mažesnių nei pageidaujama) rezultatų tikimybė yra priimtina; Projekto organizacijai neigiamų rezultatų tikimybė yra priimtina, kadangi yra žinoma, kad Projektas finansiškai neatsiperka, tačiau yra naudingas socialiniu-ekonominiu atžvilgiu.
- Apskaičiuotos labiausiai tikėtinos finansinių (FGDV(I), FVGN(I)) ir ekonominių (EGDV, EVGN) rodiklių reikšmės yra pateiktos Lent. .

Lent. 31: Rizikos priimtumo analizės rezultatai

Rodiklis	Minimaliai priimtina rodiklio reikšmė ³⁷	Tikimybė, kad nurodyta reikšmė bus pasiekta	Labiausiai tikėtina rodiklio reikšmė
FGDV(I)	-5 776 584	20,4%	-7 132 864
FVGN(I)	-9,9%	46,6%	-9,1%
EGDV	1 409 890	30,9%	1 030 060
EVGN	7,0%	28,3%	6,1%

Šaltinis: sudaryta autorių

Priimtumo analizės rezultatai parodo, kad labiausiai tikėtina ekonominė grynoji dabartinė vertė yra teigiama ir nuo minimaliai priimtinos rodiklio reikšmės (Alternatyvos 1 rezultatų) skiriasi apie 0,75 mln. EUR.

6.6. Rizikos valdymo veiksniai

Iš galimo teorinio rizikos veiksnių sąrašo atrinkti tie veiksniai, kurie gali turėti įtakos šiam IP. Rizikų grupė detalizuota, aprašant jos priežastį ir galimą poveikį Projektui, atsižvelgiant į visus aktualius rizikos veiksnus. Taip pat nurodytos priemonės, kurių numatoma imtis nurodytai rizikų grupei valdyti. Kiekvienam rizikos veiksnui nurodoms vienas iš šių rizikos valdymo būdų:

- rizikos išvengimas – pašalinamos rizikos priežastys, tokiu būdu išnyksta rizikos įvykio tikimybė;
- rizikos prevencija – mažinama rizikos pasireiškimo tikimybė arba sušvelninamas galimas rizikos poveikis Projekto rezultatams, vykdant prevencines veiklas ar investuojant daugiau lėšų;
- apsidraudimas nuo rizikos (finansinis rizikos perdavimas draudikui) – įsigijamas draudimas nuo rizikų, nuo kurių įmanoma apsidrausti (*force majeure* rizikos, statybos rizikos, civilinės atsakomybės rizikos ir pan.);
- rizikos perdavimas – rizikos valdymas perduodamas tai šaliai, kuri pajėgesnė ją valdyti (pvz., projektų įgyvendinamas pasitelkus partnerį, kuris yra įgijęs atitinkamos rizikos valdymo patirties);
- pasidalijimas rizika – šalys iš anksto apibrėžia, kokia apimtimi bus dalijamasi teigiamu (neigiamu) poveikiu, atsitikus rizikos įvykiui;
- rizikos prisiėmimas – riziką nusprendžiama valdyti patiems (sudaroma atitinkama organizacinė struktūra, paskirstomos atsakomybės už visas galimas rizikas Projekto organizacijos viduje ir pan.), atliekant tik pasyvią rizikos stebėseną.

³⁷ Rodiklių vertės atitinka Alternatyvos 1 suskaičiuotas FGDV(I), FVGN(I), EGDV ir EVGN rodiklių vertes

Toliau pateikiamoje lentelėje (žr. Lent.) detaliau aprašomi Projekto rizikų veiksniai ir Projekto organizacijos naudotinos jų valdymo priemonės.

Lent. 32: Projektų rizikų veiksniai ir jų valdymo priemonės

Nr.	Rizikų veiksnys	Pastabos	Valdymo priemonės
1. Projektavimo kokybės rizikos grupė			
1.1.	Projekto organizacijos užsakymu parengtas statinio techninis projektas ar atskiros jo dalys yra netikslios	Klaidos techniniame projekte gali būti pastebėtos pradėjus jį įgyvendinti, įgyvendinant arba tik baigus įgyvendinti Projektą. Klaidų įtaka skiriasi priklausomai nuo etapo. Rekonstrukcijos metu klaidos gali pasireikšti statybos proceso sutrikdymu (esminė projektavimo klaida, dėl kurios neįmanoma įgyvendinti pasirinkto konstruktyvaus sprendimo), o Projekto įgyvendinimo pabaigoje – sukurtosios infrastruktūros netinkamumu ar nepakankamu pritaikomumu paslaugoms teikti.	Rizikos išvengimas: <ul style="list-style-type: none"> • techninio projekto ekspertizė; • projektuojamo objekto sudėtingumą atitinkantys projektuotojų kvalifikacijos reikalavimai; • kokybiškai parengta projektavimo užduotis, iki projektavimo pradžios išduotas projektavimo sąlygų sąvadas.
1.2.	Projektavimui reikalingi dokumentai, kurių prieinamumą įpareigota užtikrinti Projekto organizacija, nėra prieinami per nustatytą terminą	Projektavimo darbams atlikti yra reikalingi priimti viešieji sprendimai (pavyzdžiui, susiję su žemės ir pastato naudojimo teisėmis). Jei tokie dokumentai nėra prieinami arba vėluoja jų išdavimas, atitinkamai reikia papildomų laiko resursų projektavimo užduotims atlikti. Paprastai Lietuvoje įvairių leidimų išdavimas yra ilgas procesas. Jeigu techninio projekto suderinimas vėluoja, gali vėluoti rangos darbų Projekto etapo pradžia.	Rizikos prisiėmimas (smulkios rizikos prisiėmimas yra tikslingas, kai šios rizikos draudimo arba perdavimo kaštai yra didesni, nei rizikos sukelta žala arba rizikos tikimybė nėra didelė)
1.3.	Besikeičiantys reikalavimai infrastruktūrai (įskaitant neesminius pakeitimus)	Net nedidelės apimties (neesminiai) pakeitimai (pvz., tos pačios suprojektuotos erdvės funkcionalumo pakeitimas ar papildomos paslaugos šioje patalpoje įtraukimas) gali sąlygoti dideles laiko sąnaudas techninio projekto koregavimui. Dėl šios priežasties gali vėluoti rangos darbų pradžia.	Rizikos prisiėmimas (smulkios rizikos prisiėmimas yra tikslingas, kai šios rizikos draudimo arba perdavimo kaštai yra didesni, nei rizikos sukelta žala arba rizikos tikimybė nėra didelė)
1.4.	Projektavimo paslaugų trukmė nukrypsta nuo planuotos	Laiku neatlikus projektavimo darbų, rangos ir kiti darbai nusikels vėlesniam laikui, kas gali lemti projekto užbaigimo vėlavimą.	Rizikos prisiėmimas (smulkios rizikos prisiėmimas yra tikslingas, kai šios rizikos draudimo arba perdavimo kaštai yra didesni, nei rizikos sukelta žala arba rizikos tikimybė nėra didelė)
2. Įsigyjamų (atliekamų) rangos darbų kokybės rizika			

Nr.	Rizikų veiksnys	Pastabos	Valdymo priemonės
2.1.	Privatus subjektas (rangovas) neužtikrina rangos darbų kokybės disponuodamas visa informacija apie perduodamo objekto būklę	Rangos darbai gali vėluoti dėl objektyvių išorinių priežasčių, pvz., sezoniškumo turimos neigiamos įtakos, išorinės aplinkos veiksnių ar neatliktų parengiamųjų darbų. Taip pat, rangos darbų kokybė gali būti neužtikrinta dėl vidinių priežasčių: žemesnė nei būtina rangovo kompetencija ir patirtis, techninių sprendimų sudėtingumas, technologijų inovatyvumas ir pan. Dėl vėluojančių rangos darbų gali būti nukelta renovuotų patalpų naudojimo pradžia. Jeigu rangos darbai būtų atlikti nekokybiškai, atsirastų papildomų laiko ir investicijų poreikis klaidomis ir kitiems netikslumams ištaisyti.	Apsidraudimas nuo rizikos (finansinis rizikos perdavimas draudikui)
2.2.	Rangos darbų kokybė neužtikrinama dėl subrangovų veiksmų ar neveikimo	Didelės apimties projektuose iškyla subrangos paslaugų poreikis. Projekto rangovui, neturinčiam pakankamai kompetencijų ar dėl kitų su pačiais subrangovais susijusių priežasčių, didelio skaičiaus smulkių subrangovų kontrolė gali būti sudėtinga ir naudoti papildomus laiko resursus. Dėl vėluojančių rangos darbų gali būti nukelta renovuotos infrastruktūros naudojimo pradžia.	Apsidraudimas nuo rizikos (finansinis rizikos perdavimas draudikui)
2.3.	Rangos darbų kokybė neužtikrinama dėl žmogiškųjų išteklių	Projekto darbuotojai turi reikšmingos įtakos paslaugų kokybei. Netinkamos kvalifikacijos žmogiškieji ištekliai neužtikrintų tikslinių Projekto grupių poreikių, susijusių su VDA KF infrastruktūra, patenkinimo.	Rizikos prisiėmimas (smulkios rizikos prisiėmimas yra tikslingas, kai šios rizikos draudimo arba perdavimo kaštai yra didesni, nei rizikos sukelta žala arba rizikos tikimybė nėra didelė)
3. Įsigyjamų (pagaminamų) įrangos, įrenginių ir sukuriamų produktų ar kito turto kokybės rizikos grupė			
3.1.	Įrangos, įrenginių ar kito turto sukūrimo kokybė neužtikrinama dėl subrangovų veiksmų	Studijoms reikalinga įranga yra privaloma sąlyga kokybiškoms universiteto paslaugoms teikti. Jeigu tokios įrangos kokybė nėra užtikrinama ar turto pristatymas vėluoja, VDA KF studentai vėliau gaus jiems suplanuotą naudą.	Rizikos prisiėmimas (smulkios rizikos prisiėmimas yra tikslingas, kai šios rizikos draudimo arba perdavimo kaštai yra didesni, nei rizikos sukelta žala arba rizikos tikimybė nėra didelė)
3.2.	Projekto organizacija įrangos, įrenginių ir kito ilgalaikio turto gamybos ir tiekimo	Dėl papildomų kokybės reikalavimų (pvz., papildomo įrangos funkcionalumo) ar kitų nenumatytų pakeitimų atsirastų papildomų investicijų poreikis. Tokiu atveju Projekto organizacija turėtų ieškoti šaltinių šiam lėšų poreikiui padengti.	Rizikos prisiėmimas (smulkios rizikos prisiėmimas yra tikslingas, kai šios rizikos draudimo arba perdavimo kaštai yra didesni, nei rizikos sukelta žala arba rizikos tikimybė nėra didelė)

Nr.	Rizikų veiksnys	Pastabos	Valdymo priemonės
	metu pakeičia reikalavimus jų kokybei (įskaitant neesminius pakeitimus)		
4. Nepakankamo finansavimo rizikos grupė			
4.1.	Finansavimo poreikis pasikeičia dėl subsidijų sumos pasikeitimo	Pasikeitus ES ar nacionaliniams teisės aktams ar valstybiniam prioritetams, VDA KF infrastruktūros atnaujinimui numatyta finansavimo dalis gali būti mažesnė nei planuojama. Tokiu atveju, Projekto organizacija turėtų ieškoti alternatyvių finansavimo šaltinių arba mažinti investicijų poreikį, atsisakant tam tikrų veiklų.	Rizikos prevencija: <ul style="list-style-type: none"> įvertinti ES ir nacionalinėmis lėšomis finansuojamas išlaidų grupes ir atitiktį joms; pasirašyti Projekto finansavimo sutartis; glaudžiai bendradarbiauti su LR Vyriausybe, ES ir nacionalines lėšas administruojančiomis institucijomis.
4.2.	Finansavimo poreikis pasikeičia dėl padidėjusių investicijų išlaidų	Projekto įgyvendinimo metu gali pasikeisti investicijų poreikis (pvz., dėl pokyčių statybų rinkose išauga planuojamų atlikti rangos darbų kaina). Jeigu papildomoms investicijoms resursų nėra, tokiu atveju Projekto organizacija turėtų ieškoti šaltinių išaugusiam lėšų poreikiui padengti.	Rizikos prevencija: <ul style="list-style-type: none"> sudaryti bendros kainos rangos darbų sutartį; parengti detalų techninį projektą, jame numatant racionaliausius techninius sprendimus; užtikrinti tinkamą rangos darbų sutarties vykdymo kontrolę; sutartyje aiškiai ir vienareikšmiškai apibrėžti užsakovo rezervo panaudojimo galimybes ir būdus; apibrėžti naujų technologijų realizavimo atvejus ir aspektus.
5. Turto likutinės vertės Projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigoje rizikos grupė			
5.1.	Nukrypstama nuo infrastruktūros būklės palaikymo plano	Nesukaupus pakankamo rezervo infrastruktūros būklės palaikymui (einamajam, kapitaliniam remontui ir reinvesticijoms) arba pasikeitus rekonstruojamų pastatų gyvavimo ciklui, gali atsirasti papildomų	Rizikos prevencija: <ul style="list-style-type: none"> įvertinti Projekto infrastruktūros palaikymo išlaidas;

Nr.	Rizikų veiksnys	Pastabos	Valdymo priemonės
		investicijų poreikis. Tokiu atveju Projekto organizacija turėtų ieškoti šaltinių šiam lėšų poreikiui padengti.	<ul style="list-style-type: none"> • numatyti reikalingas infrastruktūros palaikymo priemones; • užtikrinti informacijos apie turto naudojimą ir jo būklę prieinamumą Projekto organizacijai per visą Projekto ataskaitinį laikotarpį.
5.2.	Netiksliai suplanuotos infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos	Jeigu infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos būtų didesnės nei planuojamos, gali atsirasti papildomų investicijų poreikis. Tokiu atveju Projekto organizacija turėtų ieškoti šaltinių šiam lėšų poreikiui padengti.	Rizikos prisiėmimas (smulkios rizikos prisiėmimas yra tikslingas, kai šios rizikos draudimo arba perdavimo kaštai yra didesni, nei rizikos sukelta žala arba rizikos tikimybė nėra didelė)

Šaltinis: sudaryta autorių

6 skyriaus apibendrinimas

Pasirinktos Projekto įgyvendinimo alternatyvos jautrumo analizė identifikavo vieną kritinį kintamąjį – inovacijų produktų komercinimo vertę.

Lent. 33: Scenarijų analizės rezultatai

Scenarijaus pavadinimas / finansinis (ekonominis) rodiklis ir jo reikšmė	Pesimistinis	Mažiau pesimistinis	Realus	Mažiau optimistinis	Optimistinis
Finansinė grynoji dabartinė vertė investicijoms – FGDV(I), EUR	-7 507 915	-6 472 981	-5 776 584	-5 080 201	-4 045 252
Finansinė vidinė grąžos norma investicijoms – FVGN(I), %	-12,33%	-10,93%	-9,88%	-8,82%	-7,27%
Finansinė modifikuota vidinė grąžos norma investicijoms - FMVGN(I)	-9,45%	-8,37%	-7,12%	-5,99%	-4,52%
Ekonominė grynoji dabartinė vertė – EGDV, EUR	-1 328 642	316 954	1 409 890	2 502 826	4 148 422
Ekonominė vidinė grąžos norma – EVGN, %	3,16%	5,44%	6,98%	8,58%	11,22%

Šaltinis: sudaryta autorių

Lent. 26: Rizikos grupių galimų rizikų vertės

Rizikų grupė	Rizikų finansinė diskontuota vertė, EUR
1. Projektavimo rizika	22 762
2. Rangos darbų rizika	1 889 195
3. Įsigyjamos (pagaminamos) įrangos, įrenginių ir kito ilgalaikio turto rizika	9 123
4. Įsigyjamų Paslaugų rizika	40 469
5. Finansavimo prieinamumo rizika	28 358
6. Teikiamų Paslaugų rizika	206 865
7. Paklausos rinkoje rizika	189 281
8. Turto likutinės vertės rizika	198 316

Šaltinis: sudaryta autorių

Nustatyta didžiausia rizika pagal finansinę diskontuotą vertę – įsigyjamų (atliekamų) rangos darbų kokybės rizika, kurios vertė siekia apie 1,89 mln. EUR.

Lent. 27: Rizikos priimtumo rodikliai

Rodiklis	Minimaliai priimtina rodiklio reikšmė ³⁸	Tikimybė, kad nurodyta reikšmė bus pasiekta	Labiausiai tikėtina rodiklio reikšmė
FGDV(I)	-5 776 584	20,4%	-7 132 864
FVGN(I)	-9,9%	46,6%	-9,1%
EGDV	1 409 890	30,9%	1 030 060
EVGN	7,0%	28,3%	6,1%

Šaltinis: sudaryta autorių

Priimtumo analizės rezultatai parodo, kad labiausiai tikėtina ekonominė grynoji dabartinė vertė yra teigiama ir nuo minimaliai priimtinos rodiklio reikšmės (Alternatyvos 1 rezultatų) skiriasi apie 0,75 mln. EUR.

³⁸ Rodiklių vertės atitinka Alternatyvos 1 suskaičiuotas FGDV(I), FVGN(I), EGDV ir EVGN rodiklių vertes

7. Projekto vykdymo planas

Šio IP skyriaus tikslas – išsamiai pristatyti po ankstesniuose skyriuose atliktų analizių pasirinktą Projekto vykdymo alternatyvą, skiriant dėmesį organizacinei jos įgyvendinimo pusei. Toliau pristatoma numatoma Projekto trukmė ir įgyvendinimo etapai (žr. skyrių 7.1), pasirinkta infrastruktūros vystymo vieta (žr. skyrių 7.2) bei Projekto komanda (žr. skyrių 7.3). Projekto įgyvendinimo prielaidos ir priemonės, kurių bus imamasi Projekto veiklų ir fiziniam tęstinumui užtikrinti, pristatomos skyriuje 7.4. Galiausiai, skyriuose 7.5 ir 7.6 pateikiamos IP išvados bei viso Projekto santrauka.

7.1. Projekto trukmė ir etapai

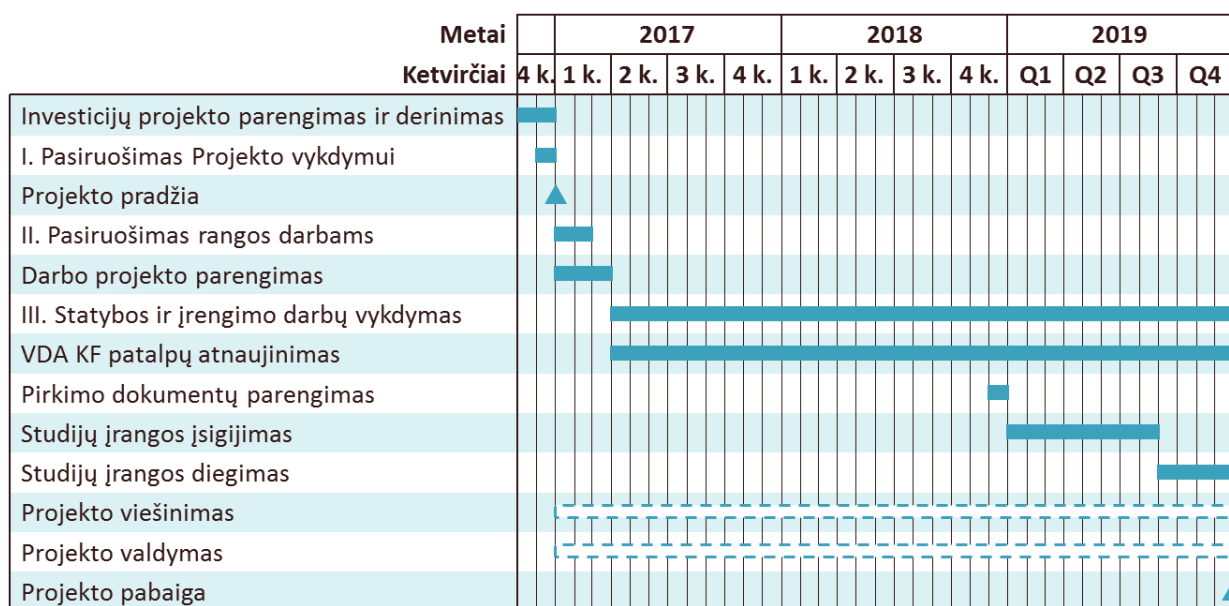
Toliau aprašomas Projekto valdymo planas yra sudarytas tam, kad Projekto organizacijos ištekliai būtų efektyviai kontroliuojami, nustatyti veiksmai būtų atliekami per numatytą laiką su iš anksto nustatytais finansiniais ištekliais ir kitomis sąlygomis. Turėdamos didelę ir įvairią projektų vykdymo patirtį, Projekto organizacija (VDA KF) bus pajėgi tinkamai įgyvendinti Projektą ir valdyti jo išteklius.

Viena iš esminių efektyvaus Projekto valdymo sąlygų – tinkami ir lūkesčius pateisinantys žmogiškieji ištekliai. Šio Projekto organizacijoje dalyvaus specialistai, sukaupę tinkamą ir įvairią viešųjų pirkimų, ES struktūrinių fondų finansuojamų projektų vykdymo patirtį, dirbantys kultūros vystymo srityje, kuravę ir prižiūrėję didelės apimties infrastruktūros kūrimo/rekonstravimo projektus.

Toliau pateikiamos Projekto įgyvendinimo veiklos be kitų įgyvendinimui reikalingų veiklų apima viešuosius pirkimus. Sudarant Projekto veiksmų planą, viešųjų pirkimų trukmė buvo nustatyta remiantis teisės aktuose numatytais procedūrų trukmės apribojimais ir Projekto organizacijos viešųjų pirkimų vykdymo patirtimi.

Visos įvardintos Projekto įgyvendinimo veiklos toliau yra iliustruojamos *Gantt* tipo projektų valdymo grafike (žr. Pav. 21). Konkrečios Projekto įgyvendinimo veiklų pradžios ir pabaigos datos bus nustatomos priklausomai nuo finansavimo paskyrimo ir numatomų paslaugų viešojo pirkimo sutarčių sudarymo datų.

Pav. 21: Projekto įgyvendinimo grafikas

Šaltinis: sudaryta autorių

Projektas planuojamas įgyvendinti šiais etapais:

- I. **Pasiruošimas Projekto vykdymui.** Etapo trukmė – 1 mėn. Šio įvadinio etapo metu numatoma atlikti pasirengimo Projektui veiklas. Šios veiklos apima:
 - Pirkimo dokumentų parengimą. Numatomi parengti pirkimo dokumentai skirti paslaugai ir įrangai nupirkti, remiantis tarp dalyvaujančių šalių suderintu IP, apibrėžiančiu Projekto apimtį. Pirkimo dokumentų parengimas sudarytų sąlygas inicijuoti generalinio rangovo paslaugų įsigijimo viešąjį pirkimą. Veiklos rezultatas – parengti viešojo pirkimo dokumentai, numatantys reikiamą techninę specifikaciją, reikalavimus VDA KF infrastruktūrai, pastato parengimo ir paslaugų suteikimo terminus. Veiklos trukmė – 2 savaitės.
 - Paslaugų pirkimo įvykdymą ir sutarties su rangovu pasirašymą. Veiklos metu vykdomos viešojo pirkimo, kurio tikslas – įsigyti generalinio rangovo paslaugas Projekto apimčiai, procedūros. Veiklos rezultatas – įvykdytas viešasis pirkimas. Veiklos trukmė – 2 savaitės.
- II. **Pasiruošimas rangos darbams.** Etapo trukmė – 2 mėn. Antrojo etapo metu numatoma, jog generalinis rangovas atliks veiklas, kurios yra susijusios su pasirengimu vykdyti VDA KF infrastruktūros atnaujinimą:
 - Darbo projekto parengimas. Veiklos metu parengiamas vientisas dokumentas, nustatantis projektuojamo statinio esminius, funkcinius, architektūros, technologijos, techninius, ekonominius, kokybės reikalavimus, bei kitus jo rodiklius ir charakteristikas. Veiklos apimtyje numatoma parengta techninį projektą ir, pagal detalumo poreikį darbų apimčiai suvokti, parengti techninius darbo projektus ir darbo projektus. Veiklos rezultatas – parengtas techninis projektas. Veiklos trukmė – apie 2 mėn.
- III. **Statybos ir įrengimo darbų vykdymas.** Etapo trukmė – 33 mėn. Trečiojo etapo metu numatoma įvykdyti VDA KF infrastruktūros atnaujinimui reikiamas veiklas:
 - Atlikti statybos darbus, numatytus darbo projekte. Trukmė – 33 mėn.
 - Parengti įrangos pirkimo dokumentus. Trukmė – 1 mėn.
 - Įsigyti studijoms reikalingą įrangą. Trukmė – 8 mėn.
 - Įdiegti studijoms reikalingą įrangą. Trukmė – 4 mėn.

Kitos veiklos:

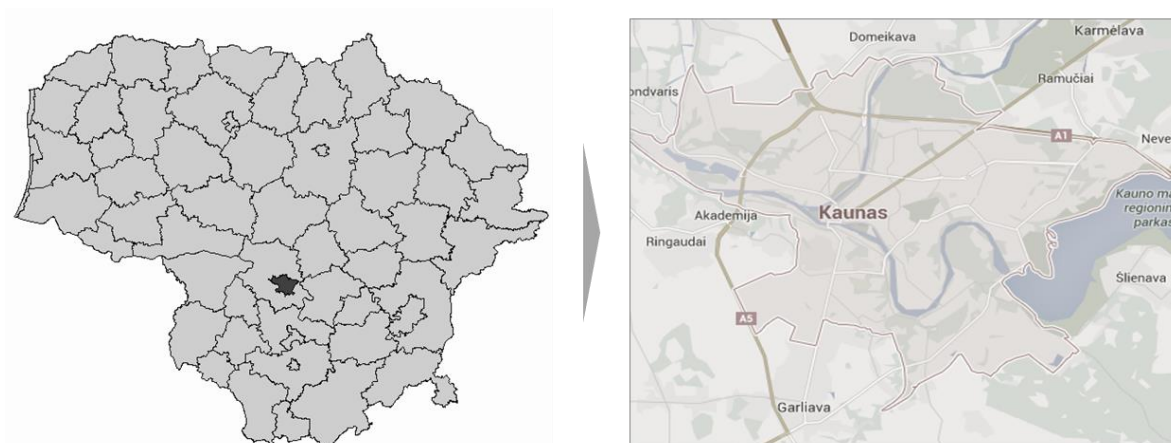
- Viešinimas. Tai – informacinė veikla, padedanti pristatyti visuomenei (arba tam tikrai jos daliai) įgyvendinamą Projektą, jo tikslus, eigą, rezultatus. Projektų viešinimas yra privalomas įgyvendinant projektus, finansuojamus iš ES 2014–2020 m. struktūrinės paramos lėšų. Numatoma, jog viešinimo veiklos bus vykdomos visą projekto vykdymo laikotarpį – 36 mėn.

Projekto valdymas. Veikla reikalinga kontroliuoti institucijos išteklius, atlikti nustatytus veiksmus, per numatytą laiką, nustatytais finansiniais ištekliais ir numatytomis sąlygomis bei metodika. Kad būtų galima efektyviai valdyti projektus, atsižvelgiama į 4 pagrindinius aspektus, t.y., žmones, produktus, Projektą ir procesus. Kaip efektyviai bus valdomas Projektas, dažniausiai priklauso nuo Projekto vadovo. Ši veikla apima visą Projekto 36 mėnesių laikotarpį.

7.2. Projekto vieta

Kauno miestas – apskrities ir savivaldybės centras bei antras pagal gyventojų skaičių šalies miestas, išsidėstęs netoli centrinės Lietuvos dalies, strategiškai patogioje geografinėje vietoje – tarp kitų didžiausių Lietuvos miestų (žr. Pav. 22).

Pav. 22: Projekto įgyvendinimo vieta

Šaltinis: Google Maps

Planuojama sukurti meno srities infrastruktūra būtų dislokuota Kauno mieste esančiame Vilniaus dailės akademijos Kauno fakultete. Vilniaus dailės akademija yra didžiausia aukštoji menų mokykla Lietuvoje, kurioje dera meninės kūrybos bei mokslinių tyrimų žinios. Kauno mieste įsikūręs fakultetas teikia universitetinį išsilavinimą būsimiems menininkams, siūlomos 10 studijų programų: architektūra, dizainas, grafinis dizainas, interjero dizainas, skulptūra, stiklas, taikomoji grafika, taikomoji keramika, taikomoji tekstilė, tapyba. Tęsdamas prieškarinės Kauno meno mokyklos tradicijas, VDA Kauno fakultetas yra pagrindinis vidurio Lietuvos regiono dailės edukacijos centras.

Kauno mieste yra susitelkusi stipri technologinė bei inovacijų bazė – Kauno technologijų universitetas bei „Santakos slėnis“. KTU yra plėtojami fizinių, technologijos ir socialinių mokslų tyrimai ir eksperimentinė plėtra, skatinami biomedicinos ir humanitarinių mokslų tyrimai. Kaune taip pat veikia KTU įkurtas „Santakos slėnis“ – tarptautinius standartus atitinkantis nacionalinis MTEP centras. Dėl stiprios technologijų bei inovacijų bazės Kaune, tikslinga atnaujinti VDA KF infrastruktūrą, nes tai leis sinergizuoti veiklas su kitais MTEP centrais.

7.3. Projekto komanda

Šiame IP skyriuje detalizuojamos preliminaros Projekto komandos narių funkcijos bei atsakomybės:

Projekto vadovas. Pagrindinė Projekto vadovo atsakomybė – užtikrinti tinkamą Projekto įgyvendinimą. Projekto vadovas atlieka šias funkcijas:

- planuoja laiko ir išteklių naudojimą tikslui pasiekti, prižiūri Projekto įgyvendinamumą bei lėšų naudojimo tinkamumą;
- koordinuoja bendrą Projekto įgyvendinimo eigą, užtikrina rezultatų pasiekiamumą;
- bendrauja su finansavimą administruojančiomis, kontroliuojančiomis, valstybinėmis ir kitomis institucijomis;
- prižiūri Projekto viešųjų pirkimų eigą;
- teikia Projekto komandai visą su Projektu susijusią informaciją;
- vertina pasiektus veiklos rezultatus;
- organizuoja visos reikiamos informacijos rengimą ir teikimą turinčioms teisę gauti tokią informaciją institucijoms bei asmenims, užtikrina, kad dokumentai būtų prieinami turintiems teisę juos tikrinti asmenims ir institucijoms;

- užtikrina Projekto dokumentų saugojimą, atsekamumą;
- vykdo kitą veiklą, susijusią su Projekto sėkmingu įgyvendinimu.

Techninės priežiūros kontrolę vykdančias asmuo. Pagrindinė Techninės priežiūros kontrolę vykdančio asmens atsakomybė – užtikrinti tinkamą Projekto įgyvendinimo kontrolę. Techninės priežiūros kontrolę vykdančias asmuo atlieka šias funkcijas:

- prižiūri Projekto įgyvendinamumą;
- koordinuoja bendrą Projekto įgyvendinimo eigą, užtikrina rezultatų pasiekiamumą;
- teikia Projekto komandai visą su Projektu susijusią informaciją;
- organizuoja Projekto komandos ir tiekėjų darbą, jį koordinuoja, tiesiogiai bendrauja su tiekėjais, kontroliuoja sutarčių vykdymą;
- vertina pasiektus veiklos rezultatus;
- organizuoja visos reikiamos informacijos rengimą ir teikimą turintiems teisę gauti tokią informaciją institucijoms bei asmenims, užtikrina, kad dokumentai būtų prieinami turintiems teisę juos tikrinti asmenims ir institucijoms;
- vykdo kitą veiklą, susijusią su Projekto sėkmingu įgyvendinimu.

Projekto finansininkas. Pagrindinė Projekto finansininko atsakomybė – užtikrinti Projekto finansų valdymą bei tinkamą Projekto buhalterinės apskaitos tvarkymą. Projekto finansininkas atlieka šias funkcijas:

- rengia finansines ataskaitas;
- organizuoja Projekto netinkamų finansuoti iš ES struktūrinių fondų lėšų išlaidų apmokėjimą;
- rengia mokėjimo pavedimus;
- tvarko bankinių dokumentų ir faktinių išlaidų apskaitą;
- registruoja sąskaitas-faktūras, susijusias su Projektu;
- tvarko darbo laiko apskaitos dokumentus, kuriuose žymimas darbuotojų prie Projekto dirbtas darbo laikas, skaičiuoja DU darbuotojams, dirbantiems su Projektu;
- tvarko atsiskaitymų su paslaugų teikėjais ir prekių tiekėjais apskaitą;
- bendradarbiauja su partneriais ir kitais suinteresuotais asmenimis;
- užtikrina, kad finansiniai dokumentai būtų prieinami turintiems teisę juos tikrinti asmenims ir institucijoms.

Viešųjų pirkimų specialistas. Pagrindinė Viešųjų pirkimų specialisto atsakomybė – užtikrinti tinkamą viešųjų pirkimų vykdymą. Viešųjų pirkimų specialistas atlieka šias funkcijas:

- rengia viešųjų pirkimų dokumentaciją;
- prižiūri Projekto viešųjų pirkimų eigą;
- dalyvauja tiekėjų pasiūlymų vertinime, tiekėjų atrankoje;
- organizuoja visos reikiamos informacijos rengimą ir teikimą turintiems teisę gauti tokią informaciją institucijoms bei asmenims, užtikrina, kad dokumentai būtų prieinami turintiems teisę juos tikrinti asmenims ir institucijoms;
- užtikrina Projekto dokumentų saugojimą, atsekamumą;
- vykdo kitą veiklą, susijusią su Projekto sėkmingu įgyvendinimu.

Paslaugų tiekėjus ir rangovus numatoma pasirinkti vykdant viešuosius pirkimus. Projekto viešuosius pirkimus, vadovaujantis LR Viešųjų pirkimų įstatymu (1996 m. rugpjūčio 13 d. Nr. I-1491) bei viešųjų pirkimų taisyklėmis, vykdys Projekto organizacija (VDA KF). Viešųjų pirkimų procedūrų taikymas leis užtikrinti, kad būtų pasirinkti visus kvalifikacinius reikalavimus atitinkantys rangovai. Su konkursus laimėjusiais ūkio subjektais bus sudaromos sutartys, nurodant tikslius reikalavimus ir terminus veikloms bei paslaugoms; taip pat bus numatytos sankcijos už sutarties sąlygų ir terminų nesilaikymą.

7.4. Projekto prielaidos ir tęstinumas

Projekto metu sukurti rezultatai leis spręsti užtikrinti aukštą meno krypties studijų kokybę ilguoju laikotarpiu ir sudarys sąlygas plėsti studijų programų įvairovę bei meno krypties verslus Kauno regione.

Maksimalaus sukurtos infrastruktūros panaudojimo bus siekiama pritraukiant pakankamą studentų skaičių, vykdant mokslinius tyrimus, kuriant meno krypties verslus.

7.5. Kitos išvados

Projekto metu siekiama atnaujinti esamą VDA KF infrastruktūrą, kuriai daugelį metų nebuvo skiriama pakankamai lėšų, dėl ko susidarė esama situacija – studijų procese naudojama infrastruktūra neužtikrina aukštos studijų kokybės. Dėl projekto veiklų, VDA infrastruktūra bus pritaikyta sanitariniams – higienos reikalavimams, atitiks gaisrinės apsaugos reikalavimus, bus pritaikyta žmonėms su negalia ir atitiks kitus aukštojo mokslo studijoms keliamus reikalavimus.

Taip pat, keičiantis bendroms rinkos tendencijoms, žmogiškiesiems ištekliams bei atsirandant naujoms technologijoms, jaučiamas naujų studijų programų stygius. Infrastruktūros atnaujinimas leis ne tik pagerinti esamų studijų programų kokybę, bet ir leis pasiūlyti tris naujas: juvelyrika ir mažoji plastika, iliustracija, mados dizainas.

7.6. Projekto santrauka

Pagrindinė Projektu sprendžiama problema – nepakankamai aukšta VDA KF studijuojančiųjų ir ketinančių studijuoti studijų kokybė. Pagrindinė problemos priežastis – netinkama infrastruktūra, apimanti netinkamą patalpų išplanavimą, sanitarinių – higienos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimų neatitikimą, nepritaikytą patalpų naudojimą neįgaliesiems, įrangos, reikalingų studijų procesui, trūkumą ir kitus, neatitikimus, keliamus aukštojo mokslo studijoms. Taip pat, studijuojantiems galimybės savo veiklos rezultatus komercializuoti yra nepalankios.

Tikslinių grupių (esami ir būsimi VDA KF studentai bei kūrybinių industrijų verslo įmonės) poreikiai apima: kokybiškas aukštojo mokslo studijas meno srityje, su visa reikiama infrastruktūra; studijų krypties įvairovę; erdvę meno dirbinių pristatymui ir verslo šakų, susijusių su menu, plėtojimui.

Šiame kontekste, Projekto tikslas – gerinti aukštojo meninio išsilavinimo kokybę bei plėsti šios srities studijų programų įvairovę.

IP finansiniu ir ekonominiu požiūriu nagrinėtos dvi alternatyvos: VDA KF patalpų ir įrenginių atnaujinimas (Alternatyva 1) ir VDA KF patalpų nuoma ir įrenginių atnaujinimas (Alternatyva 2).

Socialinio-ekonominio Projekto poveikio mastui įvertinti buvo pasirinkti šie švietimo ir mokslo sričiai priklausantys poveikio komponentai: pagerintų įgūdžių dėka pasiektas darbo užmokesčio padidėjimas, žinių kūrimo vertė (mokslinių publikacijų rengimo nauda), mokslinių publikacijų citavimo nauda) ir inovacinės veiklos rezultatų komercinimo vertė; (Alternatyvos 1 įgyvendinimo atveju).

Lent. 28: Projekto esminiai finansiniai rodikliai

Rodiklis	Alternatyva 1	Alternatyva 2
Alternatyvos investicijos, EUR	6 886 372	854 696
Veiklos pajamos, EUR	1 236 219	1 236 219
Veiklos ir finansinės išlaidos, EUR	1 093 676	12 027 622
FGDV (I), EUR	-5 710 589	-7 063 646

Rodiklis	Alternatyva 1	Alternatyva 2
FVGN (I), %	-9,83%	Nėra reikšmės
FNIS	0,11	0,093
Išvada dėl finansinio gyvybingumo	Finansiškai gyvybinga	Finansiškai gyvybinga
EGDV, EUR	1 457 246	559 079
EVGN, %	7,06%	6,55%
ENIS	1,288	0,919

Šaltinis: sudaryta autorių

Atlikta pasirinktos Alternatyvos 1 analizė identifikavo vieną kritinį Projekto įgyvendinimo kintamąjį – inovacijų produktų komercinimo vertę.

IP įvertintos Projekto įgyvendinimo rizikos – projektavimo (planavimo) kokybės rizikos, įsigyjamų (atliekamų) rangos darbų kokybės rizikos, įsigyjamų (atliekamų) paslaugų kokybės rizikos, įsigyjamų (pagamintų) įrangos, įrenginių ir kito turto kokybės rizikos, turto likutinės vertės projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigoje rizikos. Kiekvienai iš šių rizikų suvaldyti numatytos rizikų valdymo priemonės.

Projektą numatyta įgyvendinti per 3 etapus. Pirmąjį Projekto vykdymo etapą (pasiruošimą Projektui) apima pirkimo dokumentų parengimas ir paslaugų pirkimo įvykdymas. Antruoju Projekto etapu (ruošiantis rangos darbams) bus parengtas darbo projektas. Trečiuoju Projekto etapu (vykdant statybos ir įrengimo darbus) bus atliekami visi numatyti statybos darbai, parengiami įrangos įsigijimo dokumentai, įsigijama ir įdiegiama studijoms reikalinga įranga. Viso Projekto metu vyks Projekto viešinimas ir valdymas (administravimas). Šias veiklas įgyvendins Projekto organizacija VDA KF – Projekto partneriai šiame projekte nėra numatomi.

Rektorė

doc. Ieva Skauronė

Vyr. buhalterė

Aldona Lankauskienė